

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 11.10.2011
KOM(2011) 635 lõplik

2011/0284 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Euroopa ühise müügiõiguse kohta

{SEK(2011) 1165 lõplik}
{SEK(2011) 1166 lõplik}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Liikmesriikide vahelised erinevused takistavad kauplejaid ja tarbijaid, kes soovivad tegeleda siseturul piiriülese kaubandusega. Nendest erinevustest tulenevate takistuste tõttu võivad kauplejad, eelkõige väike- ja keskmise suurusega ettevõtjad loobuda piiriüleste müügilepingute sõlmimisest või oma tegevuse laiendamisest teise liikmesriigi turule. Tarbijatele ei ole aga kättesaadavad teiste liikmesriikide kauplejate pakutavad tooted.

Praegu ekspordib ainult üks kümnest kauba müügiga tegelevast liidu kauplejast oma kaupa teistesse liikmesriikidesse ja enamik neist ekspordib ainult mõnda üksikusse liikmesriiki. Lepinguõigusega seotud takistused on selle olukorra üks peamisi põhjusi. Uuringud¹ näitavad, et muude piiriülese kaubanduse takistuste seast, nagu maksueeskirjad, haldusnõuded, kauba kättetoimetamisega seotud raskused, keelelised ja kultuurierinevused, nimetasid kauplejad ühe peamise takistusena lepinguõigusega seotud takistusi.

Kaupleja vajadus kohaneda erinevate liikmesriikide lepinguõigusega, mida piiriülese kauplemise korral kohaldatakse, muudab niisuguse kauplemise riigisisese kaubandusega võrreldes keerukamaks ja kulukamaks nii ettevõtja ja tarbija kui ka ettevõtjatevaheliste tehingute puhul.

Piiriüleste tehingute puhul peab kaupleja tavaliselt kandma täiendavaid kulusid, mis riigisiseste tehingute puhul puuduvad. Täiendavaid kulusid tekitavad raskused, mis on seotud kohaldatavate lepinguõiguse sätete kindlakstegemisega, õigusabi kasutamine, läbirääkimised ettevõtjatevaheliste tehingute suhtes kohaldatava õiguse üle ning lepingute kohandamine vastavalt tarbijaõiguse sätetele ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute korral.

Ettevõtja ja tarbija vaheliste piiriüleste tehingute puhul võivad lepinguõigusega seotud kulud ning õiguslikud takistused, mis tulenevad erinevustest liikmesriikide kohustuslike tarbijakaitse normide vahel, olla küllalt suured. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 (lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I”))² artikli 6 kohaselt peab ettevõtja, kelle majandustegevus on suunatud muu liikmesriigi tarbijatele, kohaldama asjaomase liikmesriigi tarbijaõiguse sätteid. Juhul kui lepingupooled on valinud muu õiguse ja tarbija liikmesriigi kohustuslike tarbijakaitse normidega nähakse ette kõrgem kaitse tase, tuleb kohaldada kõnealuseid norme. Seega peab kaupleja eelnevalt välja selgitama, kas tarbija peamise elukoha liikmesriigi õiguses pakutakse ulatuslikumat kaitset, ning tagama, et leping on nende normidega kooskõlas. Tarbijaõiguse käimasolev harmoneerimine liidus on viinud teatava ühtlustamiseni osas valdkondadest, kuid erinevused liikmesriikide õigusnormide vahel on veel märkimisväärsed. E-kaubanduse tehingute puhul kaasnevad kauplejale täiendavad lepinguõigusega seotud kulud, mis tulenevad vajadusest kohandada ettevõtte veebisait iga sellise liikmesriigi õiguslikele nõuetele, kuhu ettevõtja tegevus on suunatud.

¹ Eurobaromeetri 2011. aasta uuring nr 320 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta ettevõtjatevaheliste tehingute korral, lk 15, ning Eurobaromeetri 2011. aasta uuring nr 321 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta tarbijatevaheliste tehingute korral, lk 19.

² ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

Kauplejatevaheliste piiriüleste tehingute puhul ei kohaldata lepingupoolte suhtes samasuguseid piiranguid. Välisriigi õigusnormide üle läbirääkimiste pidamise ja nende kohaldamise majanduslik mõju on siiski suur. Muu riigi õiguse kohaldamisega kaasnevad suured kulutused, eelkõige väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Suhtes suuremate ettevõtjatega peab väike- või keskmise suurusega ettevõtja tavaliselt nõustuma kohaldama oma äripartneri õigust ning kandma kulud, mis on seotud lepingu suhtes kohaldatavate õigusnormide väljaselgitamise ja nende järgimisega. Väike- või keskmise suurusega ettevõtjate vaheliste lepingute puhul on vajadus pidada läbirääkimisi oluline takistus piiriülesele kaubandusele. Nii ettevõtjatevaheliste kui ka tarbijalemüügi lepingute puhul võivad täiendavad tehingukulud väike- või keskmise suurusega ettevõtja jaoks olla ebaproportsionaalselt suured võrreldes tehingu väärtusega.

Täiendavad tehingukulud suurenevad võrdeliselt nende liikmesriikide arvuga, kuhu kaupleja ekspordib. Mida enamatesse riikidesse kaupleja ekspordib, seda suuremat tähelepanu pöörab ta erinevustele lepinguõiguses, mis takistavad kauplemist. Eriti halvas olukorras on väike- ja keskmise suurusega ettevõtjad: mida väiksem on ettevõtja käive, seda suurema osa sellest moodustavad tehingukulud.

Piiriüleste tehingute korral muutub olukord kauplejate jaoks õiguslikult keerukamaks, sest nad puutuvad kokku mitme riigi lepinguõigusega, mis sisaldavad erinevaid norme.

Kokkupuude välisriigi õigusega muudab piiriüleste tehingute tegemise keerukamaks. Kauplejate arvates on muu riigi lepinguõiguse sätete väljaselgitamise keerukus peamine takistus ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute korral ning kolmandal kohal ettevõtjatevaheliste tehingute korral³. Õiguslik keerukus on suurem, kui kaubeldakse riigiga, mille õigussüsteem on täiesti erinev, ning empiirilisel on tõendatud, et kahepoolne kaubavahetus on palju tihedam riikide vahel, mille õigussüsteemid põhinevad samadel alustel⁴.

Erinevused lepinguõiguses, täiendavad tehingukulud ja nendega kaasnev keerukus piiriüleste tehingute puhul mõjutab suurt hulka kauplejaid (eelkõige väike- ja keskmise suurusega ettevõtjaid) loobuma tegevuse laiendamisest muude liikmesriikide turule. Nende erinevuste tulemuseks on ka konkurentsi vähenemine siseturul. Erinevuste tõttu lepinguõiguses ulatub liikmesriikide vahelisest kaubavahetusest saamata jääv tulu igal aastal kümnete miljardite eurodeni.

Piiriüleses kaubanduses kasutamata jäetud võimalustel on negatiivne mõju ka Euroopa tarbijatele. Piiriülese kaubanduse väiksema mahu tõttu vähenevad nii import kui ka konkurents kauplejate vahel. Selle tulemusena võib juhtuda, et tarbijad peavad leppima väiksema valiku ja kõrgemate hindadega.

³ Eurobaromeetri 2011. aasta uuring nr 320 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta ettevõtjatevaheliste tehingute korral, lk 15, ning Eurobaromeetri 2011. aasta uuring nr 321 Euroopa lepinguõiguse kohaldamise kohta tarbijatevaheliste tehingute korral, lk 19.

⁴ A. Turrini ja T. Van Ypersele, „Traders, courts and the border effect puzzle” („Kauplejad, kohtud ja piiriülesed olukorrad”, väljaandes „Regional Science and Urban Economics” („Regionaalteadus ja linnamajandus”), nr 40, 2010, lk 82: „Analüüsides rahvusvahelisi kaubandussuhteid OECD riikides, tõestame, et riigi eripäradega arvestamine, vahemaa, ühine piir ja keel [...], sarnane õigussüsteem omavad märkimisväärset mõju kaubandusele [...]. Kui kahe riigi õigussüsteemid põhinevad ühistel alustel, on nendevaheline kaubavahetus 40 % suurem.”

Kuigi tarbijad võiksid piiriüleselt kaupa ostes arvukamatest ja parematest pakkumistest olulist majanduslikku kasu saada, teeb enamik Euroopa tarbijatest oma ostud siiski kodumaal. Selle üks peamisi põhjusi on asjaolu, et erinevuste tõttu liikmesriikide õiguses on tarbijad sageli ebakindlad oma õigustes piiriülestes olukordades. Näiteks ei tea nad alati, milliseid õiguskaitsevahendeid nad võivad kasutada, kui mõnes muus liikmesriigis ostetud toode ei vasta lepingutingimustele. Seetõttu ei söanda paljud tarbijad oma oste välismaal teha. Nad jäävad ilma võimalustest, mida pakub siseturg, sest teistes liikmesriikides võib sageli leida kvaliteedi ja hinna poolest paremaid pakkumisi.

E-kaubandus lihtsustab nii pakkumiste otsimist kui ka hindade ja muude tingimuste võrdlemist sõltumata ettevõtja asukohast. Kui tarbija soovib aga tellida kaupa muus liikmesriigis asuvalt ettevõtjalt, siis sellest keeldutakse tihti just lepinguõiguse erinevuste tõttu.

Ettepaneku **üldeesmärk** on parandada siseturu rajamist ja toimimist, lihtsustades ettevõtjate jaoks piiriülese kaubanduse laiendamist ja tarbijate jaoks piiriüleste ostude tegemist. See eesmärk on võimalik saavutada, kui tehakse kättesaadavaks iseseisvad ja ühtsed lepinguõiguse normid (sealhulgas tarbijakaitset käsitlevad sätted), Euroopa ühine müügiõigus, mida tuleb käsitleda teise lepinguõiguse süsteemina iga liikmesriigi siseriikliku õiguse kohaselt.

Eeldusel et teine lepingupool on nõus, peaks kauplejatel olema võimalik kohaldada Euroopa ühist müügiõigust kõikide oma piiriüleste tehingute suhtes Euroopa Liidus, selle asemel, et kohaneda erinevate liikmesriikide lepinguõigusega. See peaks hõlmama lepingu kogu kehtivusaega ja seega enamikku valdkondi, mis on piiriüleste lepingute sõlmimise korral olulised. Selle tulemusel piirduks kauplejate vajadus selgitada välja muude liikmesriikide siseriiklikke õigusnorme ainult teatavate vähemoluliste küsimustega, mida Euroopa ühine müügiõigus ei hõlma. Ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute korral kaoks vajadus selgitada välja tarbijakaitset käsitlevad kohustuslikud sätted, sest Euroopa ühine müügiõigus sisaldaks täielikult ühtlustatud tarbijakaitsenorme, millega tagatakse kõrgetasemeline kaitse kogu Euroopa Liidus. Kauplejatevaheliste piiriüleste tehingute puhul toimuksid läbirääkimised kohaldatava õiguse üle sujuvamalt, sest lepingupooltel oleks võimalik kokku leppida, et nende lepingulist suhet reguleerib Euroopa ühine müügiõigus, mis on mõlemale võrdselt kättesaadav.

Selle tulemusena peaksid kauplejate jaoks lepinguõigusega seotud täiendavad tehingukulud vähenema ja nad saaksid tegutseda piiriülese kaubanduse jaoks vähem keerukas õiguskeskkonnas, lähtudes ühtsetest normidest kogu Euroopa Liidus. Seega saaksid kauplejad suuremat kasu siseturust, laiendades oma tegevust muudesse riikidesse, ning selle tulemusel suureneks ka konkurents siseturul. Tarbijatele oleksid paremini kättesaadavad soodsamate hindadega pakkumised kogu Euroopa Liidus ja müügist keeldumist tuleks vähem ette. Samuti oleks neil suurem kindlus selles, millised on nende õigused, kui nad ostavad kaupu mõnest muust liikmesriigist, sest aluseks oleksid ühtsed kohustuslikud normid, millega tagatakse tarbijakaitse kõrge tase.

Üldine taust

2001. aastal algatas komisjon oma teatisega⁵ ulatusliku avaliku arutelu, mille raames käsitleti lepinguõiguse valdkonna killustatud õigusraamistikku ja selle pärssivat mõju piiriülesele

⁵ KOM (2001) 398, 11.7.2001.

kaubandusele. 2010. aasta juulis käivitas komisjon avaliku konsultatsiooni, avaldades roheline raamatu „Euroopa lepinguõiguse loomise võimalused tarbijate ja ettevõtjate jaoks” (edaspidi „roheline raamat”)⁶, kus esitati erinevad poliitikavõimalused selleks, kuidas tugevdada siseturгу, arendades edasi Euroopa lepinguõigust.

Vastusena rohelsele raamatule esitas Euroopa Parlament 8. juunil 2011 resolutsiooni, kus avaldati suurt toetust õigusaktile, millega parandatakse siseturu rajamist ja toimimist ning millest saavad kasu kauplejad, tarbijad ja liikmesriikide õigussüsteemid.

Komisjoni teatistes „Euroopa 2020”⁷ tunnistatakse vajadust muuta lepingute sõlmimine muudes liikmesriikides asuvate partneritega kauplejate ja tarbijate jaoks lihtsamaks ja odavamaks, eelkõige liikudes vabatahtliku Euroopa lepinguõiguse väljatöötamise suunas. Euroopa digitaalarengu tegevuskavas⁸ nähakse ette vabatahtlikult kohaldatav Euroopa lepinguõiguse normistik, et kaotada lepinguõigusega seotud killustatus ja suurendada tarbijate usaldust e-kaubanduse vastu.

- Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Liikmesriikide lepinguõiguses on suured erinevused. Liit alustas lepinguõiguse valdkonna reguleerimist tarbijakaitse õiguse valdkonnas vastuvõetud minimaalse ühtlustamise direktiivide abil. Minimaalne ühtlustamine tähendas, et liikmesriikidel oli võimalus säilitada *acquis'* sätetest rangemad kohustuslikud nõuded või hakata selliseid nõudeid kohaldama. Niisugune lähenemine on viinud liikmesriikides erinevate lahendusteni isegi sellistes valdkondades, mis olid liidu tasandil ühtlustatud. Hiljuti vastuvõetud tarbijaõiguste direktiiviga ühtlustatakse täielikult järgmised valdkonnad: tarbijale enne lepingu sõlmimist antav teave, tarbija taganemisõigus kauglepingute ja väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute korral ning kauba kohaletoimetamise teatavad aspektid ja riisiko üleminek.

Kauplejatevahelistes suhetes on liit võtnud meetmeid hilinevad maksetega võitlemiseks, nähes ette minimaalseid viivisemäärasid käsitlevad sätted. Rahvusvahelisel tasandil kohaldatakse vaikimisi alati Viini konventsioon kaupade rahvusvahelise ostu-müügi lepingute kohta (edaspidi „Viini konventsioon”), kui osalised ei ole kokku leppinud muu õiguse kohaldamises. Viini konventsiooniga reguleeritakse kaupade ostu-müügi lepingute teatavaid aspekte, kuid selle reguleerimisalast jäävad välja sellised olulised teemad nagu puudused kokkuleppes, ebamõistlikult kahjustavad lepingutingimused ja aegumine. Konventsiooni kohaldamist piirab ka see, et kõik liikmesriigid ei ole sellele alla kirjutanud⁹ ning puudub kord, millega tagada konventsiooni ühetaoline tõlgendamine.

Osa liidu õigusakte on asjakohased nii ettevõtja ja tarbija kui ka ettevõtjatevaheliste suhete korral. E-kaubanduse direktiiv¹⁰ sisaldab sätteid elektrooniliste vahendite abil sõlmitud lepingute kehtivuse ja teatavate lepingueelsete nõuete kohta.

⁶ KOM(2010) 348 lõplik, 1.7.2010.

⁷ Ühtse turu aktis (KOM (2011) 206 (lõplik), 13.4.2011, lk 19) ja iga-aastases majanduskasvu analüüsis, 1. lisa, Euroopa 2020. aasta strateegia eduaruanne (KOM (2011) 11 - A1/2, 12.10.2010, lk 5) mainitakse samuti algatust töötada välja Euroopa lepinguõigus.

⁸ KOM(2010) 245(lõplik), 26.8.2010, lk 13.

⁹ Ühendkuningriik, Iirimaa, Portugal ja Malta.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/31/EÜ, 8. juuni 2000, infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (EÜT L 178, 17.07.2000, lk 1–16).

Rahvusvahelise eraõiguse valdkonnas on liit võtnud vastu õigusaktid, mis käsitlevad kohaldatava õiguse valikut, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I”),¹¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II”).¹² Esimeses nimetatud õigusaktis nähakse ette eeskirjad, kuidas määrata kindlaks lepinguliste suhete suhtes kohaldatav õigus, ning teises see, kuidas määrata kindlaks lepinguväliste suhete, kaasa arvatud lepingueelsete tahteavalduste suhtes kohaldatav õigus.

Rooma I ja Rooma II määrus jäävad kehtima ning käesolev ettepanek nende sätete kohaldamist ei mõjuta. Piiriüleste lepingute korral on ka edaspidi vaja määrata kindlaks kohaldatav õigus. Seda tehakse vastavalt Rooma I määrusele. Kohaldatava õiguse võivad pooled ise valida (Rooma I määruse artikkel 3) ning kui nad seda ei tee, määratakse kohaldatav õigus Rooma I määruse artikli 4 sätete kohaselt. Rooma I määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt kohaldatakse juhul, kui pooled ei ole valinud kohaldatavat õigust, tarbijalepingute suhtes tarbija hariliku viibimiskoha õigust.

Euroopa ühisest müügiõigusest saab teine lepinguõiguse süsteem iga liikmesriigi siseriikliku õiguskorra raames. Kui pooled on leppinud kokku Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamises, kohaldatakse nimetatud õiguse kohaldamisalasse kuuluvate küsimuste suhtes ainult Euroopa ühise müügiõiguse sätteid. Kui küsimus kuulub Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamisalasse, siis ei kohaldata selle suhtes muid asjaomaseid siseriikliku õiguse sätteid. Kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamise kohta tähendab sama siseriikliku õiguse raames tehtavat valikut kahe erineva lepinguõiguse kohaldamise vahel ning seega ei tähenda kõnealune kokkulepe rahvusvahelise eraõiguse kohaselt kohaldatava õiguse valimist ega seda ei tohi ka sellega segi ajada.

Kuna Euroopa ühine müügiõigus ei hõlma kõiki lepingutega seotud aspekte (nt ebaseaduslik leping, esindus), reguleeritakse Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamisalast välja jäävaid aspekte lepingu suhtes kohaldatava siseriikliku eraõiguse sätetega.

Rooma I määruse tavapärase kohaldamise korral kehtivad siiski piirangud kohaldatava õiguse valimisel ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute korral. Kui pooled valivad ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute korral tarbija liikmesriigi õiguse asemel muu liikmesriigi õiguse, ei tohi selline valik Rooma I määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt jätta tarbijat ilma kaitsest, millele tarbijal on õigus peamise elukoha liikmesriigi kohustuslike sätete alusel (Rooma I määruse artikli 6 lõige 2). Viimati osutatud sätel ei ole siiski praktilist tähtsust, kui pooled on otsustanud kohaldatava siseriikliku õiguse raames kohaldada Euroopa ühist müügiõigust. Selle põhjuseks on asjaolu, et siseriikliku õiguse kohaselt valitud Euroopa ühise müügiõiguse sätted on identsed tarbija peamise elukoha liikmesriigi Euroopa ühise müügiõiguse sätetega. Seetõttu ei ole tarbija peamise elukoha liikmesriigi kohustuslike tarbijakaitsenormidega ettenähtud tarbijakaitse tase kõrgem ja tarbijat ei jäeta ilma kaitsest, millele tal on õigus oma peamise elukoha liikmesriigi õiguse kohaselt.

- Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega

¹¹ ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

¹² ELT L 199, 31.7.2007, lk 40.

Ettepanek on kooskõlas eesmärgiga saavutada tarbijakaitse kõrge tase, sest see sisaldab kohustuslikke tarbijakaitsenorme, millest pooled ei või tarbija kahjuks kõrvale kalduda. Kõnealuste kohustuslike sätetega tagatav kaitsetase on kehtivas *acquis*'s sätestatuga samaväärne või sellest kõrgem.

Ettepanek on kooskõlas liidu põhimõttega aidata väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatel saada suuremat kasu siseturu võimalustest. Euroopa ühise müügiõiguse võib valida kauplevaheliste lepingute puhul, kui vähemalt üks neist on väike- või keskmise suurusega ettevõtja vastavalt komisjoni soovitusel 2003/361¹³ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta ning võttes arvesse võimalikke tulevasi muudatusi.

Ettepanek on kooskõlas liidu rahvusvahelise kaubanduse põhimõtetega, sest see ei diskrimineeri kolmandatest riikidest pärit lepingupooli, kes samuti otsustavad kohaldada Euroopa ühist müügiõigust, kui ühe lepingupoolle asukoht on liikmesriik.

Käesolev ettepanek ei piira tulevikus selliste komisjoni algatuste esitamist, mis käsitlevad vastutust Euroopa Liidu toimimise lepingu rikkumise eest, näiteks konkurentsioiguse valdkonnas.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- Konsulteerimine huvitatud isikutega

Komisjon käivitas rohelise raamatu avaldamisega ulatusliku avaliku konsultatsiooni, konsulteerimine lõppes 31. jaanuaril 2011. Komisjon sai rohelisel raamatul põhinenud konsultatsioonile 320 vastust kõigi kategooriate sidusrühmadelt kogu liidus. Paljud vastajad toetasid 1. võimalust (eksperdirühma töö tulemuste avaldamine) ja 2. võimalust (ametlik töövahend liidu seadusandjate jaoks). Mitu liikmesriiki ja muud sidusrühma toetas 4. võimalust (vabatahtlik Euroopa lepinguõiguse normistik) kas eraldiseisvana või kombineerituna töövahendiga, eeldusel et see vastab teatavatele tingimustele, nagu tarbijakaitse kõrge tase, selgus ja sätete kasutajasõbralikkus. Sidusrühmad tundsid oma vastustes muret peamiselt selle üle, et puudub selgus võimaliku Euroopa lepinguõiguse normistiku sisus. Komisjon andis seepeale sidusrühmadele võimaluse esitada oma märkusi Euroopa lepinguõiguse eksperdirühma koostatud teostatavusuuringu kohta.

Samuti esitati vastustes rohelisele raamatule eelistused seoses normistiku reguleerimisalaga. Selle tulemusel keskendutakse ettepanekus müügilepingutele.

26. aprilli 2010. aasta otsusega¹⁴ moodustas komisjon Euroopa lepinguõiguse eksperdirühma. Eksperdirühmale tehti ülesandeks viia läbi võimaliku tulevikus kohaldatava Euroopa lepinguõiguse normistiku teostatavusuuring, mis hõlmaks piiriüleste tehingute peamisi praktilisi aspekte.

2010. aasta septembris moodustati peamistest sidusrühmadest eraldi rühm (ettevõtjate ja tarbijate ühendused, pangandus- ja kindlustussektori ning advokaatide ja notarite esindajad), kes pidi panustama eksperdirühma töösse teostatavusuuringu raames väljatöötatud normide

¹³ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

¹⁴ ELT L 105, 27. 4.2010, lk 109.

kasutajasõbralikkuse valdkonnas. Teostatavusuuring avaldati 3. mail 2011 ja 1. juulini 2011 toimus mitteametlik arutelu.

- **Mõju hindamine**

Mõjuhinnaangus analüüsiti rohelises raamatus käsitletud seitset poliitikavõimalust ning mõjuhinnaangu aruanne sisaldab nende võimaluste täielikku kirjeldust ja analüüsi.

Kõnealused võimalused olid järgmised: nn alusstsenaarium (muudatusi ei tehta); ELi seadusandjale mõeldud juhised; soovitus Euroopa ühise müügiõiguse kohta; määrus, millega kehtestatakse vabatahtlik võimalus kohaldada Euroopa ühist müügiõigust; direktiiv kohustusliku Euroopa ühise müügiõiguse kohta (täielik või minimaalne ühtlustamine); määrus, millega luuakse Euroopa lepinguõigus, ning määrus, millega luuakse Euroopa tsiviilseadustik.

Nende võimaluste mõju võrdleva analüüsi tulemusel jõuti mõjuhinnaangu aruandes järeldusele, et poliitilised eesmärgid oleks võimalik saavutada vabatahtliku ühise lepinguõigusega, täielikku ühtlustamist ettenägeva direktiiviga ja määrusega, millega luuakse kohustuslik ühine lepinguõigus. Kui kaks viimati nimetatud võimalust vähendaksid märkimisväärselt kauplejate tehingukulud ja tagaksid vähem keeruka õiguskeskkonna neile, kes soovivad kaubelda piiriüleselt, pannakse nendega siiski lisakohustusi kauplejatele, kes soovivad tegutseda ainult oma liikmesriigi turul, sest ka nemad peaksid kohanema uue õigusraamistikuga. Uute kohustuslike normidega põhjalikult tutvumisega seotud kulud oleksid eriti suured vabatahtliku ühtse lepinguõiguse normistikuga seotud kuludega võrreldes, sest need mõjutaksid kõiki kauplejaid. Vabatahtliku ühise lepinguõigusega seevastu kaasneksid ainult ühekordsed kulud kauplejatele, kes soovivad kõnealust õigust oma piiriüleste kaubandustehingute suhtes kohaldada. Seetõttu peeti kõige sobivamaks meetmeks vabatahtlikku ühist lepinguõigust, sest selle abil saaks vähendada mitmesse liikmesriiki eksportivate kauplejate tehingukulud ja pakkuda tarbijatele suuremat tootevalikut madalama hinnaga. Samuti parandaks see piiriüleseid oste tegevate tarbijate tarbijakaitse taset, tagades neile suurema kindlustunde, sest tarbijatel oleksid samad õigused kogu liidus.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Ettepanekuga nähakse ette Euroopa ühise müügiõiguse loomine. Sellega ühtlustatakse liikmesriikide lepinguõigus, tegemata muudatusi kehtivas siseriiklikus lepinguõiguses. Sellega luuakse iga liikmesriigi siseriiklikus õiguses teine lepinguõiguse süsteem, mida kohaldatakse lepingute suhtes, mis kuuluvad kõnealuse õiguse reguleerimisalasse. Reguleerimisala on samasugune kogu Euroopa Liidus ja see hakkab kehtima kõrvuti juba kehtivate siseriiklike lepinguõiguse sätetega. Euroopa ühist müügiõigust kohaldatakse piiriülese lepingu puhul vabatahtlikult, lepingupoolte selgelt väljendatud kokkuleppel.

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklil 114.

Ettepanekuga nähakse ette ühtsed ja täielikult ühtlustatud lepinguõiguse normid, mis hõlmavad ka tarbijakaitset käsitlevaid sätteid: Euroopa ühine müügiõigus, mida võib pidada teiseks lepinguõiguseks iga liikmesriigi siseriiklikus õiguses ja mis on piiriüleste tehingute suhtes kohaldatav poolte kehtiva kokkuleppe korral. Kokkulepe ei tähenda rahvusvahelise eraõiguse kohaselt kohaldatava õiguse valimist ja seda ei tohi sellega segamini ajada. Valik tehakse siseriikliku õiguse kohaselt, mida kohaldatakse kooskõlas rahvusvahelise eraõiguse sätetega.

Selle lahenduse eesmärk on siseturu rajamine ja toimimine. See kõrvaldaks põhivabaduste teostamist segavad takistused, mille põhjuseks on erinevused liikmesriikide õiguses, eelkõige täiendavad tehingukulud ja õiguslik keerukus, millega kauplejad piiriüleste tehingute puhul kokku puutuvad, ning tarbijate kartus, et nende õigused ei ole kaitstud, kui nad teevad oste mõnes muus ELi liikmesriigis. Kõigel sellel on otsene mõju siseturu rajamisele ja toimimisele ning samuti piirab see konkurentsi.

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 114 lõikega 3 tagaks Euroopa ühine müügiõigus tarbijatele kõrge kaitsetaseme, sest sellega kehtestatakse kohustuslike normide kogum, mis säilitab tarbijale ELis kehtivate tarbijakaitsenormidega tagatud kaitse või parandab seda.

- Subsidiaarsuse põhimõte

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping”) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

Ettepanekul on piiriülene eesmärk aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, muutes kättesaadavaks vabatahtlikud ühtsed lepinguõiguse normid, ning liikmesriigid ei suuda seda siseriiklike meetmetega piisaval määral saavutada.

Nii kaua, kuni erinevused liikmesriikide lepinguõiguses põhjustavad piiriüleste tehingute puhul märkimisväärsed täiendavaid tehingukulusid, ei ole võimalik täielikult saavutada eesmärki luua siseturg, lihtsustades kauplejate jaoks piiriülest kauplemist ja tarbijate jaoks piiriüleste ostude tegemist.

Võttes kooskõlastamata meetmeid riiklikul tasandil, ei saa liikmesriigid kaotada täiendavaid tehingukulusid ega vähendada õiguslikku keerukust, mille põhjuseks on erinevused liikmesriikide lepinguõiguses, millega kauplejad ELis tehtavate piiriüleste tehingute korral kokku puutuvad. Tarbijate jaoks jääb piiratuks teiste liikmesriikide kaupade valik ja juurdepääs neile. Samuti puudub neil oma õiguste tundmisega kaasnev julgus teha piiriüleseid tehinguid.

Ettepaneku eesmärki oleks võimalik paremini saavutada liidu tasandil võetavate meetmetega kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. Liidul on parimad võimalused õiguslikust killustatusest tulenevate probleemide lahendamiseks, võttes lepinguõiguse valdkonnas meetmed, millega ühtlustatakse piiriüleste tehingute suhtes kohaldatavad sätted. Kuna turusuundumused muutuvad ja ajendavad liikmesriike võtma iseseisvaid meetmeid (näiteks reguleerima kiiresti arenevat digitaalse infosu turgu), suurenevad tõenäoliselt õiguslikud erinevused, mis põhjustavad suuremaid tehingukulusid ja puudujääke tarbijakaitstes.

- Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega.

Ettepaneku reguleerimisala piirdub nende valdkondadega, kus piiriüleste tehingute korral esineb suuri probleeme, ning see ei laiene neile valdkondadele, mis on siseriiklike õigusaktidega hästi reguleeritud. Ettepanek sisaldab sätteid, mis reguleerivad lepingupoolte õigusi ja kohustusi ajal, kui nad on lepinguga seotud, kuid ei hõlma näiteks esindust käsitlevaid sätteid, mille puhul on vaidluste tekkimine vähem tõenäoline. Territoriaalne kohaldamisala hõlmab piiriüleseid olukordi, kus tekivad täiendavate tehingukulude ja õigusliku keerukuse probleemid. Lepingupooltega seoses piirdub reguleerimisala tehingutega, kus siseturul on enim probleeme: st ettevõtjatevahelised tehingud, mille puhul vähemalt üks lepingupool on väike- või keskmise suurusega ettevõtja, ning ettevõtja ja tarbija vahelised tehingud. Erasikute vahel sõlmitud lepingud ning lepingud, mis on sõlmitud ettevõtjate vahel, kellest kumbki ei ole väike- või keskmise suurusega ettevõtja, ei kuulu määrase reguleerimisalasse, sest ei ole ilmnenud vajadust nende isikute vahel sõlmitud piiriüleste lepingutega seoses meetmeid võtta. Määrus jätab liikmesriikidele võimaluse otsustada, et nad annavad pooltele vabaduse kohaldada Euroopa ühist müügiõigust ka siis, kui tegemist ei ole piiriülese olukorraga, ning kauplejatevaheliste lepingute suhtes, mille kumbki pool ei ole väike- või keskmise suurusega ettevõtja.

Võrreldes muude analüüsitud võimalustega on ettepaneku puhul tegemist proportsionaalse meetmega, sest Euroopa ühine müügiõigus on oma olemuselt vabatahtlik. See tähendab, et selle kohaldamine oleneb kokkuleppest lepingupoolte vahel, kes võivad seda pidada teatava piiriülese tehingu puhul eelistatavaks lahenduseks. Tõsiasi, et Euroopa ühine müügiõigus kujutab endast vabatahtlikke norme, mida kohaldatakse ainult piiriüleste juhtumite korral, tähendab ka, et nii on võimalik vähendada piiriülese kaubanduse takistusi, ilma et mõjutataks väljakujunenud siseriiklikku õigussüsteemi ja tavasid. Euroopa ühine müügiõigus on vabatahtlik normistik, mis täiendab olemasolevat lepinguõigust, kuid ei asenda seda. Õigusliku meetmega ei minda seega kaugemale, kui on vajalik, et luua kauplejatele ja tarbijatele siseturul täiendavaid võimalusi.

- Vahendi valik

Valitud vahend on määrus, millega luuakse vabatahtlik Euroopa ühine müügiõigus.

Mittesiduv õigusakt, nagu ELi seadusandjale mõeldud juhised või liikmesriikidele suunatud soovitus ei saavutaks eesmärki parandada siseturu rajamist ja toimimist. Direktiiv või määrus, millega asendatakse siseriiklikud õigusaktid kohustusliku Euroopa lepinguõigusega, läheks liiga kaugemale, sest siis peaksid kauplejad, kes ei soovi tegeleda piiriülese kaubandusega, kandma kulud, mida ei kaaluks üles piiriülestest tehingutest tulenev kokkuhoid. Lisaks sellele ei oleks direktiiv, millega kehtestatakse kohustusliku Euroopa lepinguõiguse miinimumnõuded, asjakohane seetõttu, et sellega ei saavutataks tehingukulude vähendamiseks vajalikku õiguskindluse taset ega piisavat ühtlust.

4. MÕJU EELARVELE

Pärast ettepaneku vastuvõtmist loob komisjon andmebaasi, mis võimaldab vahetada teavet Euroopa ühise müügiõiguse või määrase muude sätetega seotud jõustunud kohtuotsuste ning

Euroopa Liidu Kohtu asjaomaste otsuste kohta. Kõnealuse andmebaasiga seotud kulud tõenäoliselt suurenevad, kui rohkem jõustunud kohtuotsuseid muutub kättesaadavaks. Lisaks hakkab komisjon korraldama ka koolitusi Euroopa ühist müügiõigust kohaldavatele juristidele¹⁵. Need kulud tõenäoliselt vähenevad aja jooksul, kuna teave Euroopa ühise müügiõiguse kohta levib.

5. TÄIENDAV TEAVE

- Lihtsustamine

Vabatahtliku teise lepinguõiguse ettepaneku eelis seisneb selles, et sellega ei asendata siseriiklikku lepinguõigust, vaid see võimaldab lepingupooltel kohaldada ühtseid lepinguõiguse sätteid kogu ELis. See iseseisev ja ühtne normide kogum suudab pakkuda lepingupooltele lahenduse nende kõige sagedasematele probleemidele, mis võivad tekkida piiriülestes olukordades lepinguõiguse valdkonnas. Seetõttu oleks kauplejate jaoks tegemist valikuga, mille puhul ei ole enam vaja tutvuda erinevate siseriiklike õigusnormidega. Selleks et aidata tarbijatel mõista oma õigusi, mis tulenevad Euroopa ühisest müügiõigusest, esitatakse neile teabeleht, kus teavitatakse neid nende õigustest.

Samuti võib ettepanek omada teatavat rolli ELi õigusaktide edaspidises ühtlustamises muudes poliitikavaldkondades, kus lepinguõigus on oluline.

- Läbivaatamisklausel

Ettepanekuga nähakse ette Euroopa ühise müügiõiguse või määruse mis tahes sätte kohaldamise läbivaatamine viie aasta pärast alates kuupäevast, mil seda kohaldama hakatakse, võttes muuhulgas arvesse vajadust laiendada määruse reguleerimisala ettevõtjatevaheliste lepingute suhtes, digitaalse infosu turu ja tehnoloogia arengut ning võimalikke arengusuundi EL-i õiguses. Sel eesmärgil esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande, millele vajaduse korral lisatakse ettepanekud määruse muutmiseks.

- Euroopa Majanduspiirkond

Kavandatav määrus käsitleb EMPga seotud küsimust ja peaks seetõttu laienema EMP-le.

- Ettepaneku selgitus

Ettepanek koosneb kolmest põhiosast: määrus, määruse I lisa, mis sisaldab lepinguõiguse norme (Euroopa ühise müügiõiguse normistik), ja II lisa, mis sisaldab teabelehte.

A. Määrus

Artiklis 1 esitatakse kavandatud määruse eesmärk ja reguleerimisese.

¹⁵ Komisjoni teatis „Usalduse suurendamine Euroopa õigusemõistmise vastu: Euroopa õiguskoolituse uus mõõde”, KOM(2011) 551 (lõplik), 13.9.2011.

Artikkel 2 sisaldab määruses kasutatavate mõistete määratluste loetelu. Osa kasutatud määratlusi on asjaomastes õigusaktides juba olemas, kuid osa mõisteid on määratletud esmakordselt.

Artiklis 3 selgitatakse Euroopa Liidu Euroopa ühise müügiõiguse vabatahtlikku kohaldamist piiriüleste kaubamüügilepingute, digitaalse infosisu edastamise lepingute ja seotud teenuste osutamise lepingute suhtes.

Artiklis 4 sätestatakse, et määruse territoriaalne kohaldamisala piirdub piiriüleste lepingutega.

Artikliga 5 nähakse ette, et määruse reguleerimisalasse kuuluvad müügilepingud ning digitaalse infosisu üleandmise ja seotud teenuste, nagu paigaldamine ja parandamine, osutamise lepingud.

Artikliga 6 jäetakse segatüüpi lepingud ja osamaksetega tasumist sisaldavad lepingud reguleerimisalast välja.

Artikliga 7 nähakse ette, et lepingu reguleerimisalasse kuuluvad ettevõtja ja tarbija vahelised lepingud ning sellised ettevõtjatevahelised lepingud, kus vähemalt üks pooltest on väike- või keskmise suurusega ettevõtja.

Artiklis 8 selgitatakse, et Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamiseks peavad lepingupooled sõlmima sellekohase kokkuleppe. Kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud lepingute puhul kehtib kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse sätete kohaldamise kohta ainult juhul, kui tarbija on andnud oma nõusoleku sõnaselge avalduse vormis, eraldi avaldusest, milles väljendatakse nõusolekut lepingu sõlmimiseks.

Artikkel 9 sisaldab nõuet, et kaupleja ja tarbija vahel sõlmitava lepingu puhul tuleb tarbijat teavitada Euroopa ühise müügiõiguse sätetest. Eelkõige peab tarbija saama II lisas esitatud teabelehe.

Artikkel 10 näeb ette, et liikmesriigid peavad tagama, et kui kaupleja jätab artiklis 8 ja 9 sätestatud kohustused täitmata, on selle eest ette nähtud sanktsioonid.

Artiklis 11 selgitatakse, et kui lepingupooled on sõlminud kehtiva kokkuleppe Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamise kohta, kohaldatakse lepingus sätestatu suhtes ainult Euroopa ühise müügiõiguse sätteid ning sellest tulenevalt muid siseriiklikke sätteid lepingu reguleerimisalasse kuuluvate küsimuste suhtes ei kohaldata. Euroopa ühist müügiõigust kohaldatakse sellisel juhul tagasiulatuvalt ka lepingueelsete teavitamiskohustuste täitmise ja nende kohustuste täitmatajätmise korral ettenähtud õiguskaitsevahendite suhtes.

Artiklis 12 selgitatakse, et määrus ei piira direktiivist 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul)¹⁶ tulenevate teavitamisnõuete täitmist.

Artiklis 13 nähakse liikmesriikidele ette võimalus võtta vastu õigusakte, millega lubatakse pooltel kohaldada Euroopa ühist müügiõigust ka siis, kui tegemist ei ole piiriülese olukorraga, ning kui tegemist on kauplejatevahelise lepinguga, mille kumbki lepingupool ei ole väike- või keskmise suurusega ettevõtja.

¹⁶ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

Artiklis 14 nõutakse liikmesriikidelt, et nad edastaksid oma kohtute jõustunud otsused, milles tõlgendatakse Euroopa ühise müügiõiguse sätteid või asjaomase määruse muid sätteid. Komisjon loob niisuguste otsuste andmebaasi.

Artikkel 15 sisaldab läbivaatamisklauslit.

Artikliga 16 nähakse ette, et määrus jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

B. I lisa

I lisa sisaldab Euroopa ühise müügiõiguse sätteid.

I osas „Sissejuhatavad sätted” esitatakse lepinguõiguse üldpõhimõtted, millest lepingupooled peavad lähtuma, näiteks hea usu ja ausa kauplemise põhimõte. Lepinguvabaduse põhimõttega tagatakse lepingupooltele, et nad võivad Euroopa ühise müügiõiguse sätetest kõrvale kalduda, välja arvatud näiteks tarbijakaitset käsitlevatest sätetest, millest kõrvalekaldumine ei ole lubatud.

II osa „Kehtiva lepingu sõlmimine” sisaldab sätteid lepingupoole õiguse kohta saada olulist lepingueelset teavet ning sätteid selle kohta, kuidas leping kahe lepingupoole vahel sõlmitakse. Samuti sisaldab see osa sätteid tarbija õiguse kohta taganeda kauglepingust ja väljaspool äriruume sõlmitud lepingust. See sisaldab ka sätteid, mis käsitlevad lepingu tühistamist eksimuse, pettuse, ähvarduse või raskete asjaolude ärakasutamise tagajärjel.

III osa „Lepingu sisu hindamine” sisaldab üldsätteid selle kohta, kuidas lepingutingimusi kahtluse korral tõlgendada. See sisaldab samuti sätteid lepingu sisu ja õiguslike tagajärgede kohta ning ka selle kohta, millised lepingutingimused on ebamõistlikult kahjustavad ja seetõttu kehtetud.

IV osa „Müügilepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid” käsitleb üksikasjalikult müügilepingute ja digitaalse infosisu üleandmise lepingute spetsiifilisi sätteid, mis hõlmavad müüja ja ostja kohustusi. Samuti sisaldab see osa sätteid, mis käsitlevad ostja või müüja kohustuse rikkumise korral ettenähtud õiguskaitsevahendeid.

V osa „Seotud teenuse osutamise lepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid” hõlmab juhtumeid, mille korral müüja osutab kauba müügi lepingu või digitaalse infosisu üleandmise lepinguga tihedalt seotud teenust, nagu paigaldus-, parandus- või hooldusteenust. Selles osas selgitatakse, milliseid konkreetseid sätteid niisuguses olukorras kohaldatakse, eelkõige aga seda, millised on lepingupoolte õigused ja kohustused kõnealuse lepingu kohaselt.

VI osa „Kahju hüvitamine ja viivis” sisaldab täiendavaid ühiseid norme, mis reguleerivad kahju hüvitamist ja viivise maksmist.

VII osa „Tagasitaitmine” selgitab sätteid, mida kohaldatakse lepingu alusel saadu tagastamisele juhul, kui leping tühistatakse või lõpetatakse.

VIII osaga „Aegumine” reguleeritakse teatava ajavahemiku möödumise mõju lepingust tulenevate õiguste teostamisele.

I liide sisaldab taganemise näidisjuhiseid, mille kaupleja peab tarbijale edastama enne kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu sõlmimist, ning *II liide* sisaldab taganemisteate näidist.

C. II lisa

II lisa sisaldab teabelehte Euroopa ühise müügiõiguse kohta. Selle teabelehe peab kaupleja tarbijale edastama enne, kui sõlmitakse kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamise kohta.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

Euroopa ühise müügiõiguse kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁷,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁸,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Piiriülese majandustegevusega seonduvad ikka veel märkimisväärsed takistused, mis ei luba siseturul kasutada kõiki võimalusi majanduskasvu tagamiseks ja töökohtade loomiseks. Praegu ekspordib ainult üks kümnest liidu kauplejast oma kaupa teistesse liikmesriikidesse ja enamik neist ekspordib ainult mõnda üksikusse liikmesriiki. Piiriülest kaubandust segavate takistuste hulgas, mis hõlmavad maksueeskirju, haldusnõudeid, kättetoimetamisel esinevaid raskusi, keelt ja kultuuri, peavad kauplejad ettevõtjate ja tarbijate vaheliste tehingute ning ettevõtjatevaheliste tehingute puhul üheks peamiseks takistuseks raskusi teise riigi lepinguõiguse normide sisu väljaselgitamisel. Selle tulemusena on tarbija seatud ebasoodsasse olukorda, kuna tema juurdepääs kaupadele on piiratud. Siseriiklike lepinguõiguse normide erinevused takistavad seetõttu selliste põhivabaduste kasutamist nagu kaupade ja teenuste pakkumise vabadus ning on takistuseks siseturu toimimisele ja jätkuvale arengule. Kõnealused erinevused piiravad ka konkurentsi, eelkõige väiksemate liikmesriikide turgudel.
- (2) Leping on majandustehingute tegemiseks vältimatult vajalik õiguslik vahend. Kauplejate vajadus määrata kindlaks kohaldatav õigus või pidada selles küsimuses läbirääkimisi, selgitada välja kohaldatavad välisriigi õigusnormid, mis sageli tuleb tõlkida, saada õigusabi, et tutvuda välisriigi õigusest tulenevate nõuetega, ning kohandada oma leping erinevate siseriiklike lepinguõiguse normidega, mida piiriüleste

¹⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁸ ELT C [...], [...], lk [...].

tehingute korral kohaldatakse, muudab piiriülese kauplemise riigisisese kauplemisega võrreldes keerukamaks ja kulukamaks. Lepinguõigusega seotud takistused on seega üks peamisi põhjusi, mis sunnib märkimisväärselt hulka ekspordile orienteeritud kauplejaid, kes soovivad alustada piiriülest kauplemist või laiendada oma tegevust enamatesse liikmesriikidesse, oma kavatsustest loobuma. Täiendavate tehingukulude takistav mõju on eriti suur väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kelle jaoks mitmele väliturule sisenemise kulud on sageli nende käibega võrreldes eriti suured. Selle tagajärjel ei ole kauplejal võimalik nende kulude arvelt nii kokku hoida, nagu see oleks võimalik juhul, kui nad saaksid turustada kaupu ja teenuseid kõigi piiriüleste tehingute jaoks ühiste lepinguõiguse sätete alusel ja võrgukeskkonnas ühel ainsal veebisaidil.

- (3) Lepinguõigusega seotud tehingukuludel, mille osakaal on küllalt suur, ja õiguslikel takistustel, mis tulenevad erinevustest liikmesriikide kohustuslike tarbijakaitse normide vahel, on otsene mõju siseturu toimimisele ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingute puhul. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 (lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta)¹⁹ artiklile 6 peab kaupleja, kelle tegevus on suunatud mõne muu liikmesriigi tarbijatele, kohaldama tarbija peamise elukoha liikmesriigi tarbijakaitse sätteid, millega tagatakse parem kaitse, ega või nendest vastavalt kõnealuse liikmesriigi õigusele kokkuleppe alusel kõrvale kalduda isegi juhul, kui pooled on otsustanud kohaldada mõnda muud õigust. Kauplejad peavad seetõttu välja selgitama, kas teise liikmesriigi tarbijaõigus pakub paremat kaitset, ja tagama, et nende leping on selle nõuetega kooskõlas. E-kaubanduses kaasnevad lisakulud veebisaidi kohandamise tõttu, mis peab kajastama muude riikide tarbijalepinguid käsitlevate õigusaktide kohaldamise kohustuslikke nõudeid. Tarbijaõiguse ühtlustamine liidu tasandil on viinud teatava ühtlustamiseni mõningates valdkondades. Erinevused liikmesriikide õiguse vahel on siiski endiselt märkimisväärsed, käimasolev ühtlustamine jätab liikmesriikidele hulga võimalusi valida, kuidas liidu õigusaktide nõudeid täita ja tarbijakaitse ulatust kindlaks määrata.
- (4) Lepinguõigusega seotud takistused, mis ei luba kauplejal ära kasutada siseturu kõiki võimalusi, kahjustavad ka tarbijaid. Mida vähem on piiriüleseid kaubandustehinguid, seda väiksemad on ka import ja konkurents. Tarbijad võivad sattuda ebasoodsasse olukorda, sest kaubavalik on väike ja kõrgema hinnaga, kuna neile pakub otse oma kaupu ja teenuseid vähem muude riikide kauplejaid, ning kaudselt tekib selline olukord ka piiratumast kaubavahetusest ettevõtjate vahel hulgikaubanduse tasandil. Kuigi piiriülese kaubandusega võivad kaasneda olulised majanduslikud eelised, kuna pakkumisi on rohkem ja need on paremad, ei soovi paljud tarbijad siiski teha oste piiriüleselt, sest neil puudub kindlus oma õiguste suhtes. Osa tarbijate peamistest muredest on seotud lepinguõigusega, näiteks kas neile pakutakse piisavat kaitset puudusega toote ostmise korral. Selle tagajärjel eelistab valdav osa tarbijatest teha oma ostud elukoha liikmesriigis, kuigi see võib tähendada väiksemat valikut ja kõrgemat hinda.
- (5) Lisaks sellele keeldub kaupleja sageli kaupa müümast tarbijale, kes soovib saada kasu liikmesriikidevahelistest hinnaerinevustest ja osta kaupa muu liikmesriigi kauplejalt. E-kaubandus on oluliselt lihtsustanud pakkumiste otsimist ning hindade ja tingimuste võrdlemist sõltumata kaupleja asukohast, kuid kaupleja keeldub väga sageli välisriigi

¹⁹

ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

tarbijate tellimusi vastu võtmast ja see omakorda on takistuseks piiriüleste tehingute tegemisele.

- (6) Erinevused liikmesriikide lepinguõiguses kujutavad endast seetõttu takistusi, mis ei luba tarbijatel ja kauplejatel kasutada siseturu eeliseid. Lepinguõigusega seotud takistused oleksid oluliselt väiksemad, kui lepingu aluseks oleksid ühtsed lepinguõiguse normid sõltumata poolte asukohast. Niisugused ühtsed lepinguõiguse normid peaksid hõlmama lepingu kogu kehtivusaega ja seega valdkondi, mis on lepingute sõlmimise korral kõige olulisemad. Need peaksid hõlmama ka täielikult ühtlustatud sätteid, mis käsitlevad tarbijakaitset.
- (7) Liikmesriikide lepinguõiguse erinevused ja nende mõju piiriülesele kaubandusele piiravad ka konkurentsi. Kui piiriülene kaubandus ei ole elav, on konkurents väiksem, ning seega on ka kauplejatel vähem stiimuleid uuenduslikumalt tegutseda ja oma toodete kvaliteeti parandada või hindu alandada. Eelkõige väiksemates liikmesriikides, kus kohalike konkurentide arv on piiratud, võib konkurentsi piirata välismaiste kauplejate otsus mitte siseneda nendele turgudele kulude ja keerukuse tõttu ning sellel võib olla oluline mõju saadaolevate toodete valikule ja hinnatasemele. Piiriülese kaubanduse takistused võivad kahjustada ka väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate ning suuremate ettevõtjate vahelist konkurentsi. Arvestades tehingukulude suurust käibega võrreldes, siis on märksa tõenäolisem, et välisriigi turule jätab sisenemata väike- või keskmise suurusega ettevõtja kui suurem konkurent.
- (8) Selleks et ületada lepinguõigusega seotud takistused, peaks pooltel olema võimalik leppida kokku, et nendevahelise lepingu suhtes kohaldatakse ühist müügiõigust ehk ühtseid lepinguõiguse norme, mille sisu on kõikides liikmesriikides sama ja mida tõlgendatakse ühtmoodi. Euroopa ühise müügiõiguse normistik peaks endast kujutama täiendavat võimalust, mis annab pooltele rohkem valikuvabadust, ja seda peaks saama kasutada siis, kui pooled otsustavad, et see aitab lihtsustada piiriülest kaubandust ning vähendada tehingu- ja alternatiivkulusid ning muid lepinguõigusega seonduvaid piiriülese kaubanduse takistusi. Euroopa ühise müügiõiguse normid tuleks võtta lepingu aluseks ainult juhul, kui pooled otsustavad ühiselt neid kohaldada.
- (9) Käesoleva määrusega sätestatakse Euroopa ühise müügiõiguse normistik. Sellega ühtlustatakse liikmesriikide lepinguõigus tegemata muudatusi kehtivas siseriiklikus lepinguõiguses, selle asemel luuakse iga liikmesriigi siseriikliku õiguse raames teine lepinguõiguse režiim selle reguleerimisalasse kuuluvate lepingute jaoks. Nimetatud teine lepinguõiguse režiim peaks olema kõikjal liidus ühesugune ja kehtima kõrvuti juba olemasoleva siseriikliku lepinguõigusega. Euroopa ühise müügiõiguse norme tuleks piiriülese lepingu puhul kohaldada vabatahtlikult, lepingupoolte selgelt väljendatud kokkuleppel.
- (10) Kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kohta peaks olema valik, mis tehakse vastavalt siseriiklikule õigusele, mida kohaldatakse määruse (EÜ) nr 593/2008 või lepingueelsete teavitamiskohustuste suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 (lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta)²⁰ või mõne muu asjaomase rahvusvahelise eraõiguse normi kohaselt. Kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kohta

²⁰ ELT L 199, 31.7.2007, lk 40.

ei peaks seetõttu tähendama kohaldatava õiguse valimist kollisiooninormide tähenduses ega piirama nende kohaldamist ning seda ei tohi sellega segamini ajada. Käesolev määrus ei mõjuta seetõttu ühtegi olemasolevat rahvusvahelise eraõiguse normi.

- (11) Euroopa ühise müügiõiguse normistik peaks sisaldama täielikult ühtlustatud kohustuslikke tarbijakaitse norme. Kooskõlas aluslepingu artikli 114 lõikega 3 tuleks nende normidega tagada tarbijakaitse kõrge tase, et suurendada tarbijate usaldust Euroopa ühise müügiõiguse normistiku vastu ning pakkuda neile võimalust sõlmida ühise müügiõiguse normidel põhinevaid piiriüleseid lepinguid. Kõnealuste normidega tuleks säilitada liidu tarbijakaitseõiguse kohaselt tarbijale pakutava kaitse tase või seda veelgi tõsta.
- (12) Kuna Euroopa ühise müügiõiguse normistik sisaldab täielikult ühtlustatud kohustuslikke tarbijakaitse norme, ei ole juhul, kui pooled otsustavad kasutada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku, kõnealuses valdkonnas erinevusi liikmesriikide õiguses. Seega ei oma määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõige 2, mille kohaselt tarbijakaitse tase erineb liikmesriigiti, praktilist tähtsust Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisalasse kuuluvate küsimuste korral.
- (13) Euroopa ühise müügiõiguse normistikku peaks olema võimalik kohaldada piiriüleste lepingute korral, sest just kõnealuses valdkonnas põhjustavad erinevused liikmesriikide õiguses keerukaid olukordi ja lisakulusid ning sunnivad pooli lepingu sõlmimisest loobuma. Seda, kas tegemist on piiriülese lepinguga, tuleks ettevõtjatevahelise lepingu korral otsustada poolte peamisest tegevuskohast lähtuvalt. Ettevõtja ja tarbija vahelise lepingu korral tuleks lugeda piiriülesuse nõue täidetuks juhul, kui tarbija esitatud üldine aadress, kauba kättetoimetamise aadress või tarbija esitatud arve saatmise aadress asub küll liikmesriigis, kuid väljaspool kaupleva peamise tegevuskoha asukohaks olevat liikmesriiki.
- (14) Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamist ei tohiks piirata ainult liikmesriikidega seotud piiriüleste olukordadega, vaid seda peaks saama kohaldada ka kaubanduse lihtsustamiseks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel. Kui üks lepingupool on kolmanda riigi tarbija, tuleks Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kokkuleppe suhtes, mis tähendab kolmanda riigi tarbija jaoks välisriigi õiguse valimist, kohaldada asjaomaseid rahvusvahelise eraõiguse norme.
- (15) Kauplejad, kes teevad nii riigisiseseid kui ka piiriüleseid kaubandustehinguid, võivad samuti pidada kasulikuks ühe ja sama ühtlustatud lepingu kasutamist kõikide oma tehingute suhtes. Liikmesriikidel peaks seetõttu olema vabadus otsustada, et pooled võivad kasutada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku ka riigisiseste tehingute puhul.
- (16) Ühist müügiõigust peaks saama kohaldada eelkõige vallasasjade müügi suhtes, kaasa arvatud asjaomase kauba valmistamise ja tootmise suhtes, sest tegemist on majanduslikult tähtsaima lepingu liigiga, millel võiks olla märkimisväärsed võimalused edendada piiriülest kaubandust, eelkõige e-kaubanduse näol.
- (17) Selleks et kajastada digitaalmajanduse suurenevat tähtsust, peaks Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisala hõlmama ka digitaalse infosu üleandmise lepinguid. Digitaalse infosu üleandmine selle salvestamiseks, töötlemiseks või

kasutamiseks ja korduvkasutamiseks, nagu näiteks muusika allalaadimine, areneb kiiresti ja sellel on tulevikus suured kasvuvõimalused, kuid nimetatud valdkonnas esineb endiselt märkimisväärsed õiguslikke erinevusi ja ebakindlust. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisala peaks seetõttu hõlmama digitaalse infosisu üleandmist sõltumata sellest, kas digitaalne infosisu antakse üle füüsilisel andmekandjal või mitte.

- (18) Digitaalset infosisu ei anta sageli üle tasuta eest, vaid koos eraldi makstud kaupade ja teenustega, millega kaasneb mitterahaline tasu, nagu juurdepääsu andmine isikuandmetele, või turundusstrateegia raames tasuta, kuna eeldatakse, et tarbija ostab hiljem täiendavat digitaalset infosisu või asjaomaseid keerukamaid tooteid. Võttes arvesse seda eripärast turustruktuuri ja asjaolu, et digitaalse infosisu puudused võivad kahjustada tarbija majanduslikke huve sõltumata üleandmise tingimustest, ei tohiks Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise võimalus sõltuda sellest, kas digitaalse infosisu eest on makstud.
- (19) Selleks et Euroopa ühise müügiõiguse normistiku lisaväärtus oleks võimalikult suur, peaksid selle reguleerimisalasse kuuluma ka teatavad müüja pakutavad teenused, mis on otseselt või tihedalt seotud Euroopa ühise müügiõiguse normistiku alusel müüdud teatavate kaupade või digitaalse infosisuga ning mille suhtes praktikas sageli kohaldatakse samal ajal sama või seotud lepingut, eelkõige kuuluvad selliste teenuste hulka kaupade või digitaalse infosisu parandamine, hooldus või paigaldamine.
- (20) Euroopa ühise müügiõiguse normistik ei tohiks hõlmata seotud lepinguid, mille kohaselt ostja saab kaupu kolmandalt isikult või talle osutab teenust kolmas isik. See ei oleks asjakohane, sest lepingupoolte vaheline kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kohta ei hõlma kõnealust kolmandat isikut. Seotud lepingut kolmanda isikuga peaks reguleerima asjaomase liikmesriigi õigus, mida kohaldatakse määruse (EÜ) nr 593/2008 või määruse (EÜ) nr 864/2007 või mõne muu rahvusvahelise eraõiguse normi kohaselt.
- (21) Selleks et lahendada olemasolevad turu- ja konkurentsiprobleemid sihipäraselt ja proportsionaalselt, peaksid Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisalasse kuuluma isikud, kes on praegu sunnitud loobuma äritegevusest välisriigis liikmesriikide lepinguõiguse erinevuste tõttu, millel on piiriülesele kaubandusele märkimisväärne ebasoodne mõju. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisala peaks seetõttu hõlmama kõiki ettevõtja ja tarbija vahelisi tehinguid ning kauplevahelisi lepinguid, kui vähemalt üks pooltest on väike- või keskmise suurusega ettevõtja vastavalt komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361 mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta²¹. See ei tohiks piirata liikmesriikide võimalust võtta vastu õigusakte, millega lubatakse pooltel kohaldada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku ka selliste kauplevaheliste lepingute suhtes, kellest kumbki ei ole väike- või keskmise suurusega ettevõtja. Ettevõtjatevaheliste tehingute puhul kehtib aga igal juhul lepinguvabadus ja kauplevahelised lepingutingimuste koostamisel Euroopa ühise müügiõiguse normistikku eeskujuna kasutada.

²¹

²¹

ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

- (22) Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamiseks lepingu suhtes peavad lepingupooled selles kokku leppima. Kõnealuse kokkuleppe suhtes tuleks ettevõtja ja tarbija vahelise tehingu korral kohaldada rangeid nõudeid. Kuna praktikas teeb ettepaneku Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamiseks enamasti kaupleja, peab tarbija olema täiesti teadlik asjaolust, et lepitakse kokku kehtivatest siseriiklikest õigusnormidest erinevate normide kohaldamises. Tarbija nõusolek Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamiseks peaks seetõttu olema lubatav ainult sõnaselge avalduse vormis, mille ta teeb eraldi avaldusest, millega ta väljendab nõusolekut leping sõlmida. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamist ei tohiks olla võimalik pakkuda sõlmitava lepingu tingimusena, eelkõige osana kaupleja tüüptingimustest. Kaupleja peaks esitama tarbijale kinnituse Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kokkuleppe kohta püsival andmekandjal.
- (23) Tarbija nõusolek Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamiseks peaks olema tema teadlik ja teavitatud valik. Kaupleja peaks juhtima tarbija tähelepanu kavatsusele kohaldada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku ning andma tarbijale teavet selle olemuse ja olulisemate põhimõtete kohta. Selleks et seda ülesannet kaupleja jaoks lihtsustada, seejuures tarbetut halduskoormust vältides, ning tagada, et tarbijale esitatava teabe hulk ja sisu oleksid ühetaolised, peaks kaupleja tarbijale edastama käesoleva määrusega ettenähtud teabelehe, mis on kättesaadav kõigis liidu ametlikes keeltes. Kui tarbijale ei ole võimalik teabelehte edastada, näiteks telefonivestluse ajal, või juhul, kui kaupleja on jätnud teabelehe esitamata, ei tohiks kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamise kohta olla tarbija jaoks siduv enne, kui tarbija on saanud kokkuleppe kinnitusega teabelehe ja väljendanud oma nõusolekut.
- (24) Selleks et vältida Euroopa ühise müügiõiguse normistiku teatavate elementide valikulist kohaldamist, mis võiks rikkuda poolte õiguste ja kohustuste tasakaalu ning ebasoodsalt mõjutada tarbijakaitse taset, peaks valik kohaldada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku hõlmama seda õigust tervikuna, mitte selle teatavaid osi.
- (25) Kui kõnealuse lepingu suhtes kohaldataks muidu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni kaupade rahvusvahelise ostu-müügi lepingute kohta (CISG), peaks valik kohaldada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku ühtlasi tähendama lepingupoolte kokkulepet nimetatud konventsiooni mitte kohaldada.
- (26) Euroopa ühise müügiõiguse normid peaksid hõlmama lepinguõiguse küsimusi, mis on praktilise tähtsusega sätete reguleerimisalasse kuuluvate lepingute, eelkõige internetis sõlmitud lepingute kehtivuse jooksul. Euroopa ühise müügiõiguse normistik peaks seetõttu hõlmama lisaks poolte õigustele ja kohustustele ning õiguskaitsevahenditele ka lepingueelseid teavitamiskohustusi, lepingu sõlmimist käsitlevaid sätteid (sealhulgas vorminõudeid), õigust lepingust taganeda ja selle tagajärgi, lepingu tühisust eksimuse, pettuse, ähvarduse või raskete asjaolude ärakasutamise tõttu ja tühisuse tagajärgi, tõlgendamist, lepingu sisu ja õiguslikke tagajärgi, ebamõistlikult kahjustavate lepingutingimuste hindamist ja tagajärgi, tagasitäitmist lepingu tühistamise või lõpetamise korral ning nõudeõiguse aegumist ja õiguste välistamist. Seetõttu tuleks Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise korral tekkivate kohustuste täitmatajätmise eest ette näha sanktsioonid.
- (27) Kõigi lepinguliste ja muude küsimuste suhtes, mida ei käsitleta Euroopa ühise müügiõiguse normistikus, kohaldatakse Euroopa ühise müügiõiguse normistikku mittehõlmavat siseriiklikku õigust, mis on kohaldatav määruse (EÜ) nr 593/2008 või

määruse (EÜ) nr 864/2007 või mõne muu asjakohase rahvusvahelise eraõiguse normi kohaselt. Selliste küsimuste hulka kuuluvad õiguslik staatus, teovõime puudumisest, ebaseaduslikkusest või heade kommete vastasusest tulenev lepingu tühisus, lepingu keele kindlaksmääramine, mittediskrimineerimine, esindus, võlgnike ja võlausaldajate paljus, lepingupoolte muutumine, sealhulgas nõuete loovutamine, tasaarvestus ja lepingute liitmine, asjaõigus, sealhulgas omandiõiguse üleminek, intellektuaalomandiõigus ja deliktiõigus lepinguväliste võlasuhete puhul. Küsimus, kas konkureerivad lepingulise ja lepinguvälise vastutusega seotud nõuded võib esitada koos, ei kuulu Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisalasse.

- (28) Euroopa ühise müügiõiguse normistik ei peaks hõlmama lepinguõiguse reguleerimisalast väljajäävaid küsimusi. Käesolev määrus ei tohiks piirata liidu või liikmesriikide õiguse kohaldamist kõnealuste küsimuste suhtes. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisalast peaksid välja jääma näiteks tervise- ja keskkonnakaitse eesmärgil kehtestatud teavitamiskohustused. Käesolev määrus ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivist 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul)²² tulenevate teavitamismõnede täitmist.
- (29) Kui Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kohta on sõlmitud kehtiv kokkulepe, tuleks selle reguleerimisalasse jäävate küsimuste suhtes kohaldada ainult Euroopa ühise müügiõiguse normistikku. Euroopa ühise müügiõiguse norme tuleks tõlgendada sõltumatult, kooskõlas liidu õigusaktide tõlgendamise väljakujunenud põhimõtetega. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisalasse kuuluvad küsimused, mida ei ole seal sõnaselgelt reguleeritud, tuleks lahendada selle põhimõtteid tõlgendades, tuginedes seejuures muudele õigusnormidele. Euroopa ühise müügiõiguse norme tuleks tõlgendada selle aluseks olevatest põhimõtetest ja eesmärkidest ning selle kõikidest sätetest lähtudes.
- (30) Euroopa ühise müügiõiguse normistiku aluspõhimõtteks peaks olema lepinguvabadus. Poolte sõltumatust tuleks piirata ainult juhul kui ja ulatuses, milles see on hädavajalik, eelkõige tarbijakaitsega seotud põhjustel. Juhul kui selliste piirangute tegemine on vajalik, tuleks selgelt ära märkida asjaomaste normide kohustuslikkus.
- (31) Pooled peaksid oma koostöös lähtuma hea usu ja ausa kauplemise põhimõttest. Kuna osa norme kujutab endast hea usu ja ausa kauplemise üldpõhimõtte väljendust eriolukordades, tuleks neid kohaldada üldpõhimõtte asemel. Üldpõhimõtet ei tohiks seetõttu kasutada vahendina, millega muudetakse poolte erinormides sätestatud õigusi ja kohustusi. Hea usu ja ausa kauplemise üldpõhimõttest tulenevad konkreetsed nõuded peaksid muu hulgas sõltuma lepingupoolte eriteadmiste suhtelisest tasemest ning olema seetõttu erinevad ettevõtja ja tarbija ning ettevõtjate vaheliste tehingute korral. Kauplejatevaheliste tehingute korral tuleks olulise asjaoluna arvestada head äritava konkreetses olukorras.
- (32) Euroopa ühise müügiõiguse normistiku eesmärk peaks olema kehtiva lepingu säilitamine alati, kui see on lepingupoolte õigustatud huve arvestades võimalik ja asjakohane.

²² ELT L 376, 27.12.2006, lk 36.

- (33) Euroopa ühise müügiõiguse normistikus tuleks ette näha tasakaalustatud lahendused, milles võetakse arvesse lepingupoolte õigustatud huve, kui määratakse kindlaks õiguskaitsevahendid lepingujärgsete kohustuste rikkumise korral ja neid ka kasutatakse. Ettevõtja ja tarbija vaheliste lepingute korral peaks õiguskaitsevahendite süsteem peegeldama asjaolu, et kaupade, digitaalse infosisu või teenuste mittevastavuse korral lepingutingimustele vastutab kaupleja.
- (34) Selleks et suurendada õiguskindlust, muutes Euroopa ühise müügiõiguse normistiku või käesoleva määruse muude sätete tõlgendamist käsitleva Euroopa Liidu Kohtu ja liikmesriikide kohtute kohtupraktika üldsusele kättesaadavaks, peaks komisjon looma asjaomaste jõustunud kohtuotsuste andmebaasi. Selleks et võimaldada komisjonil seda ülesannet täita, peaksid liikmesriigid tagama, et asjaomased liikmesriikide kohtuotsused edastatakse komisjonile kiiresti.
- (35) Lisaks on asjakohane vaadata Euroopa ühise müügiõiguse normide ja käesoleva määruse muude sätete toimimine läbi viie aasta pärast alates nende kohaldamise algusest. Läbivaatamisel tuleks muu hulgas arvesse võtta vajadust laiendada määruse reguleerimisala ettevõtjatevaheliste lepingute suhtes, digitaalse infosisu turu ja tehnoloogia arengut ning võimalikke arengusuundi EL-i õiguses.
- (36) Kuna liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada käesoleva määruse eesmärki ehk siis aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, muutes kättesaadavaks ühtsed lepinguõiguse normid, mida saab kohaldada piiriüleste tehingute suhtes kõikjal liidus, ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (37) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artikleid 16, 38 ja 47,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Eesmärk ja reguleerimisese

1. Käesoleva määruse eesmärk on parandada siseturu rajamise ja toimimise tingimusi, muutes kättesaadavaks ühtsed lepinguõiguse normid, mis on esitatud I lisas (edaspidi „Euroopa ühise müügiõiguse normistik”). Neid norme võib kohaldada piiriüleste tehingute tegemisel kauba müügiks, digitaalse infosisu üleandmiseks ja seotud teenuste osutamiseks, kui lepingupooled selles kokku lepivad.
2. Käesolev määrus võimaldab kauplejatel lähtuda ühistest normidest ja kasutada kõigi piiriüleste tehingute puhul samu lepingutingimusi, vähendades mittevajalikke kulusid ning tagades samal ajal kõrge õiguskindluse taseme.
3. Kauplejate ja tarbijate vaheliste lepingutega seoses sisaldab käesolev määrus ulatuslikku tarbijakaitse normide kogumit, et tagada tarbijate kõrgetasemeline kaitse, suurendada tarbijate kindlustunnet siseturul ja julgustada neid piiriüleselt oste tegema.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „leping” – kokkulepe, millest tekivad kohustused või muud õiguslikud tagajärjed;
- (b) „hea usu ja ausa kauplemise põhimõte” – käitumine viisil, mida iseloomustab ausus, avatus ja asjaomase tehingu või võlasuhte teise poole huvide arvesse võtmine;
- (c) „kahju” – varaline kahju ja mittevaraline kahju, mis hõlmab kahjustatud isiku valu ja kannatusi, kuid ei hõlma mittevaralist kahju elukvaliteedi halvenemise ja heaolu languse näol;
- (d) „tüüptingimused” – lepingutingimused, mis on eelnevalt välja töötatud mitmetes eri pooltega tehtavates tehingutes kasutamiseks ja mida lepingupooled ei ole eraldi läbi rääkinud Euroopa ühise müügiõiguse normistiku artikli 7 tähenduses;
- (e) „kaupleja” – füüsiline või juriidiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;
- (f) „tarbija” – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;
- (g) „kahjuhüvitis” – rahasumma, millele isikul võib olla õigus hüvitisena tekitatud kahju, kehavigastuse või muu kahjuliku tagajärje eest;
- (h) „kaup” – vallasasi, sealhulgas:
 - (i) elekter ja maagaas ning
 - (ii) vesi ja muud liiki gaas juhul, kui see pannakse müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses;
- (i) „hind” – rahasumma, mis tuleb tasuda müüdud kauba, edastatud digitaalse infosisu või osutatud seotud teenuse eest;
- (j) „digitaalne infosisu” – andmed, mis on toodetud ja mida edastatakse digitaalsel kujul ning mis võivad olla toodetud ostja kirjelduse kohaselt, sealhulgas video- või audiosisu, piltide või tekstina esitatav digitaalne infosisu, digimängud, tarkvara ning digitaalne infosisu, mis võimaldab olemasoleva riist- või tarkvara personaliseerida, ning välja arvatud:
 - (i) finantsteenused, sh veebipõhised pangateenused;
 - (ii) õigus- ja finantsnõustamine elektroonilisel teel;
 - (iii) elektroonilised tervishoiuteenused;
 - (iv) elektroonilised sideteenused ja -võrgud ning nendega seotud vahendid ja teenused;
 - (v) hasartmängud;

- (vi) uue digitaalse infosisu loomine ja olemasoleva digitaalse infosisu muutmine tarbija poolt või teiste kasutajate poolt loodu kasutamine muul viisil;
- (k) „müügileping” – leping, mille kohaselt kaupleja ehk müüja annab teisele isikule ehk ostjale kauba omandiõiguse üle või kohustub selle talle üle andma ja ostja kohustub tasuma ostuhinna; see hõlmab lepinguid, mille kohaselt müüja valmistab või toodab kauba ostja jaoks ning ei hõlma kaupade sundmüügi lepinguid ega lepinguid, millega kaasneb muul viisil avaliku võimu teostamine;
- (l) „tarbijalemüügi leping” – müügileping, mille puhul müüja on kaupleja ja ostja on tarbija;
- (m) „seotud teenus” – kauba või digitaalse infosisuga seotud teenus, nagu näiteks paigaldamine, hooldus, parandamine või muul viisil töötlemine, mida osutab kauba või digitaalse infosisu müüja kauba või digitaalse infosisu müügilepingu kohaselt või kauba või digitaalse infosisu müügilepinguga samal ajal sõlmitud seotud teenuse osutamise lepingu kohaselt, välja arvatud:
- (i) veoteenused,
 - (ii) koolitusteenused,
 - (iii) elektroonilise side tugiteenused ning
 - (iv) finantsteenused;
- (n) „teenuseosutaja” – kauba või digitaalse infosisu müüja, kes kohustub osutama kliendile kauba või digitaalse infosisuga seotud teenust;
- (o) „klient” – isik, kes ostab seotud teenust;
- (p) „kaugleping” – kaupleja ja tarbija vahel sõlmitav mis tahes müügi- või teenusleping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügiskeemi alusel ilma kaupleja või, juhul kui kaupleja on juriidiline isik, kauplejat esindava füüsilise isiku ja tarbija üheaegse füüsilise kohalviibimiseta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse;
- (q) „väljaspool ärruume sõlmitav leping” – kaupleja ja tarbija vaheline leping:
- (i) mis sõlmitakse kaupleja või, juhul kui kaupleja on juriidiline isik, kauplejat esindava füüsilise isiku ja tarbija üheaegsel viibimisel väljaspool kaupleja ärruume või juhul, kui tarbija teeb nimetatud asjaoludel pakkumuse lepingu sõlmimiseks, või
 - (ii) mis sõlmitakse kaupleja või, juhul kui kaupleja on juriidiline isik, kauplejat esindava füüsilise isiku ja tarbija üheaegsel viibimisel kaupleja ärruumides või mis tahes sidevahendite abil kohe pärast seda, kui tarbija poole on isiklikult ja individuaalselt pöördutud väljaspool kaupleja ärruume, või
 - (iii) mis sõlmitakse kaupleja või, juhul kui kaupleja on juriidiline isik, kauplejat esindava füüsilise isiku korraldatud väljasõidu ajal eesmärgiga reklaamida ja müüa tarbijale kaupa, digitaalset infosisu või seotud teenuseid;

- (r) „äriruum” –
- (i) alaline müügipunkt, kus kaupleja püsivalt tegutseb, või
- (ii) teisaldatav müügipunkt, kus kaupleja tavapäraselt tegutseb;
- (s) „müügigarantii” – kaupleja või tootja poolt tarbija ees võetud kohustus hüvitada tarbijale mittevastavuse korral lisaks artiklis 106 sätestatud juriidilistele kohustustele kauba või digitaalse infosu eest makstud hind või asendada või parandada kaup või digitaalne infosu või hooldada seda mis tahes moel, kui kaubal või digitaalsel infosul puuduvad garantiilubaduses sätestatud omadused või see ei vasta mis tahes lepinguga mitteseotud nõuetele või lepingu sõlmimise ajal või selle eel kättesaadavale reklaamile;
- (t) „püsiv andmekandja” – andmekandja, mis võimaldab lepingupoolel säilitada isiklikult talle suunatud teavet nii, et seda saab tulevikus teabe otstarbe seisukohast piisava aja jooksul kasutada, ja mis võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada;
- (u) „avalik enampakkumine” – müügimeetod, kus kaupleja pakub enampakkumise korraldaja poolt juhitava läbipaistva võistupakkumise korras kaupa või digitaalset infosu tarbijatele, kes viibivad enampakkumise juures või kellele on antud võimalus seal juures viibida, ning kus edukas pakkuja on kohustatud kauba või digitaalse infosu ostma;
- (v) „kohustuslik norm” – säte, mille kohaldamist pooled ei või välistada, millest nad ei või kõrvale kalduda ja mille toimet nad ei või muuta;
- (w) „võlausaldaja” – isik, kellel on õigus nõuda teiselt isikult ehk võlgnikult rahalise või mitterahalise kohustuse täitmist;
- (x) „võlgnik” – isik, kes peab teise isiku ehk võlausaldaja kasuks täitma rahalise või mitterahalise kohustuse;
- (y) „kohustus” – õigussuhte ühe poole kohustus teha teise poole heaks talle võlgnetav tegu.

Artikkel 3

Euroopa ühise müügiõiguse vabatahtlik kohaldamine

Lepingupooled võivad kokku leppida, et nende piiriüleseid kaubamüügilepinguid, digitaalse infosu üleandmise lepinguid ja seotud teenuste osutamise lepinguid reguleerib artiklites 4–7 sätestatud territoriaalse kohaldamisala ning esemelise ja isikulise reguleerimisala piires Euroopa ühise müügiõiguse normistik.

Artikkel 4

Piiriülesed lepingud

1. Euroopa ühise müügiõiguse normistikku võib kohaldada piiriüleste lepingute suhtes.

2. Käesoleva määruse tähenduses on kauplejate vahel sõlmitud leping piiriülene leping, kui lepingupoolte peamised tegevuskohad asuvad erinevates riikides, millest vähemalt üks on liikmesriik.
3. Käesoleva määruse tähenduses on kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud leping piiriülene leping, kui:
 - (a) tarbija poolt esitatud aadress, kauba üleandmise aadress või arve esitamise aadress asub mõnes muus riigis kui kaupleja peamiseks tegevuskohaks olevas riigis ning
 - (b) vähemalt üks neist riikidest on liikmesriik.
4. Käesoleva määruse tähenduses on äriühingu ning muu juriidilise isiku või organiseeritud ühenduse peamine tegevuskoht peakontori asukoht. Füüsilisest isikust kaupleja peamine tegevuskoht on asjaomase isiku peamine tegevuskoht.
5. Juhul kui leping sõlmitakse kaupleja filiaali, esinduse või muu üksuse tegevuse käigus, loetakse kaupleja peamiseks tegevuskohaks filiaali, esinduse või muu üksuse asukoht.
6. Lepingu piiriülesuse kindlaksmääramisel lähtutakse ajahetkest, mil lepiti kokku Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamises.

Artikkel 5

Lepingud, mille suhtes võib kohaldada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku

Euroopa ühise müügiõiguse normistikku võib kohaldada järgmiste lepingute suhtes:

- (a) müügilepingud;
- (b) sellise digitaalse infosu üleandmise lepingud, mida kasutaja saab salvestada, töödelda või kasutada ja taaskasutada, sõltumata sellest, kas kõnealune infosu edastatakse füüsilisel andmekandjal või mitte, ja sellest, kas digitaalne infosu antakse üle tasu eest või tasuta;
- (c) seotud teenuse osutamise lepingud, sõltumata sellest, kas seotud teenuse osutamise eest lepiti kokku eraldi hinnas või mitte.

Artikkel 6

Segatüüpi lepingute ja tarbijakrediitlepingute välistamine

1. Euroopa ühise müügiõiguse normistikku ei või kohaldada segatüüpi lepingute suhtes, mis sisaldavad sätteid, mis ei ole seotud kauba müügi, digitaalse infosu üleandmise või seotud teenuste osutamisega artikli 5 tähenduses.
2. Euroopa ühise müügiõiguse normistikku ei või kohaldada kaupleja ja tarbija vahel sõlmitavate lepingute suhtes, millega kaupleja annab või lubab anda tarbijale krediiti tasumise edasilükkamise, laenu või muu samalaadse finantstehingu vormis. Euroopa ühise müügiõiguse normistikku võib kohaldada kaupleja ja tarbija vahel sõlmitavate

lepingute suhtes, millega kaupa või digitaalset infosisu antakse üle või samalaadseid seotud teenuseid osutatakse pidevalt ning tarbija tasub kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuste eest osamaksetega kogu lepingu kehtivusaja jooksul.

Artikkel 7

Lepingu pooled

1. Euroopa ühise müügiõiguse normistikku võib kohaldada ainult juhul, kui kauba müüja või digitaalse infosisu üleandja on kaupleja. Kui kõik lepingupooled on kauplejad, võib Euroopa ühise müügiõiguse norme kohaldada juhul, kui vähemalt üks lepingupooltest on väike- või keskmise suurusega ettevõtja.
2. Käesoleva määruse tähenduses on väike- või keskmise suurusega ettevõtja kaupleja, mille:
 - (a) töötajate arv on väiksem kui 250 ning
 - (b) aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot või aasta bilansimaht ei ületa 43 miljonit eurot või väike- või keskmise suurusega ettevõtja puhul, mille peamine tegevuskoht on liikmesriigis, mille valuuta ei ole euro, või kolmandas riigis, ei ületa aastakäive või aasta bilansimaht vastavat summat asjaomase liikmesriigi või kolmanda riigi valuutas.

Artikkel 8

Kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kohta

1. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamiseks peavad lepingupooled sõlmima sellekohase kokkuleppe. Niisuguse kokkuleppe olemasolu ja kehtivus tuleb kindlaks määrata käesoleva artikli lõigete 2 ja 3, Euroopa ühise müügiõiguse normistiku artikli 9 ning muude asjakohaste sätete alusel.
2. Kaupleja ja tarbija vaheliste võlasuhete puhul kehtib kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse normide kohaldamise kohta ainult juhul, kui tarbija on andnud oma nõusoleku sõnaselge avalduse vormis, mis on tehtud eraldi avaldusest, milles väljendatakse nõusolekut lepingu sõlmimiseks. Kaupleja peab andma tarbijale püsival andmekandjal kinnituse saavutatud kokkuleppe kohta.
3. Kaupleja ja tarbija vaheliste võlasuhete puhul võib Euroopa ühise müügiõiguse normistikku kohaldada ainult tervikuna, mitte osaliselt.

Artikkel 9

Teabeleht kaupleja ja tarbija vahelise lepingu korral

1. Kaupleja ja tarbija vaheliste võlasuhete puhul peab kaupleja lisaks Euroopa ühise müügiõiguse normistikus sätestatud lepingueelse teavitamise kohustustele juhtima enne kokkuleppe sõlmimist tarbijale arusaadaval viisil tarbija tähelepanu kavatsusele kohaldada Euroopa ühise müügiõiguse normistikku, edastades tarbijale II lisas esitatud teabelehe. Kui kokkulepe Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kohta sõlmitakse telefoni või mõne muu sidevahendi teel, mis ei

võimalda tarbijale teabelehte edastada, või juhul, kui kaupleja jätab teabelehe esitamata, ei ole kokkulepe tarbijale siduv enne, kui tarbija on saanud artikli 8 lõikes 2 ette nähtud kinnituse koos teabelehega ning ta on seejärel sõnaselgelt väljendanud oma nõusolekut Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamiseks.

2. Kui lõikes 1 nimetatud teabeleht edastatakse elektroonilisel kujul, peab selles olema hüperlink ja muudel juhtudel viide veebisaidile, mille kaudu on võimalik tasuta tutvuda Euroopa ühise müügiõiguse normistiku tekstiga.

Artikkel 10

Sanktsioonid kohustuste rikkumise eest

Liikmesriigid näevad ette sanktsioonid kauplejate suhtes, kes rikuvad suhetes tarbijaga artiklites 8 ja 9 sätestatud kohustusi, ja võtavad kõik meetmed, et tagada, et nimetatud sanktsioone kohaldatakse. Sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid edastavad asjakohased normid komisjonile hiljemalt [üks aasta alates käesoleva määruse kohaldamise algusest] ja kõik nende hilisemad muudatused niipea kui võimalik.

Artikkel 11

Euroopa ühise müügiõiguse kohaldamise tagajärjed

Kui lepingupooled on sõlminud kehtiva kokkuleppe Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kohta lepingu suhtes, kohaldatakse lepingus sätestatu suhtes ainult Euroopa ühise müügiõiguse norme. Juhul kui leping tegelikult sõlmiti, reguleerib Euroopa ühise müügiõiguse normistik ka lepingueelse teavitamise kohustuste täitmist ja nende kohustuste täitmatajätmise korral ettenähtud õiguskaitsevahendeid.

Artikkel 12

Teenuste direktiivist tulenevad teavitamisnõuded

Käesolev määrus ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul) ülevõtmiseks kehtestatud siseriiklikest õigusnormidest tulenevate teavitamisnõuete täitmist, mis täiendavad Euroopa ühise müügiõiguse normistikus sätestatud teavitamiskohustusi.

Artikkel 13

Liikmesriikide võimalused

Liikmesriik võib otsustada, et Euroopa ühise müügiõiguse normistikku võib kohaldada:

- (a) lepingute suhtes, mille puhul kauplejate peamised tegevuskohad asuvad või kaupleja ja tarbija vahel sõlmitava lepingu korral kaupleja peamine tegevuskoht, tarbija poolt esitatud aadress, kauba üleandmise aadress või arve esitamise aadress asub selles liikmesriigis, ja/või
- (b) lepingute suhtes, mille kõik pooled on kauplejad, kuid ükski neist ei ole väike- või keskmise suurusega ettevõtja artikli 7 lõike 2 tähenduses.

Artikkel 14
Käesolevat määrust kohaldavate kohtuotsuste edastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et nende kohtute tehtud jõustunud kohtuotsused, millega kohaldatakse käesoleva määruse norme, edastatakse viivitamata komisjonile.
2. Komisjon loob süsteemi, mis võimaldab tutvuda lõikes 1 osutatud kohtuotsuseid käsitleva teabega ja Euroopa Liidu Kohtu asjakohaste otsustega. See süsteem tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 15
Läbivaatamine

1. [Nelja aasta möödumisel käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast] esitavad liikmesriigid komisjonile teabe käesoleva määruse kohaldamise kohta, eelkõige teabe, mis käsitleb Euroopa ühise müügiõiguse normistiku levikut kasutajate hulgas, selle normidest tulenenud kohtuvaidluste hulka ning olukorda seoses erinevustega tarbijakaitse tasemes Euroopa ühise müügiõiguse normistiku ja siseriikliku õiguse kohaselt. Kõnealune teave peab hõlmama põhjalikku ülevaadet liikmesriigi kohtupraktikast, millega tõlgendatakse Euroopa ühise müügiõiguse norme.
2. [Viie aasta möödumisel käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast] esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Majandus- ja Sotsiaalkomiteele põhjaliku aruande, mis sisaldab ülevaadet käesoleva määruse toimimise kohta, võttes muu hulgas arvesse vajadust laiendada määruse reguleerimisala ettevõtjatevaheliste lepingute suhtes, digitaalse infosu turu ja tehnoloogia arengut ning võimalikke arengusuundi EL-i õiguses.

Artikkel 16
Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates [6 kuud pärast jõustumist].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA
EUROOPA ÜHISE MÜÜGIÕIGUSE NORMISTIK

SISUKORD

I osa Sissejuhatavad sätted	33
1. peatükk Üldpõhimõtted ja -kohaldamine	33
1. jagu Üldpõhimõtted.....	33
2. jagu Kohaldamine	33
II osa Kehtiva lepingu sõlmimine	38
2. peatükk Lepingueelne teave	38
1. jagu Teave, mida kaupleja peab andma tarbijale enne lepingu sõlmimist	38
2. jagu Teave, mida kaupleja peab andma enne lepingu sõlmimist teise kauplejaga.....	43
3. jagu Elektroonilisel teel sõlmitud lepingud.....	44
4. jagu Kohustus tagada esitatavate andmete tõesus	45
5. jagu Õiguskaitsevahendid teavitamiskohustuste rikkumise korral	45
3. peatükk Lepingu sõlmimine	47
4. peatükk Taganemisõigus kaupleja ja tarbija vahelise kauglepingu ja väljaspool äriruume sõlmitava lepingu puhul	51
5. peatükk Puudused kokkuleppes	57
III osa Lepingu sisu hindamine	60
6. peatükk Tõlgendamine	60
7. peatükk Lepingu sisu ja õiguslikud tagajärjed	62
8. peatükk Ebamõistlikult kahjustavad lepingutingimused.....	67
1. jagu Üldsätted.....	67
2. jagu Ebamõistlikult kahjustavad tingimused kaupleja ja tarbija vahelises lepingus.....	67
3. jagu Ebamõistlikult kahjustavad tingimused kauplejatevahelises lepingus	71
IV osa Müügilepingu või digitaalse infosisu üleandmise lepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid	72
9. peatükk Üldsätted.....	72
10. peatükk Müüja kohustused.....	74
1. jagu Üldsätted.....	74

2. jagu üleandmine	74
3. jagu Kauba või digitaalse infosisu vastavus lepingutingimustele	76
11. peatükk Ostja õiguskaitsevahendid	80
1. jagu Üldsätted.....	80
2. jagu Müüja õigus rikkumine heastada.....	81
3. jagu Kohustuse täitmise nõudmine	82
4. jagu Ostja kohustuse täitmisest keeldumine.....	83
5. jagu Lepingu lõpetamine	83
6. jagu Hinna alandamine	85
7. jagu Ülevaatomis- ja teatamiskohustus kauplevahelise lepingu puhul.....	85
12. peatükk Ostja kohustused.....	87
1. jagu Üldsätted.....	87
2. jagu Ostuhinna tasumine	87
3. jagu Kauba vastuvõtmine	89
13. peatükk Müüja õiguskaitsevahendid	91
1. jagu Üldsätted.....	91
2. jagu Kohustuse täitmise nõudmine	91
3. jagu Müüja kohustuse täitmisest keeldumine.....	92
4. jagu Lepingu lõpetamine	92
14. peatükk Riisiko üleminek.....	94
1. jagu Üldsätted.....	94
2. jagu Riisiko üleminek tarbijalemüügi lepingu puhul	94
3. jagu Riisiko üleminek kauplevahelise lepingu puhul	95
V osa Seotud teenuse osutamise lepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid	97
15. peatükk Lepingupoolte kohustused ja õiguskaitsevahendid	97
1. jagu Teatavate müügilepinguid käsitlevate üldsätete kohaldamine	97
2. jagu Teenuseosutaja kohustused	97
3. jagu Kliendi kohustused	99
4. jagu Õiguskaitsevahendid	99

VI osa Kahju hüvitamine ja viivis.....	102
16. peatükk Kahju hüvitamine ja viivis.....	102
1. jagu Kahju hüvitamine	102
2. jagu Viivis: üldsätted.....	103
3. jagu Kaupleja makseviivitus	104
VII osa Tagasitaitmine	107
17. peatükk Tagasitaitmine	107
VIII osa Aegumine	110
18. peatükk Aegumine.....	110
1. jagu Üldsätted.....	110
2. jagu Aegumistähtjad ja nende kulgemine.....	110
3. jagu Aegumistähtaja pikenemine	111
4. jagu Aegumise katkemine	112
5. jagu Aegumise tagajärjed	112
6. jagu Aegumistingimuste muutmine kokkuleppel.....	112
1. liide.....	113
2. liide.....	116

I osa Sissejuhatavad sätted

1. peatükk Üldpõhimõtted ja -kohaldamine

1. JAGU ÜLDPÕHIMÕTTED

Artikkel 1 **Lepinguvabadus**

1. Lepingupooled on lepingu sõlmimisel ja selle sisu kindlaksmääramisel vabad, võttes arvesse sätteid, millest kõrvalekaldumine ei ole lubatud.
2. Lepingupooled võivad Euroopa ühise müügiõiguse sätte kohaldamise välistada, sellest kõrvale kalduda või selle toimet muuta, kui asjaomastes Euroopa ühise müügiõiguse sätetes ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 2 **Hea usu ja ausa kauplemise põhimõte**

1. Lepingupool peab käituma hea usu ja ausa kauplemise põhimõttest lähtuvalt.
2. Nimetatud kohustuse rikkumise tagajärjel võib lepingupoolele kuuluva õiguse, õiguskaitsevahendi või vastuväite kasutamine või nendele tuginemine olla välistatud või lepingupoolele võib tekkida kohustus teisele lepingupoolele kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitada.
3. Lepingupooled ei või käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

Artikkel 3 **Koostöökohustus**

Lepingupool peab tegema teise lepingupoolega koostööd sellises ulatuses, milles seda saab eeldada lepingujärgsete kohustuste täitmiseks.

2. JAGU KOHALDAMINE

Artikkel 4 **Tõlgendamine**

1. Euroopa ühise müügiõiguse normistikku tuleb tõlgendada iseseisvalt, kooskõlas selle eesmärkide ja selle aluseks olevate põhimõtetega.

2. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku reguleerimisalasse kuuluvad küsimused, mida ei ole Euroopa ühise müügiõigusega normistikuga sõnaselgelt reguleeritud, tuleb lahendada selle aluseks olevatest eesmärkidest ja põhimõtetest lähtudes, tuginemata seejuures siseriiklikule õigusele, mida kohaldataks Euroopa ühise müügiõiguse normistiku kohaldamise kokkuleppe puudumisel, või mis tahes muule õigusele.
3. Kui üldnormi reguleerimisalasse kuuluvate konkreetsete asjaolude suhtes saab kohaldada nii üldnormi kui ka erinormi, kohaldatakse sätete mis tahes vastuolu korral erinormi.

Artikkel 5 **Mõistlikkus**

1. Mõistlikkust hinnatakse objektiivselt, võttes arvesse tehingu olemust ja eesmärki, konkreetseid asjaolusid ning asjaomaste kaubandusvaldkondade või kutsealade tavasid ja praktikat.
2. Kui käesolevas normistikus viidatakse sellele, mida isik peab teadma või tegema või mida saab isikult konkreetsetes olukorras eeldada, tähendab see seda, mida isik peab mõistlikult teadma või tegema või mida saab konkreetsetes olukorras mõistlikult isikult eeldada.

Artikkel 6 **Vormivabadus**

Lepingu võib sõlmida ja avalduse või Euroopa ühise müügiõiguse normistikuga reguleeritud muu toimingu teha ning selle toimingu tegemist võib tõendada mis tahes vormis, kui Euroopa ühise müügiõiguse normistikus ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 7 **Eraldi läbirääkimata lepingutingimused**

1. Lepingutingimus on eraldi läbi rääkimata, kui üks lepingupool seda kasutab ja teine lepingupool ei ole võimeline selle tingimuse sisu mõjutama.
2. Kui lepingupool esitab teisele lepingupoolele valiku lepingutingimusi, ei loeta tingimust eraldi läbiräägitud tingimuseks ainult seetõttu, et teine pool valib tingimuse talle esitatud tingimuste hulgast.
3. Lepingupool, kes väidab, et tüüptingimuste hulka kuuluv lepingutingimus on hiljem eraldi läbi räägitud, peab oma väidet tõendama.
4. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul peab kaupleja tõendama, et kaupleja poolt kasutatav lepingutingimus on eraldi läbi räägitud.
5. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul loetakse kolmanda isiku koostatud lepingutingimused kaupleja poolt kasutatavateks lepingutingimusteks, välja arvatud juhul, kui sellised tingimused lisas lepingusse tarbija.

Artikkel 8 **Lepingu lõpetamine**

1. Lepingu lõpetamise korral lõpevad lepingupoolte õigused ja kohustused, mis tulenevad lepingust, välja arvatud need õigused ja kohustused, mis tulenevad vaidluste lahendamist reguleerivatest lepingutingimustest või lepingutingimustest, mille toime jätkub ka pärast lepingu lõpetamist.
2. Enne lepingu lõpetamist sissenõutavaks muutunud maksekohustused ja lepingust tuleneva kohustuse rikkumise tagajärjel tekkinud kahju hüvitamise kohustused jäävad kehtima. Lepingu lõpetanud poolel on õigus ka kahjuhüvitisele täitmise asemel, kui leping lõpetatakse kohustuse rikkumise või oodatava kohustuse rikkumise tõttu.
3. Lepingu lõpetamisest tulenevad kohustused tagastada makstud tasu ja üleantud kaup või digitaalne infosisu ja muud lepingu lõpetamisest tulenevad tagasitäitmiskohustused on reguleeritud 17. peatükis esitatud tagasitäitmist käsitlevate sätetega.

Artikkel 9 **Segatüüpi leping**

1. Kui lepinguga nähakse ette nii kauba või digitaalse infosisu müük kui ka seotud teenuse osutamine, kohaldatakse lepingupoolte kui müüja ja ostja kohustuste ja õiguskaitsevahendite suhtes IV osa sätteid ning lepingupoolte kui teenuseosutaja ja kliendi kohustuste ja õiguskaitsevahendite suhtes V osa sätteid.
2. Kui lõike 1 kohase lepingu puhul tuleb müüja või teenuseosutaja lepingust tulenevad kohustused täita ositi või neid on võimalik muul viisil osadeks jagada ja lepingu lõpetamist tingivad asjaolud tulenevad sellise kohustuse osa rikkumisest, millele vastab osa ostuhinnast, võib ostja või klient lõpetada lepingu üksnes selle kohustuse osa suhtes.
3. Lõiget 2 ei kohaldata, kui ostjal või kliendil ei ole õigustatult kohustuse osalise täitmise vastu huvi või kui rikkumine on oluline lepingu kui terviku suhtes.
4. Kui müüja või teenuseosutaja lepingust tulenevaid kohustusi ei ole võimalik osadeks jagada või ostuhinna osa ei ole võimalik eraldi kindlaks määrata, võib ostja või klient lepingu lõpetada ainult juhul, kui müüja- või teenuseosutajapoolne lepingurikkumine on oluline lepingu kui terviku suhtes.

Artikkel 10 **Teade**

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse mis tahes teate edastamisele Euroopa ühise müügiõiguse normide ja lepingutingimuste kohaselt. Teade hõlmab õigusliku tagajärje kaasatoomisele või õiguslikul eesmärgil teavitamisele suunatud avalduse edastamist.
2. Teate võib edastada mis tahes viisil, mis on asjaolusid arvestades kohane.

3. Teade muutub kehtivaks, kui teate saaja on selle kätte saanud, välja arvatud juhul, kui teates on märgitud, et see muutub kehtivaks hiljem.
4. Teate saaja on teate kätte saanud:
 - (a) kui see on teate saajale kätte toimetatud;
 - (b) kui see on toimetatud teate saaja tegevuskohta või, juhul kui teate saajal puudub tegevuskoht või kui teade on saadetud tarbijale, teate saaja peamisesse elukohta;
 - (c) e-posti teel või muu isikliku suhtlusvahendiga edastatud teate puhul siis, kui teate saajal on võimalus sellega tutvuda, või
 - (d) kui teade on teate saajale muul moel kättesaadavaks tehtud sellises kohas ja sellisel viisil, et teate saajal on võimalik sellega põhjendamatult viivitusest tutvuda.
- Loetakse, et teate saaja on teate kätte saanud, kui üks punktides a, b, c ja d sätestatud tingimustest on täidetud, olenevalt sellest, milline täidetakse kõige varem.
5. Teadet ei loeta kehtivaks, kui enne teadet või sellega ühel ajal jõuab teate saajani teadet tagasivõttev tahteavaldus.
6. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks lõigete 3 ja 4 kohaldamist välistada, nendest kõrvale kalduda ega muuta nende toimet.

Artikkel 11 **Tähtaja arvestamine**

1. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse Euroopa ühise müügiõiguse normistikus sätestatud tähtaegade arvestamisele.
2. Võttes arvesse lõigete 3–7 sätteid:
 - (a) päevades väljendatud tähtaeg hakkab kulgema tähtaja esimese päeva esimesel tunnil ja lõpeb tähtaja viimase päeva viimase tunni möödumisel;
 - (b) nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg hakkab kulgema tähtaja esimese päeva esimesel tunnil ja lõpeb tähtaja viimase nädala, kuu või aasta selle päeva viimasel tunnil, mis on sama nädalapäev või sama kuupäev, millest tähtaja algust arvestatakse; võttes arvesse, et kuudes või aastates väljendatud tähtaja korral, kui viimases kuus ei ole päeva, mil tähtaeg peaks lõppema, lõpeb tähtaeg nimetatud kuu viimase päeva viimase tunni möödumisel.
3. Kui päevades, nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg hakkab kulgema teatava sündmuse saabumisest, teo tegemisest või kindlaksmääratud kellaajast, hakkab see kulgema nimetatud sündmuse või kellaaja saabumise või teo tegemise päevale järgnevast kalendripäevast.

4. Tähtaeg hõlmab ka laupäevi, pühapäevi ja riigipühi, välja arvatud juhul, kui need on selgelt välja jäetud või kui tähtaeg on väljendatud tööpäevades.
5. Kui tähtaja viimane päev satub kohas, kus ettenähtud tegu teha tuleb, laupäevale, pühapäevale või riigipühale, loetakse tähtaeg lõppenuks puhkepäevale järgneva esimese tööpäeva viimase tunni möödumisega. Käesolevat sätet ei kohaldata selliste tähtaegade suhtes, mida arvutatakse tagasiulatavalt kindlaksmääratud kuupäevast või sündmusest.
6. Kui üks isik saadab teisele dokumendi, milles on määratud tähtaeg, mille jooksul dokumendi saaja peab vastama või tegema mingi toimingut, kuid milles ei ole määratud, millal tähtaeg kulgema hakkab, loetakse, et tähtaeg hakkab kulgema hetkest, mil dokumendi saaja dokumendi kätte saab, kui dokumendis ei ole sätestatud teisiti.
7. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - (a) „riigipüha” –Euroopa Liidu liikmesriigis või liikmesriigi osas päev, mis on nimetatud kõnealuse liikmesriigi või liikmesriigi osa puhul riigipühana Euroopa Liidu Teatajas avaldatud loetelus, ja
 - (b) „tööpäev” – päev, mis ei ole laupäev, pühapäev ega riigipüha.

Artikkel 12
Ühepoolne avaldus või tegu

1. Ühepoolset tahteavaldust tõlgendatakse nii, nagu tahteavalduse saaja seda mõistma pidi.
2. Kui tahteavalduse tegija kasutas tahteavalduses mingit väljendit mingis kindlas tähenduses ja teine pool seda tähendust teadis või pidi teadma, tuleb tahteavaldust tõlgendada vastavalt tahteavalduse tegija tahtele.
3. Ühepoolsete tahteavalduste tõlgendamise suhtes kohaldatakse artikleid 59–65 vajalike erisustega.
4. Ühepoolsete tahteavalduste suhtes kohaldatakse 5. peatüki sätteid puudustega kokkuleppe kohta vajalike erisustega.
5. Käesoleva artikli tähenduses loetakse tahteavalduseks ka tegu, mida saab lugeda tahteavaldusega samaväärseks.

II osa Kehtiva lepingu sõlmimine

2. peatükk Lepingueelne teave

1. JAGU TEAVE, MIDA KAUPLEJA PEAB ANDMA TARBIJALE ENNE LEPINGU SÕLMIMIST

Artikkel 13

Teavitamiskohustus kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu sõlmimise korral

1. Kaupleja, kes sõlmib kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu, on kohustatud enne, kui leping on sõlmitud või kui pakkumus muutub tarbija suhtes siduvaks, esitama tarbijale selgel ja arusaadaval viisil järgmised andmed:
 - (a) kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuse põhiomadused sidevahendile ning kaubale, digitaalsele infosisule ja seotud teenusele kohases ulatuses;
 - (b) koguhind ja täiendavad kulud vastavalt artiklile 14;
 - (c) ettevõtja isikuandmed ja aadress vastavalt artiklile 15;
 - (d) lepingu tingimused vastavalt artiklile 16;
 - (e) teave taganemisõiguse kohta vastavalt artiklile 17;
 - (f) kaupleja müügijärgse klienditeeninduse, kauba müügijärgse hoolduse ja müügigarantii olemasolu ja tingimused ning kaebuste lahendamise kord, kui see on asjakohane;
 - (g) teave võimaluse kohta kasutada kaupleja suhtes rakendatavat vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust ning sellele juurdepääsu tingimused, kui see on asjakohane;
 - (h) funktsioonid, sh sobivate digitaalse sisu tehniliste kaitsemeetmete kasutamine, kui see on asjakohane, ning
 - (i) teave digitaalse infosisu sellise koostalitlusvõime kohta riist- ja tarkvaraga, mis on kauplajale teada või peab olema teada, kui see on asjakohane.
2. Esitatud teave, välja arvatud lõike 1 punktis c nimetatud aadress, saab lepingu lahutamatuks osaks, mida võib muuta ainult juhul, kui pooled on selles sõnaselgelt kokku leppinud.
3. Kauglepingu puhul peab käesolevas artiklis sätestatud teave olema:

- (a) tarbijale esitatud või kättesaadavaks tehtud kasutatavat sidevahendit arvestades;
 - (b) esitatud lihtsas ja arusaadavas keeles ning
 - (c) loetav, kui see on esitatud püsival andmekandjal.
4. Väljaspool ärruume sõlmitava lepingu puhul peab käesolevas artiklis sätestatud teave olema:
- (a) tarbijale esitatud paberkandjal või tarbija nõusolekul muul püsival andmekandjal ning
 - (b) esitatud lihtsas ja arusaadavas keeles.
5. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui leping on:
- (a) sõlmitud toiduainete, jookide või muu sellise koheseks kodus tarbimiseks ette nähtud kauba üleandmiseks, mida kaupleja oma sagedaste ja korrapäraste ringsõitude käigus toimetab tarbija koju, elukohta või töökohta;
 - (b) sõlmitud müügiautomaati või automatiseeritud ärruume kasutades;
 - (c) väljaspool ärruume sõlmitav leping või kui mitu lepingut sõlmitakse ühel ja samal ajal ning lepingute koguhind ei ületa 50 eurot või võrdväärset summat valuutas, milles on lepingu hinna tasumiseks kokku lepitud.

Artikkel 14

Teave hinna ja täiendavate kulude kohta

1. Artikli 13 lõike 1 punkti b kohaselt esitatav teave peab sisaldama järgmist:
- (a) kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuse koguhind koos maksudega või, juhul kui kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuse olemusest tulenevalt ei ole hinda mõistlikult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis ning
 - (b) kui see on asjakohane, ka täiendavad veo-, tarne- või postikulud ja mis tahes muud kulud või, kui neid kulusid ei ole mõistlikult võimalik eelnevalt arvutada, teave selle kohta, et võidakse nõuda selliste täiendavate kulude tasumist.
2. Tähtajatu lepingu või tellimust sisaldava teenuslepingu puhul peab koguhind sisaldama tellimuse koguhinda selle perioodi kohta, mille suhtes arve esitatakse. Kui sellise lepingu tasu on kindla määraga, peab koguhind sisaldama koguhinda kuu kohta. Kui koguhinda ei ole mõistlikult võimalik eelnevalt arvutada, tuleb esitada hinna arvutamise viis.
3. Kui see on asjakohane, peab kaupleja teavitama tarbijat sidevahendi kasutamise maksumusest lepingu sõlmimiseks, kui seda maksumust ei arvutata põhitariifi alusel.

Artikkel 15
Kaupleja isikuandmed ja aadress

Artikli 13 lõike 1 punkti c kohaselt esitatav teave peab sisaldama järgmist:

- (a) kaupleja isikuandmed, näiteks tema ärinimi;
- (b) kaupleja tegevuskoha täpne aadress;
- (c) kaupleja telefoninumber, faksinumber ja e-posti aadress nende olemasolu korral, et tarbija saaks kauplejaga kiiresti ühendust võtta ja temaga vahetult suhelda;
- (d) kui see on asjakohane, siis selle kaupleja isikuandmed ja täpne aadress, kelle volitusel kaupleja tegutseb, ning
- (e) kaupleja ning, kui see on asjakohane, siis selle kaupleja, kelle volitusel isik tegutseb, täpne aadress, kuhu tarbija võib kaebusi esitada, kui see erineb käesoleva artikli punktide b ja d kohaselt nimetatud aadressist.

Artikkel 16
Teave lepingutingimuste kohta

Artikli 13 lõike 1 punkti d kohaselt esitatav teave peab sisaldama järgmist:

- (a) maksmise kord, kauba või digitaalse infosu üleandmise või seotud teenuse osutamise kord ja aeg, mille jooksul kaupleja on kohustatud kauba või digitaalse infosu tarbijale kätte toimetama või seotud teenuse osutama;
- (b) lepingu kestus ja tarbija kohustuste miinimumkestus (kui see on asjakohane) või, kui leping on tähtajatu või automaatselt pikenev, lepingu lõpetamise tingimused, ning
- (c) teave selle kohta, et kaupleja nõudel peab tarbija tasuma ettemaksu või esitama finantstagatise, ning sellise ettemaksu või finantstagatise tingimused, kui see on asjakohane;
- (d) teave asjakohas(t)e tegevusjuhendi(te) olemasolu ja selle kohta, kust selle juhendi (need juhendid) võib saada, kui see on asjakohane.

Artikkel 17
Teave taganemisõiguse kohta kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepingu korral

1. Kui tarbijal on vastavalt 4. peatükile õigus lepingust taganeda, peab artikli 13 lõike 1 punkti e kohaselt esitatav teave sisaldama taganemisõiguse kasutamise tingimusi, tähtaega ja korda vastavalt 1. liitele ning 2. liites esitatud taganemisteate näidisvormi.
2. Kui see on asjakohane, peavad artikli 13 lõike 1 punkti e kohaselt esitatavad andmed sisaldama teavet selle kohta, et lepingust taganemise korral peab tarbija katma kauba tagastamise kulud, ning kauglepingu puhul, kui kaupa ei saa selle olemuse tõttu posti teel tagasi saata, katma kauba tagastamise kulud.

3. Kui tarbija võib kasutada taganemisõigust, olles avaldanud soovi, et seotud teenuse osutamist alustataks taganemistähtaja jooksul, peavad artikli 13 lõike 1 punkti e kohaselt esitatavad andmed sisaldama teavet selle kohta, et sellisel juhul peab tarbija ettevõtjale tasuma artikli 45 lõikes 5 osutatud summa.
4. Lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud teabe esitamise kohustuse saab täita edastades tarbijale 1. liites esitatud taganemise näidisjuhised. Kui kaupleja on edastanud tarbijale nimetatud juhised korrektselt täidetuna, loetakse, et ta on teavitamiskohustuse täitnud.
5. Kui taganemisõigust ei ole vastavalt artikli 40 lõike 2 punktidele c kuni i ja sama artikli lõikele 3 ette nähtud, peavad artikli 13 lõike 1 punkti e kohaselt esitatavad andmed sisaldama teavet selle kohta, et tarbijal ei ole taganemisõigust, või kui see on asjakohane, teavet selle kohta, millistel asjaoludel tarbija kaotab oma taganemisõiguse.

Artikkel 18

Täiendav teavitamiskohustus ja kinnitus väljaspool äriruume sõlmitava lepingu puhul

1. Kaupleja annab tarbijale allkirjastatud lepingu koopia või kinnituse lepingu sõlmimise kohta paber kandjal, sealhulgas, kui see on asjakohane, kinnituse tarbija nõusoleku ja teavitamise kohta vastavalt artikli 40 lõike 3 punktile d, või tarbija nõusolekul muul püsival andmekandjal.
2. Kui tarbija soovib, et seotud teenuse osutamist alustataks artikli 42 lõikes 2 ettenähtud taganemistähtaja jooksul, nõuab kaupleja tarbijalt püsival andmekandjal sellekohast taotlust.

Artikkel 19

Täiendav teavitamiskohustus ja muud kohustused kauglepingu puhul

1. Juhul kui kaupleja helistab tarbijale eesmärgiga sõlmida kaugleping, peab kaupleja tarbijaga vestlust alustades ennast esitlema ja vajaduse korral esitlema ka seda isikut, kelle volitusel ta helistab, ning ütleva, et helistab ärilistel eesmärkidel.
2. Kui leping sõlmitakse sellise sidevahendi abil, mille puhul on teabe esitamise ruum või aeg piiratud, esitab kaupleja enne lepingu sõlmimist konkreetse sidevahendiga vähemalt käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud teabe. Muu artiklis 13 osutatud teabe esitab kaupleja tarbijale asjakohasel viisil vastavalt artikli 13 lõike 3 sätetele.
3. Lõike 2 kohaselt nõutud teave peab sisaldama järgmist:
 - (a) artikli 13 lõike 1 punktis a sätestatud teave kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuse põhiomaduste kohta;
 - (b) artikli 15 punktis a sätestatud teave kaupleja isikuandmete kohta;
 - (c) koguhind, kaasa arvatud artikli 13 lõike 1 punktis b ning artikli 14 lõigetes 1 ja 2 osutatud teave;

- (d) teave lepingust taganemise õiguse kohta ning
 - (e) teave lepingu kestuse kohta ja kui tegemist on tähtajatu lepinguga, artikli 16 punktis b osutatud lepingu lõpetamise tingimuste kohta, kui see on asjakohane.
4. Telefoni teel sõlmitud kaugleping on kehtiv ainult juhul, kui tarbija on pakkumusele alla kirjutanud või saatnud kirjaliku nõusoleku, milles väljendub tahe sõlmida leping. Kaupleja peab andma tarbijale püsival andmekandjal kinnituse saavutatud kokkuleppe kohta.
5. Kaupleja peab andma tarbijale kinnituse sõlmitud lepingu, kaasa arvatud tarbija nõusoleku ja teavitamise kohta vastavalt artikli 40 lõike 3 punktile d, kui see on asjakohane, ning kogu artiklis 13 osutatud teabe püsival andmekandjal. Kaupleja peab nimetatud teabe tarbijale edastama mõistliku aja jooksul pärast kauglepingu sõlmimist, hiljemalt kauba kättesaamise hetkel või enne digitaalse infosisu üleandmist või seotud teenuse osutamise algust, välja arvatud juhul, kui teave on tarbijale esitatud püsival andmekandjal enne kauglepingu sõlmimist.
6. Kui tarbija soovib, et seotud teenuse osutamist alustataks artikli 42 lõikes 2 ettenähtud taganemistähtaja jooksul, nõuab kaupleja tarbijalt selle kohta püsival andmekandjal sõnaselget taotlust.

Artikkel 20

Teavitamiskohustus muu kui kauglepingu ja väljaspool äriruume sõlmitava lepingu puhul

1. Muu kui kauglepingu ja väljaspool äriruume sõlmitava lepingu puhul on kauplejal kohustus esitada tarbijale selgel ja arusaadaval viisil enne lepingu sõlmimist või enne kui pakkumus muutub tarbija suhtes siduvaks järgmine teave, kui selline teave ei ole asjaolusid arvestades niigi selge:
- (a) kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuse põhiomadused sidevahendile ning kaubale, digitaalsele infosisule ja seotud teenusele kohases ulatuses;
 - (b) koguhind ja täiendavad kulud vastavalt artikli 14 lõikele 1;
 - (c) kaupleja isikuandmed, näiteks tema ärinimi, aadress, millel ta tegutseb, ja telefoninumber;
 - (d) lepingutingimused vastavalt artikli 16 punktidele a ja b;
 - (e) kaupleja müügijärgse hoolduse ja müügigarantii olemasolu ja tingimused ning kaebuste lahendamise kord, kui see on asjakohane;
 - (f) teave digitaalse infosisu funktsioonide ja vajaduse korral sobivate tehniliste kaitsemeetmete kasutamise kohta ning
 - (g) teave digitaalse infosisu sellise koostalitlusvõime kohta riist- ja tarkvaraga, mis on kauplejale teada või peab olema teada, kui see on asjakohane.
2. Käesolevat artiklit ei kohaldata lepingute suhtes, mis käsitlevad igapäevaseid tehinguid ja mida täidetakse kohe sõlmimise ajal.

Artikkel 21
Tõendamiskoormis

Käesolevas jaos sätestatud teavitamisnõuete täitmise tõendamiskoormis lasub kauplejal.

Artikkel 22
Sätete kohustuslikkus

Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva jao kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

**2. JAGU TEAVE, MIDA KAUPLEJA PEAB ANDMA ENNE LEPINGU SÕLMIMIST
TEISE KAUPLEJAGA**

Artikkel 23
Kauba ja seotud teenuste kohta teabe avaldamise kohustus

1. Enne lepingu sõlmimist kauba müügiks, digitaalse infosisu üleandmiseks või seotud teenuse osutamiseks ühe kaupleja poolt teisele kauplejale on kauba või infosisu üleandjal või teenuse osutajal kohustus avaldada teisele kauplejale mis tahes asjakohasel viisil kogu selline teave üleantava kauba või infosisu või osutatava seotud teenuse põhiomaduste kohta, mida kaupleja teab või peab teadma ja mille avaldamata jätmine teisele poolele oleks vastuolus hea usu ja ausa kauplemise põhimõttega.
2. Selleks et kindlaks teha, kas müüja või teenuseosutaja peab lõike 1 kohaselt teabe teisele poolele avaldama, tuleb arvestada kõiki asjaolusid, sealhulgas järgmist:
 - (a) kas müüjal või teenuseosutajal oli eriteadmisi;
 - (b) kulusid, mida müüja või teenuseosutaja pidi asjaomase teabe saamiseks kandma;
 - (c) seda, kui lihtne olnuks teisel kauplejal muudest allikatest asjaomast teavet saada;
 - (d) teabe olemust;
 - (e) kas on tõenäoline, et teave on teisele kauplejale tähtis, ning
 - (f) head äritava konkreetses olukorras.

3. JAGU ELEKTROONILISEL TEEL SÕLMITUD LEPINGUD

Artikkel 24

Täiendav teavitamiskohustus elektroonilisel teel sõlmitava kauglepingu puhul

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse juhul, kui kaupleja kasutab lepingu sõlmimiseks elektroonilisi sidevahendeid ja leping sõlmitakse ilma individuaalse e-kirjavahetuse või muu isikliku suhtlusega kaupleja poolt.
2. Kaupleja peab andma teise lepingupoole kasutusse sobivad ja tõhusad tehnilised vahendid, millele teisel poolel on juurdepääs ja mille abil ta saab enne pakkumuse tegemist või vastuvõtmist tuvastada ja parandada sisestusvead.
3. Enne kui teine pool teeb või võtab vastu pakkumuse, esitab kaupleja teisele poolele järgmise teabe:
 - (a) lepingu sõlmimise tehnilised etapid;
 - (b) kas kaupleja säilitab lepinguteksti ja kas see jääb teisele lepingupoolele kättesaadavaks;
 - (c) tehnilised vahendid sisestusvigade tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks enne, kui teine pool teeb või võtab vastu pakkumuse;
 - (d) lepingu sõlmimiseks pakutavad keeled;
 - (e) lepingutingimused.
4. Kaupleja peab tagama, et lõike 3 punktis e osutatud lepingutingimused tehakse teisele poolele kättesaadavaks tekstina, mis on väljendatud tähtede või muude arusaadavate märkidega ja mis on püsival andmekandjal, sellise vahendi abil, mis võimaldab tekstis sisalduva teabe lugemist, salvestamist ja reprodutseerimist materiaalses vormis.
5. Kaupleja peab teise poole saadetud pakkumuse või nõustumuse kättesaamist viivitamata elektroonilisel teel kinnitama.

Artikkel 25

Täiendavad kohustused elektroonilisel teel sõlmitava kauglepingu puhul

1. Kui elektroonilisel teel sõlmitav kaugleping seab tarbijale maksekohustuse, teeb kaupleja vahetult enne, kui tarbija esitab tellimuse, tarbijale teatavaks selgelt ja arusaadavalt artikli 13 lõike 1 punktis a, artikli 14 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 16 lõike 1 punktis b sätestatud andmed.
2. Kaupleja tagab, et tarbija kinnitaks tellimust esitades selgesõnaliselt, et tellimus tähendab kohustust maksta. Kui tellimuse esitamine eeldab nupule vajutamist või sarnast funktsiooni, tuleb nupp või sarnane funktsioon tähistada hästi loetavalt ainult sõnadega „tellimus koos kohustusega maksta” või mõne muu samasuguse

ühemõttelise sõnastusega, mis näitab, et tellimuse esitamine toob kaasa kohustuse teha kauplejale makse. Kui kaupleja ei ole käesoleva lõike sätetest kinni pidanud, ei ole leping ega tellimus tarbija suhtes siduv.

3. Kaupleja peab oma müügisaidil hiljemalt tellimisprotsessi alguses selgelt ja loetavalt märkima võimalikud kauba müügipiirangud ja vastuvõetavad maksevahendid.

Artikkel 26 **Tõendamiskoormis**

Kaupleja ja tarbija vahelistes võlasuhetes lasub käesolevas jaos sätestatud teavitamisnõuete täitmise tõendamiskoormis ettevõtjal.

Artikkel 27 **Sätete kohustuslikkus**

Kaupleja ja tarbija vahelistes võlasuhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva jao sätete kohaldamist välistada, nendest kõrvale kalduda ega nende toimet muuta.

4. JAGU KOHUSTUS TAGADA ESITATAVATE ANDMETE TÕESUS

Artikkel 28 **Kohustus tagada esitatavate andmete tõesus**

1. Kui pooled esitavad üksteisele enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal teavet kas käesolevas peatükis sätestatud teavitamiskohustuste täitmiseks või muul viisil, on neil kohustus mõistlikult tagada, et esitatav teave on tõene ja ei ole eksitav.
2. Isikul, kellele on lõikes 1 sätestatud kohustust rikkudes esitatud tõele mittevastavat või eksitavat teavet ja kes mõistlikult tugineb nimetatud teabele, kui ta sõlmib teabe esitanud isikuga lepingu, on õigus kasutada artiklis 29 sätestatud õiguskaitsevahendeid.
3. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

5. JAGU ÕIGUSKAITSEVAHENDID TEAVITAMISKOHUSTUSTE RIKKUMISE KORRAL

Artikkel 29 **Õiguskaitsevahendid teavitamiskohustuste rikkumise korral**

1. Kui pool ei ole täitnud käesolevas peatükis sätestatud teavitamiskohustust, on tal kohustus teisele poolele teavitamiskohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitada.

2. Kui kaupleja ei ole täitnud artiklis 14 osutatud täiendavatest kulude teavitamise kohustust või artikli 17 lõikes 2 osutatud kauba tagastamise kuludest teavitamise kohustust, ei ole tarbijal kohustust neid kulusid tasuda.
3. Käesolevas artiklis sätestatud õiguskaitsevahendite kasutamine ei piira õiguskaitsevahendite kasutamise õigust artikli 42 lõike 2, artikli 48 või artikli 49 kohaselt.
4. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

3. peatükk Lepingu sõlmimine

Artikkel 30

Lepingu sõlmimise nõuded

1. Leping on sõlmitud, kui:
 - (a) pooled on saavutanud kokkuleppe,
 - (b) poolte tahe on suunatud õigusliku tagajärje kaasatoomisele ning
 - (c) kokkulepe, mida vajaduse korral täiendatakse Euroopa ühise müügiõiguse normidega, on piisavalt määratletud sisuga ja kindel, et tuua kaasa õiguslikud tagajärjed.
2. Kokkulepe saavutatakse pakkumuse vastuvõtmisega. Pakkumuse võib vastu võtta sõnaselge avalduse või muu tahteavalduse või teoga.
3. Poolte tahe sõlmida kokkulepe, millel on õiguslikud tagajärjed, määratakse kindlaks nende tahteavaldustest ja tegudest lähtudes.
4. Kui vastavalt ühe lepingupoole taotlusele tuleb saavutada kokkulepe teatud tingimustes, siis ei loeta lepingut sõlmituks enne, kui nendes tingimustes on kokkulepe saavutatud.

Artikkel 31

Pakkumus

1. Lepingu sõlmimise ettepanek on pakkumus, kui:
 - (a) see väljendab pakkumuse esitaja tahet olla ettepanekule nõustumuse andmise korral sõlmitava lepinguga õiguslikult seotud ning
 - (b) see on piisavalt määratletud sisuga ja kindel, et lugeda leping sõlmituks.
2. Pakkumus võib olla suunatud kindlale isikule või isikute ringile.
3. Avalikkusele suunatud ettepanek ei ole pakkumus, kui asjaoludest ei tulene teisiti.

Artikkel 32

Pakkumuse tagasivõtmine

1. Pakkumuse võib tagasi võtta, kui tagasivõtmine jõuab pakkumuse saajani enne, kui pakkumuse saaja on ära saatnud nõustumuse või, juhul kui nõustumust väljendatakse teoga, enne lepingu sõlmimist.
2. Kui avalikkusele suunatud ettepanek on pakkumus, võib selle tagasi võtta samal viisil kui pakkumus tehti.

3. Pakkumuse tagasivõtmine ei kehti, kui:
- (a) pakkumuses on märgitud, et seda ei saa tagasi võtta;
 - (b) pakkumuses on märgitud selle vastuvõtmiseks kindel tähtaeg või
 - (c) kui pakkumuse saaja võis mõistlikult eeldada, et pakkumus on tagasivõtmatu, ja tegutses pakkumuse kehtivust usaldades.

Artikkel 33

Pakkumuse tagasilükkamine

Pakkumuse kehtivus lõpeb, kui pakkumuse esitaja on kätte saanud pakkumuse tagasilükkamise.

Artikkel 34

Nõustumus

1. Pakkumuse saaja otsene tahteavaldus või tegu loetakse nõustumuseks, kui see väljendab pakkumusega nõustumist.
2. Vaikimist või tegevusetust ei loeta nõustumuseks.

Artikkel 35

Lepingu sõlmimise aeg

1. Kui pakkumuse saaja saadab nõustumuse, loetakse leping sõlmituks hetkest, mil pakkumuse esitaja saab nõustumuse kätte.
2. Kui pakkumus võetakse vastu teoga, loetakse leping sõlmituks hetkest, mil pakkumuse esitaja saab kätte teate teo tegemise kohta.
3. Olenemata lõikest 2 loetakse leping juhul, kui pakkumusest, pooltevahelisest praktikast või tavast tulenevalt võib pakkumuse saaja pakkumuse vastu võtta teoga ilma sellest pakkumuse esitajale teatamata, sõlmituks hetkest, mil pakkumuse saaja teo tegi.

Artikkel 36

Nõustumuse andmise tähtaeg

1. Pakkumusele nõustumuse andmine kehtib ainult juhul, kui nõustumus jõuab pakkumuse esitajani tema poolt pakkumuses määratud tähtaja jooksul.
2. Kui pakkumuse esitaja ei ole nõustumuse andmiseks tähtaega määranud, kehtib nõustumus ainult juhul, kui see jõuab pakkumuse esitajani mõistliku aja jooksul pärast pakkumuse tegemist.
3. Kui pakkumusele võib anda nõustumuse teoga ilma sellest pakkumuse esitajale teatamata, kehtib nõustumus üksnes juhul, kui tegu tehakse pakkumuse esitaja poolt

nõustumuse andmiseks määratud tähtaja jooksul või, kui tähtaega ei ole määratud, siis mõistliku aja jooksul.

Artikkel 37
Hilinenud nõustumus

1. Hilinenud nõustumus loetakse kehtivaks, kui pakkumuse esitaja teatab pakkumuse saajale põhjendamatu viivitusega, et loeb nõustumuse kehtivaks.
2. Kui hilinenud nõustumust sisaldavast kirjast või muust teatest on näha, et see oli saadetud asjaoludel, mille puhul see tavapärase edastamise korral oleks jõudnud pakkumuse esitajani õigeaegselt, loetakse hilinenud nõustumus kehtivaks, juhul kui pakkumuse esitaja ei teata pakkumuse saajale põhjendamatu viivitusega, et pakkumus on lõppenud.

Artikkel 38
Muudatustega nõustumus

1. Pakkumuse saaja vastust, mis sisaldab otseselt või kaudselt pakkumust täiendavaid või pakkumusest oluliselt erinevaid lepingutingimusi, loetakse pakkumuse tagasilükkamiseks ja uueks pakkumuseks.
2. Pakkumust täiendavad või pakkumusest erinevad lepingutingimused, mis käsitlevad muuhulgas hinda, maksmist, kauba kvaliteeti ja kvantiteeti, kättetoimetamise aega ja kohta, ühe lepingupoole vastutuse ulatust teise ees või vaidluste lahendamist, loetakse pakkumust oluliselt muutvateks lepingutingimusteks.
3. Vastus, milles on väljendatud kindlat nõusolekut pakkumus vastu võtta, on nõustumus, isegi kui selles sisalduvad otsesed või kaudsed lepingutingimused, mis erinevad pakkumuse tingimustest, kui need pakkumust oluliselt ei muuda. Vastuses sisalduvad täiendavad või pakkumusest erinevad tingimused saavad sel juhul lepingu osaks.
4. Vastus, mis sisaldab otseselt või kaudselt täiendavaid või pakkumusest erinevaid lepingutingimusi, loetakse pakkumuse tagasilükkamiseks, kui:
 - (a) pakkumuses on nõustumuse andmine sõnaselgelt piiratud pakkumuse tingimustega,
 - (b) pakkumuse esitaja teatab põhjendamatu viivitusega, et ei ole täiendavate või pakkumusest erinevate tingimustega nõus, või
 - (c) kui pakkumuse saaja seab nõustumuse andmise tingimuseks pakkumuse esitaja nõusoleku täiendavatele või pakkumusest erinevatele tingimustele ja nimetatud nõusolek ei jõua pakkumuse saajani mõistliku aja jooksul.

Artikkel 39
Tüüptingimuste vasturääkivus

1. Kui pooled on saavutanud kokkuleppe, kuid pakkumuses ja nõustumuses viidatakse tüüptingimustele, mis on omavahel vastuolus, loetakse leping siiski sõlmituks. Tüüptingimused muutuvad lepingu osaks ulatuses, milles nad sisuliselt kattuvad.
2. Olenemata lõikest 1 ei loeta lepingut sõlmituks, kui üks pool:
 - (a) on eelnevalt sõnaselgelt ja muul viisil kui tüüptingimustes väljendanud tahet mitte olla lõike 1 alusel lepinguga seotud või
 - (b) teavitab teist poolt põhjendamatu viivitusega oma sellekohasest tahtest.

4. peatükk Taganemisõigus kaupleja ja tarbija vahelise kauglepingu ja väljaspool äriruume sõlmitava lepingu puhul

Artikkel 40 **Taganemisõigus**

1. Tarbijal on õigus põhjust avaldamata ja kandmata muid kulusid peale artiklis 45 sätestatud kulude taganeda artiklis 42 sätestatud tähtaja jooksul:
 - (a) kauglepingust;
 - (b) väljaspool äriruume sõlmitud lepingust, juhul kui lepingu koguhind või, juhul kui mitu lepingut sõlmiti ühel ja samal ajal, lepingute koguhind ületab 50 eurot või võrdväärset summat valuutas, milles on lepingu hinna tasumiseks lepingu sõlmimisel kokku lepitud.
2. Lõiget 1 ei kohaldata järgmiste lepingute suhtes:
 - (a) leping, mis on sõlmitud müügiautomaati või automatiseeritud äriruume kasutades;
 - (b) leping, mis on sõlmitud toiduainete, jookide või muu sellise koheseks kodus tarbimiseks ette nähtud kauba üleandmiseks, mida kaupleja oma sagedaste ja korrapäraste ringsõitude käigus toimetab tarbija koju, elukohta või töökohta;
 - (c) leping, mis on sõlmitud sellise kauba üleandmiseks või seotud teenuse osutamiseks, mille hind sõltub finantsturu kõikumisest, mida kaupleja ei saa mõjutada ja mis võib ilmnedagi taganemistähtaja jooksul;
 - (d) leping, mis on sõlmitud tarbija esitatud kirjelduse kohaselt valmistatud kauba või digitaalse infosu või konkreetsele isikule valmistatud kauba või digitaalse infosu üleandmiseks;
 - (e) leping, mis on sõlmitud kiiresti rikneva või aeguva kauba müügiks;
 - (f) leping, mis on sõlmitud selliste alkoholsete jookide üleandmiseks, mille hind on kokku lepitud müügilepingu sõlmimise ajal ning mille kättetoimetamine saab toimuda ainult pärast 30 päeva möödumist lepingu sõlmimisest ning kus alkoholse joogi tegelik väärtus sõltub turu kõikumisest, mida kaupleja ei saa mõjutada;
 - (g) leping, mis on sõlmitud ajalehe, perioodilise väljaande või ajakirja müügiks, välja arvatud selliste väljaannete tellimislepingud;
 - (h) avalikul enampakkumisel sõlmitud leping ning
 - (i) leping, mis on sõlmitud toidlustusteenuse või vaba aja veetmise teenuse osutamiseks, kui lepingus on ette nähtud teenuse osutamise kuupäev või tähtaeg.

3. Lõiget 1 ei kohaldata järgmistel juhtudel:
- (a) kaup anti üle suletud pakendis ja tarbija on pakendi avanud ning kaup ei ole tervisekaitse või hügieeniga seotud põhjustel tagasisaatmiseks kõlblik;
 - (b) üleantud kaup ei ole oma olemuse tõttu pärast kohaletoimetamist muudest esemetest enam eraldatav;
 - (c) üleantud kaup oli suletud pakendis audio- või videosalvestused või suletud pakendis arvutitarkvara ja pakend on pärast kohaletoimetamist avatud;
 - (d) sellise digitaalse infosisu, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal, üleandmine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul ning tarbija kinnitusel, et ta on teadlik asjaolust, et kaotab seega oma taganemisõiguse;
 - (e) tarbija on kauplejalt sõnaselgelt tellinud kodukülastuse selleks, et kaupleja teostaks kiireloomulisi parandus- või hooldustöid. Kui kaupleja sellise külastuse käigus osutab lisaks tarbija poolt konkreetselt tellitud teenustele muid seotud teenuseid või müüb muud kaupi kui hoolduseks või parandamiseks vajalikud osad, kehtib nende täiendavate seotud teenuste ja kaupade suhtes taganemisõigus.
4. Kui tarbija on teinud pakkumuse, mis nõustumuse saamisel viiks sellise lepingu sõlmimiseni, mille puhul kehtib käesolevas peatükis sätestatud taganemisõigus, võib tarbija pakkumuse tagasi võtta ka juhul, kui pakkumust muidu tagasi võtta ei saaks.

Artikkel 41

Taganemisõiguse kasutamine

1. Tarbija võib taganemisõigust kasutada igal ajal enne artiklis 42 sätestatud taganemistähtaja lõppu.
2. Tarbija teostab oma taganemisõigust, teatades kauplejale oma otsusest lepingust taganeda. Selleks võib tarbija kasutada 2. liites esitatud taganemisteate näidisvormi või esitada muu üheselt selge avalduse, millega ta annab kauplejale teada oma taganemisotsusest.
3. Kui kaupleja annab tarbijale võimaluse esitada taganemisteade elektrooniliselt kaupleja müügisaidil ja tarbija kasutab seda võimalust, siis on kauplejal kohustus viivitamata edastada tarbijale taganemisteate kättesaamise kinnitus püsival andmekandjal. Kaupleja peab hüvitama teisele lepingupoolele nimetatud kohustuse rikkumise tagajärjel tekkinud kahju.
4. Taganemisteade on saadetud tähtaegselt, kui see on saadetud enne taganemistähtaja lõppu.
5. Kohustus tõendada, et taganemisõigust on kasutatud kooskõlas käesoleva artikliga, lasub tarbijal.

Artikkel 42
Taganemistähtaeg

1. Taganemistähtaeg lõpeb 14 päeva möödumisel:
 - (a) päevast, mil tarbija on kauba kätte saanud, juhul kui tegemist on müügilepinguga, kaasa arvatud müügilepinguga, mille kohaselt müüja osutab ka seotud teenust;
 - (b) päevast, mil tarbija on kätte saanud viimase kaubaartikli, juhul kui tarbija on lepinguga tellinud ühes tellimuses mitu kaupa, mis on kohale toimetatud eraldi, kaasa arvatud juhul, kui müüja osutab lepingu kohaselt ka seotud teenust;
 - (c) päevast, mil tarbija on kätte saanud viimase kaubapartii või osa, juhul kui tegemist on müügilepinguga, mille esemeks on mitmest partiist või osast koosnev kaup, kaasa arvatud müügilepinguga, mille kohaselt müüja osutab ka seotud teenust;
 - (d) päevast, mil tarbija on kätte saanud esimese kaubaartikli, juhul kui tegemist on kindlaksmääratud aja jooksul kauba korrapärast kohaletoimetamist käsitleva lepinguga, kaasa arvatud lepinguga, mille kohaselt müüja osutab ka seotud teenust;
 - (e) lepingu sõlmimise päevast, juhul kui tegemist on seotud teenuste osutamise lepinguga, mis on sõlmitud pärast kauba kättetoimetamist,
 - (f) päevast, mil tarbija on füüsilise andmekandja kätte saanud vastavalt punktile a, juhul kui tegemist on digitaalse infosisu üleandmist käsitleva lepinguga ja digitaalne infosisu antakse üle füüsilisel andmekandjal;
 - (g) lepingu sõlmimise päevast, juhul kui digitaalset infosisu ei anta üle füüsilisel andmekandjal.
2. Juhul kui kaupleja ei ole esitanud tarbijale artikli 17 lõikes 1 osutatud teavet, lõpeb taganemistähtaeg:
 - (a) ühe aasta möödumisel algse taganemistähtaja lõppemisest, mis on kindlaks määratud vastavalt lõikele 1, või
 - (b) kui kaupleja esitab tarbijale nimetatud teabe ühe aasta jooksul lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud taganemistähtaja lõppemisest, 14 päeva möödumisel päevast, mil tarbija saab nimetatud teabe.

Artikkel 43
Lepingust taganemise tagajärjed

Lepingust taganemisega lõpevad mõlema lepingupoole lepingust tulenevad kohustused:

- (a) lepingut täita või

- (b) leping sõlmida, juhul kui pakkumuse tegi tarbija.

Artikkel 44

Kaupleja kohustused lepingust taganemise korral

1. Kaupleja tagastab kõik tarbijalt saadud maksed, sealhulgas (kui see on asjakohane) kättetoimetamiskulud, viivitamata, kuid mitte hiljem kui 14 päeva jooksul alates päevast, mil ta saab teada tarbija otsusest lepingust taganeda vastavalt artiklile 41. Kaupleja teeb nimetatud tagasimaksed, kasutades sama makseviisi, mida kasutas algses tehingus tarbija, välja arvatud juhul, kui tarbija on sõnaselgelt andnud nõusoleku teistsuguse makseviisi kasutamiseks ning tingimusel, et tarbijale ei kaasne maksete tagastamisest kohustust maksta mingit teenustasu.
2. Olenemata lõikest 1 ei pea kaupleja hüvitama täiendavaid kulusi juhul, kui tarbija on selgesõnaliselt valinud kaupleja pakutud kõige odavamast tavalisest kättetoimetamisviisist erineva kättetoimetamisviisi.
3. Müügilepingu puhul võib kaupleja kulude hüvitamisega oodata kuni ta on kauba tagasi saanud või kuni tarbija on esitanud tõendid, et ta on kauba tagasi saatnud, sõltuvalt sellest, mis toimub varem, välja arvatud juhul, kui kaupleja on teinud ettepaneku kaubale ise järele minna.
4. Väljaspool äriruume sõlmitud lepingu puhul, kui kaup on toimetatud tarbija koju lepingu sõlmimise ajal, peab kaupleja kauba omal kulul ära tooma, kui kaup ei saa selle olemuse tõttu postiga tagasi saata.

Artikkel 45

Tarbija kohustused lepingust taganemise korral

1. Tarbija saadab kauba tagasi või annab kauba üle kauplejale või kaupleja poolt kauba vastuvõtmiseks volitatud isikule viivitamata, kuid mitte hiljem kui 14 päeva jooksul alates päevast, mil tarbija teatas kauplejale otsusest lepingust taganeda vastavalt artiklile 41, välja arvatud juhul, kui kaupleja on teinud ettepaneku kaubale ise järele minna. Tähtaega on järgitud, kui tarbija on kauba tagasi saatnud enne 14-päevase tähtaja möödumist.
2. Tarbija peab kandma üksnes kauba tagastamisega seotud otsesed kulud, välja arvatud juhul, kui kaupleja on andnud nõusoleku need ise kanda või kui kaupleja ei ole tarbijat teavitanud sellest, et tarbija peab need kulud kandma.
3. Tarbija vastutab kauba väärtuse vähenemise eest ainult juhul, kui see on tingitud kauba kasutamisest muul viisil, kui on vaja kauba laadis, omadustes ja toimimises veendumiseks. Tarbija ei vastuta kauba väärtuse vähenemise eest, kui kaupleja ei ole tarbijale esitanud teavet taganemisõiguse kohta vastavalt artikli 17 lõikele 1.
4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, ei ole tarbijal kohustust maksta hüvitist kauba kasutamise eest taganemistähtaja jooksul.
5. Kui tarbija kasutab taganemisõigust, olles avaldanud sõnaselgelt soovi seotud teenuse osutamise alustamiseks taganemistähtaja jooksul, maksab tarbija kauplejale

summa, mis on võrreldes lepingu kogumahuga proportsionaalne kättesaadud osaga ajani, mil tarbija kasutas taganemisõigust. Tarbija poolt kauplejale makstav proportsionaalne osa arvutatakse lepingus kokku lepitud koguhinna alusel. Kui koguhind on ülemäära suur, arvutatakse proportsionaalne osa kättesaadud osa turuväärtuse alusel.

6. Tarbija ei pea tasuma:

(a) taganemistähtaja jooksul täielikult või osaliselt osutatud seotud teenuste eest, kui:

(i) kaupleja ei ole andnud tarbijale teavet vastavalt artikli 17 lõikele 1 või 3 või

(ii) tarbija ei ole sõnaselgelt avaldanud soovi teenuse osutamise alustamiseks taganemistähtaja jooksul vastavalt artikli 18 lõikele 2 ja artikli 19 lõikele 6;

(b) müüdava digitaalse sisu eest, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal, täielikult või osaliselt, kui:

(i) tarbija ei ole andnud eelnevat sõnaselget nõusolekut digitaalse infosisu üleandmise alustamiseks enne artikli 42 lõikes 1 osutatud taganemistähtaja lõppu;

(ii) tarbija ei ole kinnitanud, et ta mõistab, et nõusoleku andmisega kaotab ta taganemisõiguse, või

(iii) kaupleja ei ole andnud tarbijale teavet vastavalt artikli 18 lõikele 1 või artikli 19 lõikele 5.

7. Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti, ei kaasne tarbijale taganemisõiguse kasutamisega vähimatki vastutust.

Artikkel 46 **Lisalepingud**

1. Kui tarbija kasutab oma taganemisõigust kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitud lepingu puhul vastavalt artiklitele 41–45, lõppevad lisalepingud automaatselt ja tarbija ei kanna nende eest muid kui lõigetes 2 ja 3 sätestatud kulusid. Käesoleva artikli tähenduses on lisaleping leping, mille alusel tarbija omandab kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepinguga seotud kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuse ning kus kauba või digitaalse infosisu annab üle või seotud teenuse osutab kaupleja või kolmas isik nimetatud kolmanda isiku ja kaupleja vahel sõlmitud kokkuleppe alusel.

2. Artikleid 43–45 kohaldatakse vastavalt lisalepingute suhtes ulatuses, milles lisalepingud on reguleeritud Euroopa ühise müügiõiguse normistikuga.

3. Selliste lisalepingute puhul, mis ei ole reguleeritud Euroopa ühise müügiõiguse normistikuga, reguleerib lepingupoolte kohustusi lepingust taganemise korral kohaldatav õigus.

Artikkel 47
Sätete kohustuslikkus

Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva peatüki kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

5. peatükk Puudused kokkuleppes

Artikkel 48

Eksimused

1. Poolel on õigus leping tühistada eksimuse tõttu faktilistes või õiguslikes asjaoludes lepingu sõlmimise ajal, kui:
 - (a) eksimuses olnud pool ei oleks samasuguses olukorras lepingut sõlminud või oleks selle sõlminud oluliselt teistsugustel lepingutingimustel ja teine pool sellest teadis või pidi teadma ning
 - (b) teine pool:
 - (i) põhjustas eksimuses olnud poole eksimuse;
 - (ii) põhjustas lepingu sõlmimise eksimuse mõjul, kuna jättis täitmata 2. peatüki 1.–4. jaos sätestatud lepingueelse teavitamiskohustuse;
 - (iii) teadis või pidi eksimusest teadma ning lepingu sõlmimise põhjustas temapoolne asjaoludest teatamata jätmine, kui asjaolude teatavakstegemine oli vastavalt hea usu ja ausa kauplemise põhimõttele nõutav, või
 - (iv) oli sama eksimuse mõju all.
2. Poolel ei ole õigust lepingut tühistada, kui ta kandis või vastavalt lepingu sõlmimise asjaoludele pidi kandma eksimuse riisikot.
3. Ebatäpsus avalduse väljendamisel või edastamisel loetakse selle isiku eksimuseks, kes avalduse tegi või edastas.

Artikkel 49

Pettus

1. Poolel on õigus leping tühistada, kui teine pool on teda kallutanud lepingu sõlmimisele ebaõigete asjaolude tahtliku avaldamise teel kas sõna või teoga või sellistest asjaoludest tahtlikult teavitamata jätmise teel, millest vastavalt hea usu ja ausa kauplemise põhimõttele või lepingueelsele teavitamiskohustusele oleks tulnud teatada.
2. Ebaõigete asjaolude avaldamine on tahtlik, kui ebaõiged asjaolud avaldatakse teadlikult või uskudes, et asjaolud on ebaõiged, või jättes kontrollimata, kas asjaolud on tõesed või mitte, ja selle eesmärk on teise isiku eksimusse viimine. Asjaolude avaldamata jätmine on tahtlik, kui selle eesmärk on selle isiku, kellele asjaolud avaldamata jäetakse, eksimusse viimine.

3. Selleks, et kindlaks teha, kas hea usu ja ausa kauplemise põhimõtte kohaselt tuleb teave teisele poolele avaldada, tuleb arvestada kõiki asjaolusid, sealhulgas järgmist:
- (a) kas poolel oli eriteadmisi;
 - (b) kulusid, mida pool pidi asjaomase teabe saamiseks kandma;
 - (c) seda, kui lihtne olnuks teisel poolel muudest allikatest asjaomast teavet saada;
 - (d) teabe olemust;
 - (e) kas teave on teisele poolele ilmselt tähtis ning
 - (f) kauplejatevahelise lepingu puhul head äritava konkreetset olukorras.

Artikkel 50

Ähvardus

Poolel on õigus leping tühistada, kui teine pool kallutas ta lepingu sõlmimisele, ähvardades teda vahetu ja tõsise õigusvastase kahju tekitamisega või õigusvastase teoga.

Artikkel 51

Raskete asjaolude ärakasutamine

Poolel on õigus leping tühistada, kui lepingu sõlmimise ajal:

- (a) pool oli lepingu teise poolega sõltuvus- või usaldussuhtes, majanduslikult raskes olukorras või tal olid erakorralised vajadused, oli mõtlematu, puudulike teadmistega või kogenematu ning
- (b) teine pool teadis või pidi sellest teadma ning kasutas neid asjaolusid ja lepingu eesmärki arvesse võttes esimese poole olukorda ära, saades lepingust ebaoproportsionaalselt suurt kasu või ebaausaid eeliseid.

Artikkel 52

Lepingu tühistamisest teatamine

- 1. Lepingu tühistamine toimub sellest teisele poolele teatamisega.
- 2. Lepingu tühistamisest peab teatama järgneva tähtaja jooksul arvates ajast, mil pool, kes lepingu tühistab, sai teada vastavatest asjaoludest või tal on võimalik vabalt tegutseda:
 - (a) eksimuse puhul kuue kuu jooksul ning
 - (b) pettuse, ähvarduse ja raskete asjaolude ärakasutamise puhul ühe aasta jooksul.

Artikkel 53
Lepingu kinnitamine

Lepingu tühistamise õigus lõpeb, kui käesoleva peatüki kohaselt lepingu tühistamiseks õigustatud isik lepingut sõnaselgelt või kaudselt kinnitab pärast seda, kui ta on saanud teada olulistest asjaoludest või tal on võimalik vabalt tegutseda.

Artikkel 54
Lepingu tühistamise tagajärjed

1. Tühistatav leping kehtib kuni tühistamiseni, kuid alates tühistamisest on see tagasiulatuvalt algusest peale kehtetu.
2. Osade lepingu sätete tühisus ei too kaasa teiste lepingutingimuste tühisust, kui võib mõistlikult eeldada, et leping oleks tehtud ka tühiste säteteta.
3. Lepingupoolte õigused tühise lepingu alusel üleantu tagastamisele või selle väärtuse kompenseerimisele rahas on reguleeritud 17. peatüki tagasitäitmist käsitlevate sätetega.

Artikkel 55
Kahju hüvitamine

Isik, kellel on õigus käesoleva peatüki sätete kohaselt leping tühistada või kellel oli see õigus enne tühistamiseks ettenähtud tähtaja möödumist või lepingu kinnitamist, võib nõuda teiselt poolelt eksimuse, pettuse, ähvarduse või raskete asjaolude ärakasutamise tagajärjel tekkinud kahju hüvitamist olenemata sellest, kas leping tühistatakse või mitte, juhul kui teine pool teadis või pidi teadma olulistest asjaoludest.

Artikkel 56
Õiguskaitsevahendite välistamine ja piiramine

1. Pettuse, ähvarduse ja raskete asjaolude ärakasutamisega lepingu sõlmimise juhiks ettenähtud õiguskaitsevahendite kasutamist ei või otseselt ega kaudselt välistada ega piirata.
2. Kaupleja ja tarbija vahelise võlasuhte puhul ei või pooled tarbija kahjuks otseselt ega kaudselt välistada ega piirata õiguskaitsevahendite kasutamist eksimuse korral.

Artikkel 57
Õiguskaitsevahendi valik

Kui lepingupoolel on õigus kasutada õiguskaitsevahendit käesoleva peatüki kohaselt ja esinevad asjaolud, mis annavad õiguse kasutada õiguskaitsevahendit ka lepingujärgsete kohustuste mittetäitmise eest, võib ta kohase õiguskaitsevahendi ise valida.

III osa Lepingu sisu hindamine

6. peatükk Tõlgendamine

Artikkel 58

Lepingute üldised tõlgendamisreeglid

1. Lepingut tõlgendatakse lähtudes lepingupoolte ühisest tahtest ka juhul, kui see erineb lepingus kasutatud väljendite üldlevinud tähendusest.
2. Kui üks lepingupool kasutas lepingus esinevat väljendit teatud tähenduses ja kui teine lepingupool lepingu sõlmimise ajal seda tähendust teadis või pidi teadma, siis tõlgendatakse seda väljendit selliselt, nagu esimene pool seda mõistis.
3. Kui lõigetes 1 ja 2 ei ole sätestatud teisiti, tõlgendatakse lepingut nii, nagu mõistlik isik seda mõistaks.

Artikkel 59

Arvesse võetavad asjaolud

Lepingu tõlgendamisel võib eelkõige arvesse võtta:

- (a) lepingu sõlmimise asjaolusid, sealhulgas lepingueelseid läbirääkimisi;
- (b) lepingupoolte käitumist, ka pärast lepingu sõlmimist;
- (c) tõlgendust, mille lepingupooled on lepingus kasutatud väljenditega samasugustele või sarnastele väljenditele varem andnud;
- (d) tava, mida isikud lepingupooltega sarnases olukorras üldiselt kohaldaksid;
- (e) lepingupoolte vahel välja kujunenud praktikat;
- (f) vastaval tegevus- või kutsealal väljenditele tavaliselt antavat tähendust;
- (g) lepingu olemust ja eesmärki ning
- (h) hea usu ja ausa kauplemise põhimõtet.

Artikkel 60

Viitamine lepingule tervikuna

Lepingus kasutatud väljendeid tõlgendatakse lepingust kui tervikust lähtudes.

Artikkel 61
Keeleversioonide lahknevus

Kui lepingutekst on koostatud kahes või enamas keeles ja tekstidel on võrdne jõud, lähtutakse tekstide lahknevuse korral lepingu tõlgendamisel algselt koostatud tekstist.

Artikkel 62
Eraldi läbiräägitud lepingutingimuste eelistamine

Kui eraldi läbiräägitud lepingutingimus on vastuolus eraldi läbirääkimata tingimusega, kehtib eraldi läbiräägitud lepingutingimus artikli 7 tähenduses.

Artikkel 63
Tõlgendus, mille kohaselt lepingutingimus on kehtiv

Lepingutingimuse tõlgendamisel eelistatakse tõlgendust, mille kohaselt lepingutingimus on kehtiv, sellise tõlgenduse ees, mille kohaselt tingimus ei ole kehtiv.

Artikkel 64
Tõlgendamine tarbija kasuks

1. Kahtluse korral kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud lepingu tingimuse tähenduses, kasutatakse tarbijale kõige soodsamat tõlgendust, välja arvatud juhul kui lepingutingimuse esitas tarbija.
2. Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

Artikkel 65
Tõlgendamine lepingutingimuse kasutaja kahjuks

Kahtluse korral artikli 7 kohase eraldi läbirääkimata tingimuse tähenduses lepingus, mis jääb artikli 64 reguleerimisalast välja, eelistatakse tõlgendust tingimuse kasutaja kahjuks.

7. peatükk Lepingu sisu ja õiguslikud tagajärjed

Artikkel 66 **Lepingutingimused**

Lepingu tingimused võivad tuleneda:

- (a) poolte vahelisest kokkuleppest, kui Euroopa ühise müügiõiguse kohustuslikest normidest ei tulene teisiti;
- (b) tavadest või praktikast, millega pooled on seotud vastavalt artiklile 67;
- (c) Euroopa ühise müügiõiguse normist, mida kohaldatakse, kui pooled ei ole teisiti kokku leppinud, ning
- (d) artikli 68 kohastest kaudsetest lepingutingimustest.

Artikkel 67 **Tavad ja praktika kauplejatevahelises lepingus**

- 1. Kauplejatevahelise lepingu puhul on lepingupooled kohustatud järgima iga tava, mille kohaldamises nad on kokku leppinud, ja praktikat, mis on nendevahelistes suhetes tekkinud.
- 2. Lepingupooled on kohustatud järgima tava, mida isikud lepingupooltega sarnases olukorras üldiselt kohaldaksid.
- 3. Lepingupooled ei ole kohustatud järgima tava ega praktikat ulatuses, milles see on vastuolus eraldi läbiräägitud lepingutingimuste või Euroopa ühise müügiõiguse kohustuslike normidega.

Artikkel 68 **Kaudsed lepingutingimused**

- 1. Kui pooled ei ole lepingus sõnaselgelt kokku leppinud tingimuses, mille kindlaksmääramine on vajalik, ja kui see tingimus ei tulene ka tavast, praktikast ega Euroopa ühise müügiõiguse normidest, võib lepingule kohaldada kaudset lepingutingimust, võttes eelkõige arvesse:
 - (a) lepingu olemust ja eesmärki;
 - (b) lepingu sõlmimise asjaolusid ning
 - (c) hea usu ja ausa kauplemise põhimõtet.
- 2. Lõike 1 alusel tuleb võimaluse korral määrata selline kaudne lepingutingimus, mis tooks kaasa sellise õigusliku tagajärje, milles lepingupooled oleksid tõenäoliselt kokku leppinud.

3. Lõiget 1 ei kohaldata, kui lepingupooled on jätnud mõnes lepingu tingimuses kokku leppimata, jättes sellega seotud riisiko ühe või teise lepingupoole kanda.

Artikkel 69

Lepingueelsetest avaldustest tulenevad lepingutingimused

1. Kui kaupleja teeb enne lepingu sõlmimist avalduse, milles teavitab teist lepingupoolt või avalikkust tema poolt lepingu alusel üleantava omadustest, muutub avalduses sisalduv lepingutingimuseks, välja arvatud juhul kui:
 - (a) teine lepingupool teadis või pidi teadma lepingu sõlmimise ajal, et teave ei olnud tõene või et sellele teabele ei saanud muul põhjusel tugineda, või
 - (b) teave ei saanud mõjutada teise lepingupoole otsust leping sõlmida.
2. Lõike 1 tähenduses loetakse kaupleja jaoks reklaami või turundust tegeva isiku avaldused kaupleja enda avaldusteks.
3. Kui teine lepingupool on tarbija, loetakse lõike 1 tähenduses, et lepingu sõlmimiseni viinud tehingute ahela varasemas etapis tootja või muu isiku poolt või nimel avalikkusele tehtud avaldus on kaupleja avaldus, välja arvatud juhul, kui kaupleja lepingu sõlmimise ajal sellest ei teadnud ega pidanud teadma.
4. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

Artikkel 70

Kohustus teavitada eraldi läbirääkimata lepingutingimustest

1. Eraldi läbirääkimata lepingutingimusi artikli 7 tähenduses, mida kasutab üks lepingupool, saab kasutada teise poole vastu ainult juhul, kui teine pool oli lepingutingimustest teadlik või kui eraldi läbirääkimata tingimusi kasutav pool juhtis mõistlikult teise poole tähelepanu tingimusele enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal.
2. Käesoleva artikli tähenduses ei piisa kaupleja ja tarbija vahelise võlasuhte puhul tarbija tähelepanu juhtimiseks tingimusele viitamisest lepingu tekstis, isegi kui tarbija lepingule alla kirjutab.
3. Lepingupooled ei või käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

Artikkel 71

Täiendavad maksed kaupleja ja tarbija vahelises lepingus

1. Kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud lepingu tingimus, millega nähakse ette tarbija kohustus teha kaupleja peamise lepingujärgse kohustuse täitmise eest ettenähtud tasule lisaks veel täiendav makse, eelkõige juhul, kui tarbija on sellega nõustunud, lükates tagasi vaikimisi määratud valikud, et täiendavat maksekohustust vältida, ei

ole tarbija suhtes siduv, välja arvatud juhul, kui tarbija andis, enne kui leping muutus tarbija suhtes siduvaks, sõnaselgelt nõusoleku täiendava makse tegemiseks. Kui tarbija on täiendava makse teinud, on tal õigus see tagasi nõuda.

2. Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

Artikkel 72 **Välistav tingimus**

1. Kui kirjalikus lepingus on tingimus, et lepingus on ette nähtud lepingu kõik tingimused (välistav tingimus), ei loeta lepingu osaks varasemaid tahteavaldusi, võetud kohustusi või kokkuleppeid, mis ei sisaldu kirjalikus lepingus.
2. Kui lepingust ei tulene teisiti, võib lepingupoolte varasemaid avaldusi lepingu tõlgendamisel arvestada.
3. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul ei ole välistav tingimus tarbija suhtes siduv.
4. Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

Artikkel 73 **Hinna määramine**

Kui lepingu kohaselt makstavat hinda ei saa teisiti määrata ja lepingus ei ole teisiti sätestatud, tuleb maksta lepingu sõlmimise ajal sarnastel asjaoludel tavaliselt tasutav hind või selle puudumise korral mõistlik hind.

Artikkel 74 **Ühepoolne hinna või muu tingimuse määramine**

1. Kui lepingupool peab määrama hinna või muu lepingutingimuse ja lepingupool määrab hinna või muu lepingutingimuse äärmiselt ebamõistlikult, asendatakse see lepingu sõlmimise ajal sarnastel asjaoludel tavaliselt tasutava hinna või kasutatava tingimusega või selle puudumise korral mõistliku hinna või muu mõistliku tingimusega.
2. Lepingupooled ei või käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

Artikkel 75 **Hinna või muu lepingutingimuse määramine kolmanda isiku poolt**

1. Kui hinna või muu lepingutingimuse peab määrama kolmas isik ja kolmas isik ei määra või ei saa määrata hinda või muud lepingutingimust, võib kohus määrata ise

kolmanda isiku, kes hinna või muu tingimuse määrab, kui see ei ole lepingu tingimustega vastuolus.

2. Kui kolmanda isiku määratud hind või muu lepingutingimus on äärmiselt ebamõistlik, asendatakse see lepingu sõlmimise ajal sarnastel asjaoludel tavaliselt tasutava hinna või kasutatava tingimusega või selle puudumise korral mõistliku hinna või muu mõistliku tingimusega.
3. Lõike 1 tähenduses hõlmab „kohus” ka vahekohut.
4. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks lõike 2 kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega muuta selle toimet.

Artikkel 76

Keel

Kui lepinguga või sellest tulenevate õiguste ja kohustustega seotud suhtluse keelt ei saa teisiti määrata, kasutatakse keelt, milles leping on sõlmitud.

Artikkel 77

Määramata tähtajaga leping

1. Kui lepingus, mis on sõlmitud püsivate või korduvate kohustuste täitmiseks, ei ole kindlaks määratud lepingulise suhte lõppemise aeg või lepingutingimustega ei ole ette nähtud lepingu lõpetamise võimalust, teatades lõpetamisest teisele poolele, võib kumbki pool lepingu igal ajal lõpetada mõistliku etteteatamistähtajaga, mis ei ole pikem kui kaks kuud.
2. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

Artikkel 78

Lepingud kolmanda isiku kasuks

1. Lepingupooled võivad anda lepinguga õigusi kolmandale isikule. Kolmas isik ei pea olema olemas või isikuliselt määratletav lepingu sõlmimise ajal, kuid teda peab olema võimalik isikuliselt määratleda.
2. Kolmanda isiku õiguste olemus ja sisu määratakse lepinguga. Kolmanda isiku õiguseks võib olla kolmanda isiku vastutuse välistamine või piiramine lepingupoolte ees.
3. Kui lepingupool peab täitma lepingujärgse kohustuse kolmandale isikule, siis:
 - (a) on kolmandal isikul samasugune õigus nõuda kohustuse täitmist ja kasutada õiguskaitsevahendeid kohustuse täitmata jätmise korral, nagu tal oleks juhul, kui esimene lepingupool peaks kohustuse täitma kolmanda isikuga sõlmitud lepingu kohaselt, ning

- (b) võib kohustatud lepingupool kasutada kolmanda isiku vastu samu vastuväiteid, mida ta saaks kasutada teise lepingupoole vastu.
- 4. Kolmas isik võib loobuda talle antud õigusest, teatades sellest lepingupoolele, tehes seda enne, kui ta on õiguse kas sõnaselgelt või kaudselt vastu võtnud. Kui kolmas isik loobub oma õigusest, siis loetakse, et tal ei ole seda õigust olnud.
- 5. Lepingupooled võivad kolmandale isikule õiguse andva lepingutingimuse lepingust välja jätta või seda muuta, enne kui ükski neist teatab kolmandale isikule, et talle on lepinguga nimetatud õigus antud.

8. peatükk Ebamõistlikult kahjustavad lepingutingimused

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 79

Ebaõiglaste lepingutingimuste mõju

1. Kui üks lepingupool kasutab lepingutingimust, mis on käesoleva peatüki 2. või 3. jao sätete kohaselt teist poolt ebamõistlikult kahjustav, ei ole lepingutingimus teise lepingupoole suhtes siduv.
2. Kui lepingut saab ilma ebamõistlikult kahjustava lepingutingimusest täita, jääb leping muus osas kehtima.

Artikkel 80

Erandid ebamõistlikult kahjustavate lepingutingimuste kontrollist

1. Lepingutingimuse suhtes ei kohaldata 2. ja 3. jao sätteid, kui lepingutingimuse sisu vastab nendele Euroopa ühise müügiõiguse normidele, mida kohaldataks juhul, kui küsimus ei oleks reguleeritud lepingutingimustega.
2. 2. jao sätteid ei kohaldata, kui lepingutingimus puudutab lepingu põhilist eset või hinna ja üleantu väärtuse suhet, tingimusel et kaupleja on kinni pidanud artiklis 82 sätestatud arusaadavuse nõudest.
3. 3. jao sätteid ei kohaldata, kui lepingutingimus puudutab lepingu põhilist eset või hinna ja üleantu väärtuse suhet.

Artikkel 81

Sätete kohustuslikkus

Lepingupooled ei või käesoleva peatüki kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

2. JAGU EBAMÕISTLIKULT KAHJUSTAVAD TINGIMUSED KAUPLEJA JA TARBIJA VAHELISES LEPINGUS

Artikkel 82

Eraldi läbirääkimata lepingutingimuste arusaadavus

Kui kaupleja kasutab tarbijaga artikli 7 tähenduses eraldi läbirääkimata lepingutingimusi, peab kaupleja tagama, et eraldi läbirääkimata tingimused on koostatud ja esitatud lihtsas ja arusaadavas keeles.

Artikkel 83

Ebamõistlikult kahjustav tingimus kaupleja ja tarbija vahelises lepingus

1. Kui kaupleja kasutab kaupleja ja tarbija vahelises lepingus eraldi läbirääkimata lepingutingimust artikli 7 tähenduses, millega on lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu tarbija kahjuks oluliselt rikutud, kaldudes kõrvale hea usu ja ausa kauplemise põhimõttest, loetakse lepingutingimus käesoleva jao tähenduses ebamõistlikult kahjustavaks.
2. Ebamõistlikult kahjustava lepingutingimuse hindamisel käesoleva jao tähenduses võetakse arvesse järgmisi asjaolusid:
 - (a) kas kaupleja on kinni pidanud artiklis 82 sätestatud arusaadavuse nõudest;
 - (b) lepingu eseme olemus;
 - (c) lepingu sõlmimise asjaolud;
 - (d) muud lepingutingimused ning
 - (e) muu lepingu tingimused, millest sõltub kõnealuse lepingu sisu.

Artikkel 84

Lepingutingimused, mis loetakse alati ebamõistlikult kahjustavaks

Lepingutingimus loetakse ebamõistlikult kahjustavaks käesoleva jao tähenduses, kui sellega:

- a) välistatakse kaupleja vastutus või piiratakse seda juhuks, kui põhjustatakse tarbija surm või kahjustatakse tema tervist kaupleja või kaupleja volitusel tegutseva isiku teo või tegevusetusega;
- b) välistatakse kaupleja vastutus või piiratakse seda juhuks, kui tarbijale tekitatakse kahju tahtlikult või raske hooletuse tõttu;
- c) piiratakse kaupleja kohustust täita tema esindaja poolt võetud kohustust või tehakse kaupleja kohustuse täitmine sõltuvaks teatud tingimusest, mille saabumine omakorda sõltub täielikult kauplejast;
- d) välistatakse tarbija õigus pöörduda kohtusse või kasutada õiguskaitsevahendeid või piiratakse seda õigust, eelkõige nähes tarbijale ette kohustuse pöörduda vaidluste korral sellise vaidlusi lahendava organi poole, mida kaupleja ja tarbija vaheliste lepingute puhul tavaliselt seadusega ette nähtud ei ole;
- e) määratakse kõigi lepingust tekkivate vaidluste lahendamine kaupleja tegevuskoha kohtu erandlikku kohtualluvusse, välja arvatud juhul kui nimetatud kohus on ka tarbija elukoha kohus;
- f) antakse kauplejale õigus ühepoolset määrata, kas üleantud kaup või digitaalne infosisu või osutatud seotud teenus vastab lepingutingimustele, või antakse kauplejale ainuõigus tõlgendada lepingutingimusi;

- g) nähakse ette, et leping on tarbija suhtes siduv ka siis, kui see ei ole siduv kauplejale;
- h) nähakse ette, et tarbija peab lepingu lõpetamisel artikli 8 tähenduses järgima rangemaid vorminõudeid kui lepingu sõlmimisel;
- i) nähakse lepingu lõpetamiseks kauplejale ette lühem etteteatamistähtaeg kui tarbijale;
- j) nähakse ette tarbija kohustus tasuda kauba või digitaalse infosisu eest, mida ei ole üle antud, või seotud teenuse eest, mida ei ole osutatud;
- k) nähakse ette, et vastuolu korral eraldi läbiräägitud lepingutingimuse ja eraldi läbirääkimata lepingutingimuse vahel artikli 7 tähenduses kehtib eraldi läbirääkimata lepingutingimus või eelistatakse sellekohast tõlgendust.

Artikkel 85

Lepingutingimused, mille puhul eeldatakse ebamõistlikku kahjustamist

Lepingutingimuse puhul eeldatakse ebamõistlikku kahjustamist käesoleva jao tähenduses, kui sellega:

- a) piiratakse tarbija õigust kasutada tõendeid või pannakse talle tõendamiskoormis, mis seaduse kohaselt peaks lasuma kauplejal;
- b) välistatakse tarbija õiguskaitsevahendite kasutamine kaupleja või kolmanda isiku suhtes või piiratakse nende kasutamist ebamõistlikult juhaks, kui kaupleja jätab lepingust tuleneva kohustuse täitmata;
- c) välistatakse tarbija õigus tasaarvestada kaupleja nõudeid tarbija vastu tarbija nõuetega kaupleja vastu või piiratakse seda õigust ebamõistlikult;
- d) lubatakse kauplejal jätta endale tarbija tasutud raha, kui tarbija lepingut ei sõlmi või ei täida, ja tarbijale ei nähta ette sama suurt hüvitist, kui kaupleja ise lepingut ei sõlmi või ei täida;
- e) nähakse ette, et tarbija peab oma lepingujärgse kohustuse rikkumise korral maksma kauplejale ebamõistlikult suurt kahjuhüvitist või leppetrahvi;
- f) antakse kauplejale õigus lepingust taganeda või lõpetada leping artikli 8 tähenduses põhjust avaldamata, kui samasugust õigust ei anta tarbijale, või juhul, kui kaupleja taganeb lepingust või lõpetab lepingu ühepoolselt, võib ta keelduda raha tagastamisest, mille tarbija on talle maksnud tema poolt veel osutamata seotud teenuse eest;
- g) antakse kauplejale õigus mõjuva põhjuseta lõpetada tähtajatu leping ilma mõistliku etteteatamistähtajata;
- h) nähakse ette, et tähtajaline leping pikeneb tähtaja lõppedes juhul, kui tarbija ei teata oma seisukohast lepingu pikendamise kohta ebamõistlikult vara enne tähtaja lõppemist;

- i) nähakse ette kaupleja õigus lepingus nimetamata mõjuval põhjusel muuta ühepoolset lepingutingimusi; seda ei kohaldata lepingutingimuste suhtes, mille kohaselt kaupleja jätab endale õiguse muuta ühepoolset tähtajatu lepingu tingimusi, tingimusel et kaupleja teavitab tarbijat mõistliku aja jooksul ja tarbija võib lepingu vabalt ilma kuludeta lõpetada;
- j) antakse kauplejale ühepoolne õigus muuta mõjuva põhjusega üleantava kauba või digitaalse infosisu, osutatava seotud teenuse või muu lepingujärgse kohustuse täitmise omadusi;
- k) lepitakse kokku, et kauba või digitaalse infosisu või seotud teenuse hind määratakse kindlaks kauba või digitaalse infosisu üleandmise või teenuse osutamise ajal või nähakse ette kaupleja õigus hinda tõsta, ilma et tarbijal oleks sel juhul õigust lepingust taganeda, kui uus hind on lepingu sõlmimise ajal kokkulepitud hinnaga võrreldes liiga kõrge; eelnimetatud sätet ei kohaldata, kui tegemist on hinna indekseerimise õiguspäraste tingimustega, milles hinna muutmise viis on sõnaselgelt ette nähtud;
- l) nähakse ette tarbija kohustus täita kõik oma lepingust tulenevad kohustused, juhul kui kaupleja ei täida oma kohustusi;
- m) antakse kauplejale õigus anda ilma tarbija nõusolekuta oma lepingust tulenevad õigused ja kohustused üle kolmandale isikule, välja arvatud juhul, kui kolmas isik on kaupleja kontrollitav tütarettevõtja, üleminek toimub ühinemise või äriühingu õiguspärase üleminekuga muul viisil ning kaupleja õiguste ja kohustuste üleminek ei mõjuta tarbija õigusi negatiivselt;
- n) juhul, kui tellitud kaupa ei ole, antakse kauplejale õigus üle anda samaväärne toode ilma tarbijat sellisest võimalusest eelnevalt sõnaselgelt teavitamata ja teavitamata teda asjaolust, et kaupleja peab kandma tarbijale lepingu alusel üleantu tagastamise kulud, kui tarbija kasutab õigust täitmist mitte vastu võtta;
- o) jätab kaupleja endale ebamõistlikult pika või ebapiisavalt määratletud tähtaja pakkumusele nõustumuse andmiseks või selle tagasilükkamiseks;
- p) jätab kaupleja endale ebamõistlikult pika või ebapiisavalt määratletud tähtaja lepingujärgsete kohustuste täitmiseks;
- q) välistatakse tarbija õigus kasutada kaupleja vastu õiguskaitsevahendeid või piiratakse seda õigust ebamõistlikult või välistatakse tarbija õigus esitada kaupleja nõuete vastu vastuväiteid või piiratakse seda õigust ebamõistlikult;
- r) tehakse kaupleja lepingujärgse kohustuse täitmine või tarbijale lepingu muu kasuliku tagajärje saabumine sõltuvaks teatud vorminõuete järgimisest, mida ei ole seaduses sätestatud ja mis on ebamõistlikud;
- s) nähakse ette tarbija kohustus tasuda ebamõistlikult suur ettemaks või esitada ebamõistlikult suur tagatis kohustuste täitmise tagamiseks;
- t) välistatakse põhjendamatult tarbija õigus osade asendamise või parandustööde tellimiseks kolmandalt isikult;

- u) nähakse põhjendamatult ette tarbija kohustus sõlmida kaupleja, kaupleja tütarettevõtja või kolmanda isikuga muu leping sellisel viisil, et tarbija ei saa seda eeldada;
- v) nähakse tarbijale ette ebamõistlikult palju kohustusi tähtajatu lepingu lõpetamiseks;
- w) nähakse ette, et kauba või digitaalse infosisu müügi või seotud teenuse kestva osutamise lepingu tähtaeg on pikem kui üks aasta või et leping pikeneb enam kui üheks aastaks, välja arvatud juhul, kui tarbijal on õigus leping igal ajal lõpetada etteteatamistähtajaga, mis ei ole pikem kui 30 päeva.

3. JAGU EBAMÕISTLIKULT KAHJUSTAVAD TINGIMUSED KAUPLEJATEVAHELISES LEPINGUS

Artikkel 86

Ebamõistliku kahjustamise tähendus kauplejatevahelises lepingus

1. Kauplejate vahel sõlmitud lepingu tingimus on ebamõistlikult kahjustav käesoleva jao tähenduses, kui:
 - (a) tingimus on osa ühe lepingupoole esitatud eraldi läbirääkimata lepingutingimustest artikli 8 tähenduses ning
 - (b) tingimuse sisu on selline, et selle kasutamine kaldub suurel määral kõrvale heast äritavast ning on vastuolus hea usu ja ausa kauplemise põhimõttega.
2. Ebamõistlikult kahjustava lepingutingimuse hindamisel käesoleva jao tähenduses võetakse arvesse järgmisi asjaolusid:
 - (a) lepingu eseme olemus;
 - (b) lepingu sõlmimise asjaolud;
 - (c) muud lepingutingimused ning
 - (d) muu lepingu tingimused, millest sõltub kõnealuse lepingu sisu.

IV osa Müügilepingu või digitaalse infosu üleandmise lepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid

9. peatükk Üldsätted

Artikkel 87

Kohustuse rikkumine ja oluline rikkumine

1. Kohustuse rikkumine on lepingust tuleneva kohustuse täitmata jätmine, sõltumata sellest, kas rikkumine on vabandatav või mittevabandatav, ja kohustuse rikkumine hõlmab ka järgmist:
 - (a) kauba üleandmata jätmine või kauba hilinevad üleandmine;
 - (b) digitaalse infosu üleandmata jätmine või selle hilinevad üleandmine;
 - (c) lepingutingimustele mittevastava kauba üleandmine;
 - (d) lepingutingimustele mittevastava digitaalse infosu üleandmine;
 - (e) ostuhinna tasumata jätmine või ostuhinna hilinevad tasumine ning
 - (f) lepingujärgse kohustuse muu mittekohane täitmine.
2. Lepingupoole kohustuse rikkumine on oluline, kui:
 - (a) kohustuse rikkumise tõttu jääb teine lepingupool olulisel määral ilma sellest, mida ta õigustatult lepingust lootis, välja arvatud juhul, kui kohustust rikkunud lepingupool ei näinud lepingu sõlmimise ajal niisugust tagajärge ette ja temaga sarnane mõistlik isik ei oleks seda tagajärge samadel asjaoludel samuti ette näinud, või
 - (b) kohustuse rikkumine annab kahjustatud lepingupoolele mõistliku põhjuse eeldada, et teine lepingupool ei täida kohustusi ka edaspidi.

Artikkel 88

Rikkumise vabandatavus

1. Kohustuse rikkumine on vabandatav, kui lepingupool rikkus kohustust asjaolu tõttu, mida lepingupool ei saanud mõjutada, ja temalt ei saanud oodata, et ta lepingu sõlmimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks (vääramatu jõud).
2. Kui vääramatu jõu mõju on ajutine, on kohustuse rikkumine vabandatav üksnes aja vältel, mil vääramatu jõud kohustuse täitmist takistas. Kui viivitus kohustuse täitmisel viib kohustuse olulise rikkumiseni, võib teine lepingupool seda käsitada olulise rikkumisena.

3. Lepingupool, kes ei saa lepingujärgset kohustust täita, peab teisele lepingupoolele teatama kohustuse täitmist takistavast asjaolust ja selle mõjust kohustuse täitmisele viivitamata pärast seda, kui ta saab takistavast asjaolust teada või peab sellest teada saama. Lepingupoolel on õigus nõuda eelmises lauses nimetatud kohustuse rikkumise tagajärjel tekkinud kahju hüvitamist.

Artikkel 89 **Asjaolude muutumine**

1. Lepingupool peab täitma lepingujärgseid kohustusi ka siis, kui kohustuste täitmine on muutunud raskemaks, kuna kohustuste täitmise kulud suurenevad või teiselt lepingupoolelt lepinguga saadava väärtus väheneb.

Kui lepingujärgsete kohustuste täitmine muutub oluliselt raskemaks, kuna asjaolud on suurel määral muutunud, on lepingupoolel kohustus pidada läbirääkimisi lepingu muutmiseks või lõpetamiseks.

2. Kui lepingupoolel ei jõua mõistliku aja jooksul kokkuleppele, võib kohus lepingupoole nõudel:
 - (a) lepingut muuta vastavalt sellele, mida lepingupoolel oleksid mõistlikkuse põhimõttest lähtudes lepingu sõlmimise ajal kokku leppinud, kui nad oleksid muutunud asjaolusid arvesse võtnud, või
 - (b) lepingu lõpetada artikli 8 tähenduses kohtu määratud kuupäeval ja tingimustel.
3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse juhul, kui:
 - (a) asjaolud muutusid pärast seda, kui leping oli sõlmitud;
 - (b) asjaolude muutumisele tuginev lepingupool ei võtnud lepingu sõlmimise ajal arvesse ega saanud mõistlikult arvesse võtta, et asjaolud võivad muutuda või millises ulatuses need võivad muutuda, ning
 - (c) kahjustatud lepingupool ei kandnud asjaolude muutumise riisikot ega pidanud seda mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt kandma.
4. Lõike 2 ja 3 tähenduses hõlmab „kohus” ka vahekohut.

Artikkel 90 **Ostuhinna tasumist reguleerivate ning vastuvõtmata kauba ja digitaalse infosisuga seotud sätete laiendatud kohaldamine**

1. Kui käesolevas normistikus ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ostja poolset ostuhinna tasumist käsitlevaid 12. peatüki sätteid vajalike erisustega ka muude maksete suhtes.
2. Artiklit 97 kohaldatakse vajalike erisustega muude juhtude suhtes, kui kaup või digitaalne infosisu jääb isiku valdusesse, kuna teine isik jätab kauba või digitaalse infosisu vastu võtmata, kuigi tal on kohustus see vastu võtta.

10. peatükk Müüja kohustused

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 91

Müüja põhikohustused

Kauba müüja või digitaalse infosisu üleandja (edaspidi käesolevas osas „müüja”) on kohustatud:

- a) kauba või digitaalse infosisu üle andma;
- b) kauba, sealhulgas füüsilise andmekandja, millel digitaalne infosisu edastatakse, omandi üle andma
- c) tagama, et kaup või digitaalne infosisu on vastavuses lepingutingimustega;
- d) tagama, et ostjal on õigus digitaalset infosisu lepingule vastavalt kasutada, ning
- e) andma üle lepinguga ette nähtud kaubadokumendid või muud kauba või digitaalse infosisuga seotud dokumendid.

Artikkel 92

Kohustuse täitmine kolmanda isiku poolt

1. Müüja võib usaldada kohustuse täitmise kolmandale isikule, kui lepingutingimustega ei ole ette nähtud, et müüja peab kohustuse täitma isiklikult.
2. Kui müüja usaldab kohustuse täitmise kolmandale isikule, vastutab müüja kohustuse täitmise eest.
3. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks löike 2 kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega muuta selle toimet.

2. JAGU ÜLEANDMINE

Artikkel 93

Üleandmise koht

1. Kui üleandmise kohta ei saa muul viisil kindlaks määrata, tuleb kaup või digitaalne infosisu üle anda:
 - (a) sellise tarbijalemüügilepingu või digitaalse infosisu üleandmise lepingu puhul, mis on kaugleping või väljaspool äriruume sõlmitud leping või mille kohaselt on müüjal kohustus kaup või digitaalne infosisu ostjani toimetada, tarbija lepingu sõlmimise aegses elukohas;

(b) muudel juhtudel:

i) kui müügilepingus on ette nähtud kauba vedamine ühe või mitme vedaja poolt, lähimas kohas, kus esimene vedaja kauba vedamiseks vastu võtab;

ii) kui müügilepingus ei ole ette nähtud kauba vedamist, müüja lepingu sõlmimise aegses tegevuskohas.

2. Kui müüjal on mitu tegevuskohta, on tegevuskoht lõike 1 punkti b tähenduses üleandmiskohustusega kõige rohkem seotud tegevuskoht.

Artikkel 94 **Üleandmise viis**

1. Kui lepingupooled ei ole teisiti kokku leppinud, täidab müüja kauba või digitaalse infosisu üleandmise kohustuse järgmiselt:

(a) sellise tarbijalemüügilepingu või digitaalse infosisu üleandmise lepingu puhul, mis on kaugleping või väljaspool äriruume sõlmitud leping või mille kohaselt on müüjal kohustus kaup või digitaalne infosisu ostjani toimetada, kauba või digitaalse infosisu üleandmisega tarbija valdusesse või muul viisil tema kontrolli alla;

(b) muudel juhtudel, kui müügilepingus on ette nähtud kauba vedamine vedaja poolt, kauba üleandmisega esimesele vedajale ostjani toimetamiseks ja kauba vedajalt kättesaamiseks vajalike dokumentide üleandmisega ostjale, või

(c) muudel kui punktides a ja b ettenähtud juhtudel, tehes kauba või digitaalse infosisu või, juhul kui on kokku lepitud, et müüja annab üle ainult kaubadokumendid, dokumendid ostjale kättesaadavaks.

2. Lõike 1 punkti a ja c tähenduses hõlmab viide tarbijale või ostjale ka tarbija või ostja poolt vastavalt lepingule määratud kolmandat isikut, kes ei ole vedaja.

Artikkel 95 **Üleandmise aeg**

1. Kui üleandmise aega ei saa muul viisil kindlaks määrata, tuleb kaup või digitaalne infosisu üle anda mõistliku aja jooksul pärast lepingu sõlmimist.

2. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul peab kaupleja kauba või digitaalse infosisu üle andma hiljemalt 30 päeva jooksul alates lepingu sõlmimisest, kui lepingupooled ei ole teisiti kokku leppinud.

Artikkel 96
Müüja kohustused kauba vedamise puhul

1. Kui müüja peab lepingust tulenevalt korraldama kauba vedamise, peab ta sõlmima lepingu, mis on vajalik kauba veoks sihtkohta tavalistel tingimustel ja transpordivahenditega, mille kasutamine on vastavalt asjaoludele mõistlik.
2. Kui müüja peab lepingust tulenevalt andma kauba üle vedajale ning kaup ei ole tähistusega, veodokumentidega või muul viisil selgelt eristatud lepingu kohaselt üleantava kaubana, peab müüja ostjale kauba saatmisest teatama ja kaupa seejuures täpselt kirjeldama.
3. Kui müüja ei pea lepingust tulenevalt sõlmima veosekindlustuslepingut, peab ta ostja soovil andma ostjale kogu temal oleva teabe, mis on vajalik sellise lepingu sõlmimiseks.

Artikkel 97
Kaup ja digitaalne infosisu, mida ostja vastu ei võta

1. Kui kaup või digitaalne infosisu jääb müüja valdusesse, kuna ostja keeldub kaupa vastu võtmast, kuigi tal on kohustus see vastu võtta, peab müüja võtma tarvitusele mõistlikud abinõud kauba või digitaalse infosisu kaitsmiseks ja säilitamiseks.
2. Müüja vabaneb kohustusest kaup või digitaalne infosisu ostjale üle anda, kui müüja:
 - (a) hoiustab kauba või digitaalse infosisu ostja jaoks mõistlikel tingimustel kolmanda isiku juures ja teatab sellest ostjale või
 - (b) müüb kauba või digitaalse infosisu mõistlikul viisil, olles sellest eelnevalt ostjale teatanud, ja maksab müügist saadud puhastulu ostjale välja.
3. Kauba või digitaalse infosisu müümise mõistlikud kulud hüvitatakse müüjale või arvatakse need müügist saadud tulust maha.

Artikkel 98
Riisiko ülemineku õiguslik tagajärg

Kauba või digitaalse infosisu üleandmisel riisiko ülemineku õiguslikud tagajärjed on reguleeritud 14. peatüki sätetega.

**3. JAGU KAUBA VÕI DIGITAALSE INFOSISU VASTAVUS
LEPINGUTINGIMUSTELE**

Artikkel 99
Vastavus lepingutingimustele

1. Kaup või digitaalne infosisu vastab lepingutingimustele, kui:

- (a) selle kogus, kvaliteet ja kirjeldus vastavad lepingutingimustele;
 - (b) see on mahutatud või pakendatud lepingus ettenähtud viisil ning
 - (c) sellega koos on üle antud lepinguga ettenähtud tarvikud, paigaldusjuhised või muud juhised.
2. Kui pooled ei ole teisiti kokku leppinud ja kui on täidetud ka artiklites 100, 101 ja 102 sätestatud nõuded, loetakse, et kaup või digitaalne infosisu vastab lepingutingimustele.
3. Tarbijalemüügilepingu puhul kehtib artiklite 100, 102 ja 103 sätetest tarbija kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe ainult juhul, kui tarbija oli lepingu sõlmimise ajal teadlik kauba või digitaalse infosisu konkreetsetest omadustest ja nõustus, et kaup või digitaalne infosisu vastas lepingutingimustele lepingu sõlmimise ajal.
4. Tarbijalemüügilepingu puhul ei või lepingupooled tarbija kahjuks lõike 3 kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

Artikkel 100

Kauba või digitaalse infosisu lepingutingimustele vastavuse tingimused

Kaup või digitaalne infosisu peab:

- a) sobima teatud eriliseks otstarbeks, mida müüja lepingu sõlmimise ajal teadis, välja arvatud juhul, kui asjaoludest selgub, et ostja ei tuginenud või ei saanud mõistlikult tugineda müüja erialastele oskustele või teadmistele;
- b) sobima otstarbeks, milleks seda liiki kaupa või digitaalset infosisu tavaliselt kasutatakse;
- c) olema samade omadustega kui kaup või digitaalne infosisu, mida müüja ostjale näidise või mudelina esitles;
- d) olema mahutatud või pakendatud seda liiki kaubale tavaliselt omasel viisil, sellise viisi puudumisel aga kauba säilimiseks ja kaitseks vajalikul viisil;
- e) olema üle antud koos tarvikute, paigaldusjuhiste või muude juhistega, mille saamist ostja võib eeldada;
- f) olema selliste omaduste ja talitlusvõimega, nagu on osutatud lepingueelses avalduses, millest on saanud lepingutingimuste osa vastavalt artiklile 69, ning
- g) olema selliste omaduste ja talitlusvõimega, nagu ostja võib eeldada. Selle kindlaksmääramisel, mida tarbija võib eeldada digitaalse infosisu puhul, tuleb arvesse võtta, kas digitaalse infosisu eest tasuti ostuhind või mitte.

Artikkel 101
Ebaõige paigaldamine tarbijalemüügi lepingu puhul

1. Tarbijalemüügi lepingu kohaselt üleantud kauba või digitaalse infosisu ebaõigest paigaldamisest tulenevat lepingutingimustele mittevastavust loetakse võrdseks kauba või digitaalse infosisu lepingutingimustele mittevastavusega, kui:
 - (a) kauba või digitaalse infosisu paigaldas müüja või seda tehti tema vastutusel või
 - (b) kauba või digitaalse infosisu paigalduse pidi teostama ostja ja ebaõige paigaldamine tulenes puudulikest paigaldusjuhistest.
2. Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

Artikkel 102
Kolmanda isiku nõue või õigus

1. Kaup või digitaalne infosisu peab olema vaba kolmandate isikute õigustest või nõuetest, mis ei ole ilmselgelt põhjendamatud.
2. Kui lõikest 3 või 4 ei tulene teisiti, ei tohi kolmandal isikul olla kauba või digitaalse infosisu suhtes intellektuaalomandile tuginevat õigust või nõuet:
 - (a) mis ei ole ilmselgelt põhjendamatu selle riigi õiguse kohaselt, kus kaupa või digitaalset infosisu vastavalt lepingule kasutama hakatakse või sellekohase kokkuleppe puudumisel selle riigi õiguse kohaselt, kus asub ostja tegevuskoht või, kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul, kus asub tarbija poolt lepingu sõlmimise ajal osutatud elukoht, ning
 - (b) millest müüja teadis või pidi teadma lepingu sõlmimise ajal.
3. Kauplejatevahelise lepingu puhul ei kohaldata lõiget 2, kui ostja teadis või pidi teadma intellektuaalomandile tuginevast õigusest või nõudest lepingu sõlmimise ajal.
4. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul ei kohaldata lõiget 2, kui tarbija teadis intellektuaalomandile tuginevast õigusest või nõudest lepingu sõlmimise ajal.
5. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

Artikkel 103
Digitaalse infosisu vastavuse nõuete piiramine

Digitaalset infosisu ei loeta lepingutingimustele mittevastavaks ainuüksi põhjusel, et pärast lepingu sõlmimist on kättesaadavaks muutunud digitaalse infosisu uuendatud versioon.

Artikkel 104

Ostja teadmine mittevastavusest kauplevahelise lepingu puhul

Kauplejatevahelise lepingu puhul ei vastuta müüja kauba lepingutingimustele mittevastavuse eest, kui ostja lepingu sõlmimisel kauba lepingutingimustele mittevastavust teadis või pidi teadma.

Artikkel 105

Kauba või digitaalse infosu lepingutingimustele vastamise aeg

1. Müüja vastutab kauba või digitaalse infosu lepingutingimustele mittevastavuse eest, kui mittevastavus on olemas riisiko ülemineku ajal ostjale vastavalt 14. peatüki sätetele.
2. Tarbijalemüügi lepingu puhul eeldatakse, et kuue kuu jooksul alates riisiko ostjale üleminekust ilmnenu lepingutingimustele mittevastavus oli olemas riisiko ülemineku ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus kauba või digitaalse infosu või puuduse olemusega.
3. Artikli 101 lõike 1 punkti a reguleerimisalasse kuuluval juhul loetakse käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 esinevad viited riisiko ostjale ülemineku ajale viideteks paigalduse lõpetamise ajale. Artikli 101 lõike 1 punkti b reguleerimisalasse kuuluval juhul loetakse viited riisiko ostjale ülemineku ajale viideteks ajale, mil tarbijal on olnud paigalduse jaoks mõistlik aeg.
4. Kui kaupleva peab digitaalset infosu edaspidi värskendama, peab ta tagama, et digitaalne infosu vastaks lepingutingimustele kogu lepingu kestuse jooksul.
5. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

11. peatükk Ostja õiguskaitsevahendid

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 106

Ülevaade ostja õiguskaitsevahenditest

1. Kui müüja on kohustust rikkunud, võib ostja teha järgmist:
 - (a) nõuda kohustuse täitmist, sealhulgas konkreetse kohustuse täitmist, kauba või digitaalse infosisu parandamist või asendamist, vastavalt käesoleva peatüki 3. jao sätetele;
 - (b) oma kohustuse täitmisest keelduda vastavalt käesoleva peatüki 4. jao sätetele;
 - (c) lepingu lõpetada vastavalt käesoleva peatüki 5. jao sätetele ja nõuda makstud ostuhinna tagastamist vastavalt 17. peatüki sätetele;
 - (d) alandada hinda vastavalt käesoleva peatüki 6. jao sätetele ning
 - (e) nõuda kahju hüvitamist vastavalt 16. peatüki sätetele.
2. Kui ostja on kaupleja:
 - (a) võib ta kasutada muid õiguskaitsevahendeid peale oma kohustuse täitmisest keeldumise üksnes juhul, kui need ei ole vastuolus müüja õigusega heastada kohustuse rikkumine käesoleva peatüki 2. jao sätete kohaselt, ning
 - (b) võib ta tugineda kauba lepingutingimustele mittevastavusele, kui ta on täitnud käesoleva peatüki 7. jaos sätestatud ülevaatamis- ja teatamiskohustused.
3. Kui ostja on tarbija:
 - (a) ei sõltu tema õigus kasutada õiguskaitsevahendeid müüja õigusest kohustuse rikkumine heastada ning
 - (b) käesoleva peatüki 7. jaos sätestatud ülevaatamise ja teatamise nõudeid ei kohaldata.
4. Kui müüja kohustuse rikkumine on vabandatav, võib ostja kasutada kõiki lõikes 1 nimetatud õiguskaitsevahendeid, välja arvatud nõuda kohustuse täitmist ja kahju hüvitamist.
5. Ostja ei või kasutada lõikes 1 nimetatud õiguskaitsevahendeid niivõrd, kuivõrd müüja kohustuse rikkumise põhjustas ostja ise.
6. Õiguskaitsevahendeid, mida saab üheaegselt kasutada, võib koos kasutada.

Artikkel 107

Õiguskaitsevahendite piiramine digitaalse infosisu puhul, mille eest ei tasuta ostuhinda

Kui digitaalse infosisu eest ei tasuta ostuhinda, ei või ostja kasutada artikli 106 lõike 1 punktides a–d sätestatud õiguskaitsevahendeid. Ostja võib nõuda kahju hüvitamist vastavalt artikli 106 lõike 1 punktile e üksnes ostja varale, sealhulgas riistvarale, tarkvarale ja andmetele, tekitatud kahju puhul, mille põhjustas üleantud digitaalse infosisu lepingutingimustele mittevastavus, välja arvatud tulu osas, mis ostjal tekitatud kahju tõttu saamata jäi.

Artikkel 108

Sätete kohustuslikkus

Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta, enne kui tarbija on kauplejale lepingutingimustele mittevastavusest teatanud.

2. JAGU MÜÜJA ÕIGUS RIKKUMINE HEASTADA

Artikkel 109

Müüja õigus rikkumine heastada

1. Müüja, kes on pakkunud kohustuse täitmist liiga vara ja kellele on teatatud, et see ei vasta lepingutingimustele, võib pakkuda uuesti lepingutingimustele vastavat kohustuse täitmist, kui see on kohustuse täitmise tähtaja jooksul võimalik.
2. Muudel kui lõikes 1 nimetatud juhtudel võib müüja, kes on pakkunud lepingutingimustele mittevastavat kohustuse täitmist ja kellele on mittevastavusest teatatud, viivitamata pakkuda rikkumise heastamist oma kulul.
3. Lepingu lõpetamisest teatamine ei välista rikkumise heastamise pakkumist.
4. Ostja võib heastamisest keelduda ainult juhul, kui:
 - (a) rikkumist ei saa heastada viivitamata ja heastamisega põhjustatakse ostjale olulisi ebamugavusi;
 - (b) ostjal on põhjust eeldada, et müüja ei täida kohustusi ka edaspidi, või
 - (c) kohustuse täitmisega viivitamine tähendab kohustuse olulist rikkumist.
5. Müüja peab rikkumise heastama mõistliku aja jooksul.
6. Ostja võib kuni heastamise lõppemiseni oma kohustuse täitmisest keelduda, kuid tema õigus kasutada muid õiguskaitsevahendeid, mis on heastamisega vastuolus, peatub kuni heastamiseks ettenähtud tähtaja möödumiseni.

7. Heastamine ei võta ostjalt õigust nõuda, et müüja hüvitaks kohustuse täitmisega viivitamise ja rikkumise heastamisega tekitatud kahju ja sellise kahju, mida ei õnnestunud heastamisega ära hoida.

3. JAGU KOHUSTUSE TÄITMISE NÕUDMINE

Artikkel 110

Müüja kohustuse täitmise nõudmine

1. Ostjal on õigus nõuda, et müüja täidaks oma kohustuse.
2. Õigus nõuda kohustuse täitmist hõlmab ka õiguse nõuda lepingutingimustele mittevastava täitmise tasuta parandamist.
3. Kohustuse täitmist ei või nõuda, kui:
 - (a) kohustuse täitmine oleks võimatu või on muutunud õigusvastaseks või
 - (b) kohustuse täitmine on ebamõistlikult koormav või kulukas ostja poolt saadava kasuga võrreldes.

Artikkel 111

Tarbija valik parandamise ja asendamise vahel

1. Kui kaupleja peab tarbijalemüügi lepingu puhul parandama lepingutingimustele mittevastava täitmise artikli 110 lõike 2 kohaselt, võib tarbija valida kauba parandamise ja asendamise vahel, välja arvatud juhul, kui üks neist on õigusvastane või võimatu või teisega võimalusega võrreldes müüjale ebamõistlikult kulukas, võttes arvesse järgmist:
 - (a) väärtus, mis kaubal oleks juhul, kui lepingule mittevastavust ei esineks,
 - (b) lepingule mittevastavuse olulisus ja
 - (c) võimalus kasutada alternatiivset õiguskaitsevahendit ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale.
2. Kui tarbija nõuab mittevastavuse parandamist kauba parandamise või asendamisega vastavalt lõikele 1, on tarbijal õigus kasutada muid õiguskaitsevahendeid ainult juhul, kui kaupleja ei ole kaupa parandanud või asendanud mõistliku aja jooksul, mis ei ületa 30 päeva. Tarbija võib selle aja jooksul keelduda oma kohustuse täitmisest.

Artikkel 112

Asendatava asja tagastamine

1. Kui müüja asendab puudusega asja lepingutingimustele vastava asjaga, on tal õigus ja kohustus puudusega asi omal kulul tagasi võtta.

2. Ostja ei pea maksma puudusega asja kasutamise eest asja asendamisele eelneva aja jooksul.

4. JAGU OSTJA KOHUSTUSE TÄITMISEST KEELDUMINE

Artikkel 113

Kohustuse täitmisest keeldumine

1. Ostjal, kes peab täitma oma kohustuse samal ajal kui müüja täidab oma kohustuse või pärast seda, on õigus oma kohustuse täitmisest keelduda, kuni müüja on oma kohustuse täitmist pakkunud või selle täitnud.
2. Ostjal, kes peab täitma oma kohustuse enne müüjat ja kellel on mõistlikult alust arvata, et müüja rikub kohustuse täitmise tähtpäeva saabumisel oma kohustust, on õigus oma kohustuse täitmisest keelduda, kuni asjaolud ei muutu.
3. Käesoleva artikli kohaselt võib keelduda kohustuse täitmisest täielikult või osaliselt, vastavalt sellele, mis on teise lepingupoole kohustuse rikkumisega õigustatud. Kui müüja kohustused tuleb täita ositi või neid on võimalik muul viisil osadeks jagada, võib ostja keelduda oma kohustuse täitmisest ainult kohustuse selles osas, mida ei ole täidetud, välja arvatud juhul, kui müüjapoolsele kohustuse rikkumisele tuginedes on ostjal õigus keelduda oma kohustuse täitmisest tervikuna.

5. JAGU LEPINGU LÕPETAMINE

Artikkel 114

Lepingu lõpetamine kohustuse rikkumise tõttu

1. Ostja võib lepingu lõpetada artikli 8 tähenduses, kui müüja on lepingust tulenevat kohustust oluliselt rikkunud artikli 87 lõike 2 tähenduses.
2. Kui tarbijalemüügi lepingu või kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud digitaalse infosisu üleandmise lepingu puhul seisneb kohustuse rikkumine selles, et kaup ei vasta lepingutingimustele, võib tarbija lepingu lõpetada, välja arvatud juhul, kui mittevastavus on vähetähtis.

Artikkel 115

Lepingu lõpetamine hilinenud üleandmise tõttu pärast täiendava tähtaja andmist kohustuse täitmiseks

1. Kui müüja ei anna kaupa või digitaalset infosisu üle lepingus ettenähtud tähtaja jooksul ja see ei kujuta endast olulist lepingurikkumist ning ostja teatab müüjale kohustuse täitmiseks täiendava mõistliku tähtaja andmisest ning müüja ei täida kohustust täiendava tähtaja jooksul, võib ostja lepingu lõpetada.
2. Lõikes 1 nimetatud täiendav tähtaeg loetakse mõistlikuks, kui müüja sellele viivitamata vastu ei vaidle.

3. Kui täiendava tähtaja andmise teates on ette nähtud, et leping lõpetatakse, kui müüja ei täida kohustust täiendava tähtaja jooksul, lõpeb leping täiendava tähtaja möödumisel ilma täiendava teateta.

Artikkel 116

Lepingu lõpetamine kohustuse eeldatava rikkumise tõttu

Kui enne müüja kohustuse sissenõutavaks muutumist on ilmne, et müüja paneb toime sellise lepingurikkumise, millele tuginedes võib ostja lepingu lõpetada, eelkõige juhul, kui ta teatab, et ei kavatse lepingut täita, võib ostja lepingu lõpetada.

Artikkel 117

Lepingu lõpetamise õiguse ulatus

1. Kui müüja lepingust tulenevad kohustused tuleb täita ositi või neid on võimalik muul viisil osadeks jagada ja käesoleva jao kohaselt on olemas lepingu lõpetamise alus kohustuse rikkumise tõttu mõne kohustuse osa suhtes, millele vastab osa ostuhinnast, võib ostja lõpetada lepingu üksnes selle kohustuse osa suhtes.
2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui ostjal õigustatult ei ole kohustuse osalise täitmise vastu huvi või kui rikkumine on oluline lepingu kui terviku suhtes.
3. Kui müüja lepingust tulenevaid kohustusi ei ole võimalik osadeks jagada või osa ostuhinnast ei saa eraldi kindlaks määrata, võib ostja lepingu lõpetada ainult juhul, kui müüjapoolne lepingurikkumine on oluline lepingu kui terviku suhtes.

Artikkel 118

Lepingu lõpetamisest teatamine

Käesoleva jao kohaselt lepingut lõpetades teatab ostja sellest müüjale.

Artikkel 119

Lepingu lõpetamise lubamatus

1. Ostja kaotab õiguse leping käesoleva jao kohaselt lõpetada, kui ta ei teata lepingu lõpetamisest mõistliku aja jooksul pärast lepingu lõpetamise õiguse tekkimist või pärast seda, kui ostja sai lepingurikkumisest teada või pidi sellest teada saama, olenevalt sellest, kumb toimub hiljem.
2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui:
 - (a) ostja on tarbija või
 - (b) kohustuse täitmist ei ole üldse pakutud.

6. JAGU HINNA ALANDAMINE

Artikkel 120

Õigus hinda alandada

1. Kui ostja võtab vastu kohustuse mittekohase täitmise, võib ta alandada tema poolt selle eest tasumisele kuuluvat hinda. Hinda alandatakse võrdeliselt kohustuse mittekohase täitmise väärtuse suhtele kohustuse täitmise ajal kohase täitmise väärtusesse.
2. Lõike 1 kohaselt hinna alandamiseks õigustatud ostja, kes on juba maksnud alandatud hinda ületava rahasumma, võib müüjalt nõuda ülemäära makstu tagastamist.
3. Ostjal, kes alandab hinda, ei ole õigust nõuda samal ajal sellise kahju hüvitamist, mis on hinna alandamisega kaetud, kuid tal on õigus nõuda talle tekitatud täiendava kahju hüvitamist.

7. JAGU ÜLEVAATAMIS- JA TEATAMISKOHUSTUS KAUPLEJATEVAHELISE LEPINGU PUHUL

Artikkel 121

Kauba ülevaatamine kauplejatevahelise lepingu puhul

1. Kauplejatevahelise lepingu puhul peab ostja kauba üle vaatama või laskma selle üle vaadata mõistliku tähtaja jooksul, mis ei ole pikem kui 14 päeva alates kauba või digitaalse infosu üleandmisest või seotud teenuse osutamisest.
2. Kui lepingus on ette nähtud asja vedamine, võib ostja kauba üle vaadata kauba jõudmisel sihtkohta.
3. Kui kaup suunatakse ostja poolt ümber või saadetakse edasi teise sihtkohta, ilma et ostjal oleks mõistlikku võimalust kaupa üle vaadata, võib kauba üle vaadata kauba jõudmisel uude sihtkohta, kui müüja lepingu sõlmimisel ümbersuunamise või edasisaatmise võimalust teadis või pidi teadma.

Artikkel 122

Kauba lepingutingimustele mittevastavusest teatamise kohustus kauplejatevahelise lepingu puhul

1. Kui ostja ei teata müüjale lepingutingimustele mittevastavusest mõistliku aja jooksul või ei kirjelda kauplejate vahel sõlmitud lepingu puhul kauba lepingutingimustele mittevastavust piisavalt täpselt, ei või ostja kauba lepingutingimustele mittevastavusele tugineda.

Mõistlik aeg hakkab kulgema hetkest, kui kaup üle antakse või kui ostja sai mittevastavusest teada või pidi sellest teada saama, olenevalt sellest, kumb toimub hiljem.

2. Kui ostja ei teata müüjale kauba mittevastavusest lepingutingimustele kahe aasta jooksul pärast seda, kui kaup vastavalt lepingule ostjale tegelikult üle anti, kaotab ostja õiguse tugineda kauba mittevastavusele lepingutingimustele.
3. Kui pooled on kokku leppinud, et kaup peab sobima teatud eriliseks otstarbeks või otstarbeks, milleks seda liiki kaupa tavaliselt kasutatakse, kindlaksmääratud tähtaja jooksul, ei lõpe lõikes 2 nimetatud teatamistähtaeg enne kindlaksmääratud tähtaja lõppu.
4. Lõiget 2 ei kohaldata artiklis 102 sätestatud kolmanda isiku nõude või õiguse suhtes.
5. Ostja ei pea müüjale teatama, et kõiki kaupu ei ole üle antud, kui ostjal on alust arvata, et ülejäänud kaup antakse ka üle.
6. Müüja ei või tugineda käesolevas artiklis sätestatule, kui müüja teadis või pidi teadma, et kaup lepingutingimustele ei vasta ja ta sellest ostjale ei teatanud.

12. peatükk Ostja kohustused

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 123 **Ostja põhikohustused**

1. Ostja on kohustatud:
 - (a) tasuma ostuhinna;
 - (b) kauba või digitaalse infosisu vastu võtma ning
 - (c) võtma vastu lepinguga ette nähtud kaubadokumendid või muud kauba või digitaalse infosisuga seotud dokumendid.
2. Lõike 1 punkti a ei kohaldata digitaalse infosisu üleandmise lepingu suhtes, kui digitaalse infosisu eest ei tasuta ostuhinda.

2. JAGU OSTUHINGNA TASUMINE

Artikkel 124 **Maksevahendid**

1. Ostuhind tuleb tasuda lepingutingimustega määratud maksevahendit kasutades või, kui seda ei ole kindlaks määratud, mis tahes maksevahendiga, mida kasutatakse tasumise kohas tavaliselt majandustegevuses, võttes arvesse tehingu olemust.
2. Kui võlausaldaja võtab rahalise kohustuse täitmisena vastu talle pakutud tšeki, vekslit või muu sellesarnase maksevahendi, eeldatakse, et ta teeb seda ainult tingimusel, et maksevahend hiljem lunastatakse. Müüja võib nõuda algse kohustuse täitmist juhul, kui vekslit või muud maksevahendit ei lunastata.
3. Ostja algne kohustus loetakse täidetuks, kui müüja võtab vastu maksevahendi kolmandalt isikult, kellega müüjal on eelnev kokkulepe kolmandalt isikult maksevahendi vastuvõtmise kohta rahalise kohustuse täitmisena.
4. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul ei pea tarbija tasuma teatud maksevahendite kasutamise eest teenustasu, mis ületab kaupleja kulutusi sellise vahendi kasutamise eest.

Artikkel 125 **Maksekoht**

1. Kui maksekohta ei ole kindlaks määratud, on selleks müüja tegevuskoht lepingu sõlmimise ajal.

2. Kui müüjal on mitu tegevuskohta, tuleb rahaline kohustus täita maksekohustusega kõige rohkem seotud tegevuskohas.

Artikkel 126

Tasumise aeg

1. Ostuhinna tasumise nõue muutub sissenõutavaks kauba üleandmise hetkel.
2. Müüja võib keelduda ostuhinna tasumise vastuvõtmisest, enne kui ostuhinna tasumise nõue on muutunud sissenõutavaks, kui tal on keeldumiseks õigustatud huvi.

Artikkel 127

Ostuhinna tasumine kolmanda isiku poolt

1. Ostja võib usaldada ostuhinna tasumise teisele isikule. Kui ostja usaldab ostuhinna tasumise teisele isikule, vastutab ostja ostuhinna tasumise eest.
2. Müüja ei või keelduda kolmanda isiku poolt pakutava tasumise vastuvõtmisest, kui:
 - (a) kolmas isik tegutseb ostja nõusolekul või
 - (b) kolmandal isikul on õigustatud huvi ostuhinna tasumiseks ja ostja ei ole ostuhinda tasunud või on ilmne, et ostja ostuhinda õigeaegselt ei tasu.
3. Kui kolmas isik tasub ostuhinna vastavalt lõikes 1 või 2 sätestatule, vabaneb ostja tasumise kohustusest müüja ees.
4. Kui müüja võtab vastu kolmanda isiku pakutud ostuhinna tasumise asjaoludel, mida ei ole lõikes 1 või 2 sätestatud, vabaneb ostja tasumise kohustusest müüja ees, kuid müüja vastutab ostja ees tasumise vastuvõtmise tulemusel tekkinud kahju eest.

Artikkel 128

Tasumine erinevate kohustuste katteks

1. Kui ostja peab müüjale tasuma mitme erineva rahalise kohustuse täitmiseks ja üleantud rahast ei piisa kõigi kohustuste täitmiseks, võib ostja tasumise ajal müüjale teatada, missuguse kohustuse täitmiseks on raha üle antud.
2. Kui ostja ei ole mõistliku aja jooksul pärast kohustuse täitmist teatanud vastavalt lõikele 1, millise kohustuse ta on täitnud, võib selle määrata müüja.
3. Lõike 2 kohane kohustuse täitmise määramine ei ole kehtiv, kui täidetuks määratakse kohustus, mis ei ole veel sissenõutavaks muutunud või millele ostja vastu vaidleb.
4. Kui kumbki pool ei ole kehtivalt määranud, millise kohustuse täitmiseks raha arvestatakse, loetakse täidetuks kohustus, mis vastab järgmistele tingimustele loetletud järjekorras:
 - (a) esimesena sissenõutavaks muutunud või muutuv kohustus;

- (b) kohustus, mis ei ole müüja jaoks tagatud või mis on müüja jaoks kõige vähem tagatud;
- (c) ostjale kõige koormavam kohustus;
- (d) varem tekkinud kohustus.

Kui loetletud tingimuste alusel ei ole võimalik määrata, milline kohustus on täidetud, loetakse, et tasumine on toimunud võrdeliselt kõikide kohustuste katteks.

- 5. Tasumise võib vastavalt lõikele 2, 3 või 4 määrata aegunud nõudest tuleneva kohustuse täitmiseks üksnes juhul, kui tasumist ei saa vastavalt nimetatud lõigetele määrata muu kohustuse täitmiseks.
- 6. Ühe kohustuse puhul loetakse, et tasumine ostja poolt on toimunud esmalt kulutuste, seejärel intressi ning lõpuks põhikohustuse katteks, kui müüja ei määra teisiti.

3. JAGU KAUBA VASTUVÕTMINE

Artikkel 129

Kauba vastuvõtmine

Ostja täidab kauba vastuvõtmise kohustuse, kui ta:

- a) teeb kõik temalt eeldatavad toimingud, mis on vajalikud, et müüja saaks täita kauba üleandmise kohustuse, ning
- b) võtab kauba või kaubadokumendid või digitaalse infosisu vastu nii, nagu leping seda ette näeb.

Artikkel 130

Kauba ennetähtaegne üleandmine ja vale koguse üleandmine

- 1. Kui müüja toob kauba kohale või annab digitaalse infosisu üle enne kokkulepitud tähtpäeva, peab ostja selle vastu võtma, kui ostjal ei ole õigustatud huvi vastuvõtmisest keelduda.
- 2. Kui müüja toob kohale väiksema koguse kaupa või annab üle väiksema koguse digitaalset infosisu kui lepinguga ette nähtud, peab ostja selle vastu võtma, kui ostjal ei ole õigustatud huvi vastuvõtmisest keelduda.
- 3. Kui müüja toob kohale suurema koguse kaupa või annab üle suurema koguse digitaalset infosisu kui lepinguga ette nähtud, võib ostja ülemäärase koguse endale jätta või keelduda selle vastuvõtmisest.
- 4. Kui ostja jätab ülemäärase koguse endale, loetakse see lepingu kohaselt müüduks ja selle eest tuleb tasuda vastavalt lepingus kokku lepitud hinnale.

5. Tarbijalemüügi lepingu puhul lõiget 4 ei kohaldata, kui ostjal on mõistlikult alust arvata, et müüja andis suurema koguse üle teadlikult ja eksimata, teades, et seda ei olnud tellitud.
6. Käesolevat artiklit ei kohaldata digitaalse infosisu üleandmise lepingu suhtes, kui digitaalse infosisu eest ei tasuta ostuhinda.

13. peatükk Müüja õiguskaitsevahendid

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 131

Ülevaade müüja õiguskaitsevahenditest

1. Kui ostja on kohustust rikkunud, võib müüja teha järgmist:
 - (a) nõuda kohustuse täitmist vastavalt käesoleva peatüki 2. jao sätetele;
 - (b) keelduda oma kohustuse täitmisest vastavalt käesoleva peatüki 3. jao sätetele;
 - (c) lõpetada lepingu vastavalt käesoleva peatüki 4. jao sätetele ning
 - (d) ostuhinna või kahjuhüvitise tasumisega viivitamise korral nõuda viivist vastavalt 16. peatüki sätetele.
2. Kui ostja kohustuse rikkumine on vabandata, võib müüja kasutada kõiki lõikes 1 nimetatud õiguskaitsevahendeid, välja arvatud nõuda kohustuse täitmist ja kahju hüvitamist.
3. Müüja ei või kasutada lõikes 1 nimetatud õiguskaitsevahendeid niivõrd, kuivõrd ostja kohustuse rikkumise põhjustas müüja ise.
4. Õiguskaitsevahendeid, mida saab üheaegselt kasutada, võib koos kasutada.

2. JAGU KOHUSTUSE TÄITMISE NÕUDMINE

Artikkel 132

Ostja kohustuse täitmise nõudmine

1. Müüja võib nõuda ostuhinna tasumist, kui see on muutunud sissenõutavaks, ja mis tahes muu ostja poolt võetud kohustuse täitmist.
2. Kui ostja ei ole veel kaupa või digitaalset infosisu vastu võtnud ja on ilmne, et ostja ei ole müüjapoolsest kohustuse täitmisest huvitatud, võib müüja siiski nõuda, et ostja võtaks kauba või digitaalse infosisu vastu ja tasuks ostuhinna, välja arvatud juhul, kui müüja oleks ilma märkimisväärse pingutuse või kulutuseta võinud teha mõistliku asendustehingu.

3. JAGU MÜÜJA KOHUSTUSE TÄITMISEST KEELDUMINE

Artikkel 133

Kohustuse täitmisest keeldumine

1. Müüjal, kes peab täitma oma kohustuse samal ajal kui ostja täidab oma kohustuse või pärast seda, on õigus oma kohustuse täitmisest keelduda, kuni ostja on oma kohustuse täitmist pakkunud või selle täitnud.
2. Müüjal, kes peab täitma oma kohustuse enne ostjat ja kellel on mõistlikult alust arvata, et ostja rikub kohustuse täitmise tähtpäeva saabumisel oma kohustust, on õigus oma kohustuse täitmisest keelduda, kuni asjaolud ei muutu. Müüja õigus kohustuse täitmisest keelduda lõpeb, kui ostja kinnitab või tagab piisavalt oma kohustuse tähtaegse täitmise.
3. Käesoleva artikli kohaselt võib keelduda kohustuse täitmisest täielikult või osaliselt, vastavalt sellele, mis on teise lepingupoole kohustuse rikkumisega õigustatud. Kui ostja kohustused tuleb täita ositi või neid on võimalik muul viisil osadeks jagada, võib müüja keelduda oma kohustuse täitmisest ainult kohustuse selles osas, mida ei ole täidetud, välja arvatud juhul, kui ostjapoolsele kohustuse rikkumisele tuginedes on müüjal õigus keelduda oma kohustuse täitmisest tervikuna.

4. JAGU LEPINGU LÕPETAMINE

Artikkel 134

Lepingu lõpetamine kohustuse olulise rikkumise tõttu

Müüja võib lepingu artikli 8 tähenduses lõpetada, kui ostja on lepingust tulenevat kohustust artikli 87 lõike 2 tähenduses oluliselt rikkunud.

Artikkel 135

Lepingu lõpetamine hilinenud täitmise tõttu pärast täiendava tähtaja andmist kohustuse täitmiseks

1. Kui ostja ei täida kohustust lepingus ettenähtud tähtaja jooksul ja müüja teatab ostjale kohustuse täitmiseks täiendava mõistliku tähtaja andmisest ning ostja ei täida kohustust täiendava tähtaja jooksul, võib müüja lepingu lõpetada.
2. Täiendav tähtaeg loetakse mõistlikuks, kui ostja sellele viivitamata vastu ei vaidle. Kaupleja ja tarbija vahelises võlasuhtes ei tohi täiendav tähtaeg lõppeda enne artikli 167 lõikes 2 osutatud 30 päeva pikkust tähtaega.
3. Kui täiendava tähtaja andmise teates on ette nähtud, et leping lõpeb automaatselt, kui ostja ei täida kohustust täiendava tähtaja jooksul, lõpeb leping täiendava tähtaja möödumisel ilma täiendava teateta.

4. Tarbijalemüügi lepingu puhul ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

Artikkel 136

Lepingu lõpetamine kohustuse eeldatava rikkumise tõttu

Kui enne ostja kohustuse sissenõutavaks muutumist on ilmne, et ostja paneb toime olulise lepingurikkumise või ta teatab, et ei kavatse lepingut täita, võib müüja lepingu lõpetada.

Artikkel 137

Lepingu lõpetamise õiguse ulatus

1. Kui ostja lepingust tulenevad kohustused tuleb täita ositi või neid on võimalik muul viisil osadeks jagada ja käesoleva jao kohaselt on olemas lepingu lõpetamise alus kohustuse rikkumise tõttu mõne kohustuse osa suhtes, mis vastab müüja osadeks jaotatavate kohustuste osale, võib müüja lõpetada lepingu üksnes selle kohustuse osa suhtes.
2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui tegemist on olulise rikkumisega lepingu kui terviku suhtes.
3. Kui ostja lepingust tulenevaid kohustusi ei tule täita ositi, võib müüja lõpetada lepingu üksnes juhul, kui rikkumine on oluline lepingu kui terviku suhtes.

Artikkel 138

Lepingu lõpetamisest teatamine

Müüja lõpetab lepingu käesoleva jao kohaselt, teatades sellest ostjale.

Artikkel 139

Lepingu lõpetamise lubamatus

1. Kui kohustuse täitmist on pakutud viivitusega või pakutud täitmine ei vasta muul moel lepingutingimustele, kaotab müüja õiguse leping käesoleva jao kohaselt lõpetada, välja arvatud juhul, kui lepingu lõpetamisest teatatakse mõistliku aja jooksul pärast seda, kui müüja sai teada või pidi saama teada täitmise pakkumisest või täitmise mittevastavusest lepingutingimustele.
2. Müüja kaotab õiguse leping artikli 136 kohaselt lõpetada, kui ta ei teata lepingu lõpetamisest mõistliku aja jooksul pärast lepingu lõpetamise õiguse tekkimist.
3. Kui ostja jätab ostuhinna tasumata või rikub lepingujärgset kohustust muul olulisel viisil, säilitab müüja õiguse leping lõpetada.

14. peatükk Riisiko üleminek

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 140

Riisiko ülemineku õiguslik tagajärg

Ostja peab ostuhinna tasuma ka siis, kui kaup või digitaalne infosisu on juhuslikult hävinud või kahjustunud pärast juhusliku hävimise ja kahjustumise riisiko üleminekut temale, välja arvatud juhul, kui kauba või digitaalse infosisu juhusliku hävimise või kahjustumise põhjustas müüja tegu või tegevusetus.

Artikkel 141

Kauba või digitaalse infosisu määratlemine vastavalt lepingule

Riisiko ei lähe ostjale üle enne, kui kaup või digitaalne infosisu on selgelt määratletud kui lepingu kohaselt üleantav kaup või digitaalne infosisu kas esialgse kokkuleppe, ostjale teatamisega või muul viisil.

2. JAGU RIISIKO ÜLEMINEK TARBIJALEMÜÜGI LEPINGU PUHUL

Artikkel 142

Riisiko üleminek tarbijalemüügi lepingu puhul

1. Tarbijalemüügi lepingu puhul läheb riisiko tarbijale üle siis, kui tarbija või ostja nimetatud kolmas isik, kes ei ole vedaja, on kauba või füüsilise andmekandja, millel digitaalne infosisu edastatakse, oma valdusesse võtnud.
2. Sellise digitaalse infosisu üleandmise lepingu puhul, mida ei edastata füüsilisel andmekandjal, läheb riisiko tarbijale või tarbija nimetatud kolmandale isikule üle siis, kui tarbija või kolmas isik on digitaalse infosisu oma kontrolli alla võtnud.
3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata, välja arvatud kauglepingu ja väljaspool äriruume sõlmitud lepingu puhul, kui tarbija ei täida kohustust kaup või digitaalne infosisu vastu võtta ja kohustuse rikkumine ei ole artikli 88 sätete kohaselt vabandatav. Sel juhul läheb riisiko üle ajal, kui tarbija või tarbija nimetatud kolmas isik oleks kauba oma valdusesse või digitaalse infosisu oma kontrolli alla saanud, kui ta oleks täitnud kohustuse kaup või infosisu vastu võtta.
4. Kui tarbija korraldab kauba või füüsilisel andmekandjal edastatava digitaalse infosisu veo viisil, mida kaupleja ei pakkunud, läheb riisiko üle kauba või füüsilise andmekandja üleandmisel vedajale, ilma et see piiraks tarbija õigusi, millele ta saab vedaja vastu tugineda.

5. Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

3. JAGU RIISIKO ÜLEMINEK KAUPLEJATEVAHELISE LEPINGU PUHUL

Artikkel 143

Riisiko ülemineku aeg

1. Kauplejatevahelise lepingu puhul läheb riisiko ostjale üle siis, kui ostja kauba või digitaalse infosisu või kaubadokumendid vastu võtab.
2. Lõike 1 kohaldamisel arvestatakse artiklites 144, 145 ja 146 sätestatud erisusi.

Artikkel 144

Ostjale valmis pandud kaup

1. Kui kaup või digitaalne infosisu on ostja käsutusse andmiseks valmis pandud ja ostja on sellest teadlik, läheb riisiko ostjale üle ajal, mil ostja oleks pidanud kauba või digitaalse infosisu vastu võtma, välja arvatud juhul, kui ostjal oli õigus keelduda kauba vastuvõtmisest vastavalt artiklile 113.
2. Kui kaup või digitaalne infosisu on ostja käsutusse andmiseks valmis pandud mujal kui müüja tegevuskohas, läheb riisiko ostjale üle kauba üleandmistähtaja möödumisel, kui ostja on teadlik asjaolust, et kaup või digitaalne infosisu on nimetatud kohas tema käsutusse andmiseks valmis pandud.

Artikkel 145

Kauba vedu

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse müügilepingutele, mis sisaldavad kauba vedu.
2. Kui müüja ei ole kohustatud kaupa üle andma määratud kohas, läheb riisiko ostjale üle siis, kui kaup antakse üle esimesele vedajale ostjani toimetamiseks vastavalt lepingule.
3. Kui müüjal on kohustus anda kaup vedajale üle määratud kohas, ei lähe riisiko ostjale üle enne, kui kaup antakse vedajale üle määratud kohas.
4. Riisiko üleminekut ei mõjuta müüja õigus pidada kinni kauba käsutusõigust sisaldavat dokumenti.

Artikkel 146

Vedamisel oleva kauba müük

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse müügilepingutele, mis sisaldavad vedamisel oleva kauba müüki.

2. Riisiko läheb ostjale üle siis, kui kaup antakse üle esimesele vedajale. Asjaoludest tulenevalt võib riisiko ostjale üle minna ka lepingu sõlmimise ajal.
3. Kui müüja müügilepingu sõlmimise ajal teadis või pidi teadma, et kaup on hävinud või kahjustunud, kuid ei teatanud sellest ostjale, kannab kauba hävimise või kahjustumise riisikot müüja.

V osa Seotud teenuse osutamise lepingu poolte kohustused ja õiguskaitsevahendid

15. peatükk Lepingupoolte kohustused ja õiguskaitsevahendid

1. JAGU TEATAVATE MÜÜGILEPINGUID KÄSITLEVATE ÜLDSÄTETE KOHALDAMINE

Artikkel 147

Teatavate müügilepinguid käsitlevate üldsätete kohaldamine

1. Käesoleva osa suhtes kohaldatakse 9. peatüki norme.
2. Kui müügileping või digitaalse infosisu üleandmise leping lõpetatakse, lõpeb ka sellega seotud teenuse osutamise leping.

2. JAGU TEENUSEOSUTAJA KOHUSTUSED

Artikkel 148

Kohustus saavutada tulemus ning hoolsuse ja meisterlikkuse kohustus

1. Teenuseosutaja peab saavutama teatud lepinguga ettenähtud tulemuse.
2. Kui lepingus ei ole sõnaselgelt või kaudselt ette nähtud kohustust saavutada teatud tulemus, siis on teenuseosutajal kohustus teha tulemuse saavutamiseks kõik mõistlikult võimalik, tegutsedes niisuguse hoolsuse ja meisterlikkusega, nagu mõistlik teenuseosutaja seda teeks, ja osutades seotud teenust kooskõlas seotud teenuse osutamisele kohaldatavate seaduses sätestatud või muude kehtivate õigusnormidega.
3. Teenuseosutajale esitatava kõige mõistlikult võimaliku tegemise kohustuse ulatuse väljaselgitamisel tuleb arvestada muu hulgas:
 - (a) kliendile seotud teenuse osutamisega seotud riisiko olemust, ulatust, sagedust ja ettenähtavust;
 - (b) kahju tekkimisel selliste abinõude kulukust, mille abil oleks saanud tekkinud kahju või sarnase kahju tekkimist ära hoida, ning
 - (c) seotud teenuse osutamise tähtaega.
4. Kui kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul kuulub seotud teenuse juurde kauba paigaldamine, tuleb see teostada nii, et paigaldatud kaup vastab lepingutingimustele vastavalt artiklile 101.

5. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks löike 2 kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega muuta selle toimet.

Artikkel 149

Kahju ärahoidmise kohustus

Teenuse osutaja peab võtma kõik mõistlikud abinõud, et hoida ära kauba või digitaalse infosisu kahjustumine, kehavigastuste tekitamine või muu kahju tekkimine seotud teenuse osutamise käigus või tagajärjel.

Artikkel 150

Kohustuse täitmine kolmanda isiku poolt

1. Teenuseosutaja võib usaldada kohustuse täitmise kolmandale isikule, kui teenuseosutaja ei pea kohustust täitma isiklikult.
2. Kui teenuseosutaja usaldab kohustuse täitmise kolmandale isikule, vastutab teenuseosutaja kohustuse täitmise eest.
3. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks löike 2 kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega muuta selle toimet.

Artikkel 151

Arve esitamise kohustus

Kui seotud teenuse eest tuleb tasuda eraldi hind ja teenuse hind ei ole lepingu sõlmimisel kindla summana kokkulepitud, peab teenuseosutaja esitama kliendile arve, milles on selgelt ja arusaadavalt selgitatud, kuidas teenuse hinda arvestatakse.

Artikkel 152

Ootamatute või ebamajanduslike kulude eest hoiatamise kohustus

1. Teenuse osutaja peab klienti teavitama ja saama tema nõusoleku teenuse osutamise jätkamiseks, kui:
 - (a) seotud teenuse hind oleks suurem, kui teenuseosutaja poolt eelnevalt kliendile nimetatud hind, või
 - (b) seotud teenuse maksumus oleks suurem kui kauba või digitaalse infosisu väärtus pärast seotud teenuse osutamist, niivõrd kui see on teenuseosutajale teada.
2. Kui teenuseosutaja ei küsi kliendi nõusolekut vastavalt lõikes 1 sätestatule, ei ole teenuseosutajal õigust küsida hinda, mis on suurem kui kliendile varem esitatud hind või mis ületab kauba või digitaalse infosisu väärtust pärast seotud teenuse osutamist.

3. JAGU KLIENDI KOHUSTUSED

Artikkel 153

Ostuhinna tasumine

1. Klient peab tasuma hinna, mis on seotud teenuse osutamise eest lepinguga ette nähtud.
2. Hind tuleb tasuda, kui seotud teenuse osutamine on lõpetatud ja seotud teenuse osutamise tulemus on kliendile kättesaadav.

Artikkel 154

Juurdepääsu tagamine

Kui teenuseosutaja vajab seotud teenuse osutamiseks juurdepääsu kliendi ruumidele, peab klient võimaldama teenuseosutajale juurdepääsu mõistlikul ajal.

4. JAGU ÕIGUSKAITSEVAHENDID

Artikkel 155

Kliendi õiguskaitsevahendid

1. Teenuseosutaja poolse kohustuse rikkumise korral on kliendil õigus, käesolevas artiklis sätestatud erisustega, kasutada samu õiguskaitsevahendeid, mida võib kasutada ostja vastavalt 11. peatüki sätetele, nimelt võib klient:
 - (a) nõuda konkreetse kohustuse täitmist;
 - (b) keelduda oma kohustuse täitmisest;
 - (c) lepingu lõpetada
 - (d) alandada hinda ning
 - (e) nõuda kahju hüvitamist.
2. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, sõltub kliendi õigus kasutada õiguskaitsevahendeid teenuseosutaja õigusest pakkuda rikkumise heastamist olenemata sellest, kas klient on tarbija või mitte.
3. Artiklis 101 sätestatud ebaõige paigaldamise korral tarbijalemüügi lepingu puhul ei sõltu tarbija õigus kasutada õiguskaitsevahendeid teenuseosutaja õigusest pakkuda heastamist.
4. Kui klient on tarbija, on kliendil õigus leping lõpetada, tuginedes osutatud seotud teenuse mittevastavusele lepingutingimustele, välja arvatud juhul, kui mittevastavus ei ole oluline.

5. 11. peatükki kohaldatakse järgmiste erisustega, eelkõige:
- (a) seoses teenuseosutaja õigusega pakkuda heastamist ei tohi kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul artikli 109 lõike 5 kohane mõistlik aeg olla pikem kui 30 päeva;
 - (b) lepingutingimustele mittevastava teenuse osutamise parandamisel ei kohaldata artikleid 111 ja 112 ning
 - (c) artikli 122 asemel kohaldatakse artiklit 156.

Artikkel 156

Teenuse lepingutingimustele mittevastavusest teatamise kohustus kauplevahelise seotud teenuse osutamise lepingu puhul

1. Kauplejate vahel sõlmitud seotud teenuse osutamise lepingu puhul võib klient teenuse lepingutingimustele mittevastavusele tugineda ainult juhul, kui klient teatab teenuse osutajale lepingutingimustele mittevastavusest mõistliku aja jooksul ja kirjeldab teenuse lepingutingimustele mittevastavust piisavalt täpselt.

Mõistlik aeg hakkab kulgema hetkest, kui seotud teenuse osutamine on lõpetatud või kui klient sai mittevastavusest teada või pidi sellest teada saama, olenevalt sellest, kumb toimub hiljem.
2. Teenuseosutaja ei või tugineda käesolevas artiklis sätestatud, kui teenuseosutaja teadis või pidi teadma, et teenus lepingutingimustele ei vasta, ja ta sellest kliendile ei teatanud.

Artikkel 157

Teenuseosutaja õiguskaitsevahendid

1. Kliendipoolse kohustuse rikkumise korral on teenuseosutajal õigus, lõikes 2 sätestatud erisustega, kasutada samu õiguskaitsevahendeid, mida võib kasutada müüja vastavalt 13. peatüki sätetele, nimelt võib teenuseosutaja:
 - (a) nõuda kohustuse täitmist;
 - (b) keelduda oma kohustuse täitmisest;
 - (c) lepingu lõpetada ning
 - (d) hinna või kahjuhüvitise tasumisega viivitamise korral nõuda viivist.
2. 13. peatükki kohaldatakse vajalike erisustega. Eelkõige kohaldatakse artikli 158 asemel artikli 132 lõiget 2.

Artikkel 158
Kliendi õigus kohustuse täitmine tagasi lükata

1. Klient võib teenuseosutajale igal ajal teatada, et seotud teenuse osutamine või teenuse osutamise jätkamine ei ole enam vajalik.
2. Kui klient teatab teenuseosutajale lepingu ülesütlemisest vastavalt lõikele 1:
 - (a) lõpeb teenuseosutaja õigus ja kohustus seotud teenust osutada ning
 - (b) kui lepingu lõpetamiseks ei ole muud alust, peab klient maksma kokkulepitud tasu, millest on maha arvatud see, mille teenuseosutaja teenuse osutamise kohustuse lõppemise tõttu kokku hoidis või oleks võinud kokku hoida.
3. Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

VI osa Kahju hüvitamine ja viivis

16. peatükk Kahju hüvitamine ja viivis

1. JAGU KAHJU HÜVITAMINE

Artikkel 159

Õigus nõuda kahju hüvitamist

1. Võlausaldajal on õigus nõuda võlgnikult kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist, välja arvatud juhul, kui kohustuse rikkumine on vabandata.
2. Hüvitamisele kuuluva kahju hulka kuulub ka kahju, mille tulevikus tekkimist võlgnik võis eeldada.

Artikkel 160

Kahju hüvitamise ulatus

Kohustuse rikkumise tagajärjel tekkinud kahju hüvitamise ulatuseks on selline rahasumma, mis asetab võlausaldaja olukorda, milles ta oleks olnud, kui kohustus oleks kohaselt täidetud, või juhul, kui see ei ole võimalik, olukorda, mis on sellisele olukorrale võimalikult lähedane. Kahjuhüvitisega kaetakse võlausaldaja poolt kantud kahju ja saamata jäänud tulu.

Artikkel 161

Kahju ettenähtavus

Võlgnik peab hüvitama üksnes kahju, mida ta nägi lepingulise kohustuse rikkumise tagajärjena ette või pidi lepingu sõlmimise ajal ette nägema.

Artikkel 162

Võlausaldaja põhjustatud kahju

Võlgnik ei pea hüvitama võlausaldajale tekitatud kahju ulatuses, milles kohustuse rikkumise või selle tagajärje põhjustas võlausaldaja ise.

Artikkel 163

Kahju vähendamine

1. Võlgnik ei pea hüvitama võlausaldajale tekitatud kahju ulatuses, milles võlausaldaja oleks saanud kahju mõistlikult käitudes vähendada.
2. Võlausaldajal on õigus nõuda kahju vähendamiseks tehtud mõistlike kulutuste hüvitamist.

Artikkel 164
Asendustehing

Kui võlausaldaja tegi pärast kogu lepingu või lepingu osa lõpetamist mõistliku aja jooksul ja mõistlikul viisil asendustehingu, võib võlausaldaja kahjuhüvitisena nõuda lõpetatud lepingu järgse hinna ja asendustehingust tuleneva hinna vahe tasumist ning tulevikus tekkiva kahju hüvitamist.

Artikkel 165
Turuhind

Kui võlausaldaja lõpetas lepingu ja ei ole teinud asendustehingut, kuid lepingujärgse kohustuse esemel on olemas turuhind, võib võlausaldaja kahjuhüvitisena nõuda lepingujärgse hinna ning lepingu lõpetamise aegse turuhinna vahe tasumist ning tulevikus tekkiva kahju hüvitamist.

2. JAGU VIIVIS: ÜLDSÄTTED

Artikkel 166
Viivis

1. Rahalise kohustuse täitmisega viivitamise korral võib võlausaldaja nõuda rahalise kohustuse pealt viivist ilma sellest võlgnikule eraldi teatamata, arvates maksekohustuse sissenõutavaks muutumisest kuni maksmiseni, kohaldades lõikes 2 sätestatud intressimäära.
2. Viivise määr on:
 - (a) juhul kui võlausaldaja peamine tegevuskoht on liikmesriigis, mille valuuta on euro, või kolmandas riigis Euroopa Keskpanga viimati toimunud põhirefinantseerimistoimingute puhul kohaldatav intressimäär enne asjaomase poolaasta esimest kalendripäeva või intressi piirmäär, kui Euroopa Keskpanga viimati toimunud põhirefinantseerimistoimingud on teostatud muutuva intressimääraga, millele lisandub kaks protsendipunkti;
 - (b) juhul kui võlausaldaja peamine tegevuskoht on liikmesriigis, mille valuuta ei ole euro, asjaomase riigi keskpanga määratud samaväärne intressimäär, millele lisandub kaks protsendipunkti.
3. Võlausaldaja võib nõuda tulevikus tekkiva kahju hüvitamist.

Artikkel 167
Viivise maksmine juhul, kui võlgnik on tarbija

1. Kui võlgnik on tarbija, võib temalt artiklis 166 sätestatud määras viivist nõuda üksnes juhul, kui kohustuse rikkumine ei ole vabandatav.

2. Viivist ei hakata arvestama enne, kui 30 päeva on möödunud päevast, mil võlausaldaja teatas võlgnikule viivise maksmise kohustusest ja viivise määra. Võlausaldaja võib nimetatud asjaoludest teatada enne maksekohustuse tähtpäeva saabumist.
3. Lepingusäte, millega nähakse ette artiklis 166 sätestatud kõrgem viivise määr või viivise arvestamine käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud varem, ei ole siduv ulatuses, milles see oleks ebamõistlikult kahjustav artikli 83 tähenduses.
4. Viivist ei tohi lisada põhivõlale selleks, et arvestada intressi.
5. Lepingupooled ei või tarbija kahjuks käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

3. JAGU KAUPLEJA MAKSEVIIVITUS

Artikkel 168

Viivise määr ja arvestus

1. Kui kaupleja viivitab kauba või digitaalse infosu müügiks või seotud teenuse osutamiseks sõlmitud lepingust tuleneva sissenõutavaks muutunud maksekohustuse täitmisega ja viivitus ei ole artikli 88 kohaselt vabandatud, arvestatakse viivist käesoleva artikli lõikes 5 sätestatud määras.
2. Lõikes 5 sätestatud määras hakatakse viivist arvestama päevast, mis järgneb lepingus ettenähtud maksetähtpäevale või -tähtaja lõppemisele. Kui maksetähtpäeva või -tähtaja lõppu ei ole lepingus kindlaks määratud, hakatakse viivist nimetatud määras arvestama:
 - (a) pärast 30 päeva möödumist kuupäevast, mil võlgnik saab kätte arve või samaväärse maksetaotluse, või
 - (b) pärast 30 päeva möödumist kauba või digitaalse infosu kättesaamise või seotud teenuse osutamise kuupäevast, kui punktis a nimetatud tähtpäev saabub varem või ei ole kindel või kui ei ole kindel, kas võlgnik sai arve või samaväärse maksetaotluse kätte.
3. Kui lepinguga on ette nähtud heakskiitmise või ülevaatamise kord, millega kinnitatakse kauba, digitaalse infosu või seotud teenuse vastavust lepingule, hakkab lõike 2 punktis b nimetatud 30-päevane tähtaeg kulgema heakskiidu päevast või ülevaatamise lõpuleviimise päevast. Kauba, digitaalse infosu või seotud teenuse ülevaatamise menetlus ei tohi kesta kauem kui 30 päeva alates kauba või digitaalse infosu kättesaamise või teenuse osutamise kuupäevast, välja arvatud juhul, kui pooled on sõnaselgelt teisiti kokku leppinud ja see kokkulepe ei ole ebamõistlikult kahjustav artikli 170 tähenduses.
4. Lõike 2 kohaselt kindlaks määratud maksetähtaeg ei tohi olla pikem kui 60 päeva, välja arvatud juhul, kui pooled on sõnaselgelt teisiti kokku leppinud ja see kokkulepe ei ole ebamõistlikult kahjustav artikli 170 tähenduses.

5. Viivise määr on:
- (a) juhul kui võlausaldaja peamine tegevuskoht on liikmesriigis, mille valuuta on euro, või kolmandas riigis, Euroopa Keskpanga viimati toimunud põhirefinantseerimistoimingute puhul kohaldatakse intressimäär enne asjaomase poolaasta esimest kalendripäeva või intressi piirmäär, kui Euroopa Keskpanga viimati toimunud põhirefinantseerimistoimingud on teostatud muutuva intressimääraga, millele lisandub kaheksa protsendipunkti;
 - (b) juhul kui võlausaldaja peamine tegevuskoht on liikmesriigis, mille valuuta ei ole euro, asjaomase riigi keskpanga määratud samaväärne intressimäär, millele lisandub kaheksa protsendipunkti.
6. Võlausaldaja võib nõuda tulevikus tekkiva kahju hüvitamist.

Artikkel 169

Sissenõudmiskulude hüvitamine

1. Kui artikli 168 kohaselt tuleb maksta viivist, on võlausaldajal õigus sissenõudmiskulude hüvitamiseks võlgnikult sisse nõuda kindlaksmääratud summa, mis on vähemalt 40 eurot või võrdväärne summa valuutas, milles on lepingu hinna tasumiseks kokku lepitud.
2. Võlausaldajal on õigus võlgnikult nõuda lõikes 1 osutatud kindlaksmääratud summat ületavate ja võlgniku makseviivituse tõttu kantud muude mõistlike sissenõudmiskulude hüvitamist.

Artikkel 170

Viivist käsitlevad ebamõistlikult kahjustavad lepingutingimused

1. Lepingutingimus, millega nähakse ette maksetähtpäev või -tähtaeg, viivisemäär või sissenõudmiskulude hüvitamine, ei ole siduv ulatuses, milles tingimus on ebamõistlikult kahjustav. Lepingutingimus on ebamõistlikult kahjustav, kui see kaldub suurel määral kõrvale heast äritavast ning on vastuolus hea usu ja ausa kauplemise põhimõttega, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid, sealhulgas kauba, digitaalse infosisu või seotud teenuse olemust.
2. Lõike 1 tähenduses eeldatakse, et lepingutingimus, millega nähakse ette maksetähtpäev või -tähtaeg või viivisemäär, mis on võlausaldajale ebasoodsam kui artiklis 167 või 168 sätestatud maksetähtpäev või -tähtaeg või viivisemäär, ja lepingutingimus, millega nähakse ette sissenõudmiskulude hüvitamine summas, mis on väiksem kui artiklis 169 sätestatud summa, on ebamõistlikult kahjustav.
3. Lepingutingimus, millega välistatakse viivise maksmine või sissenõudmiskulude hüvitamine, loetakse alati lõike 1 tähenduses ebamõistlikult kahjustavaks.

Artikkel 171
Sätete kohustuslikkus

Lepingupooled ei või käesoleva jao kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.

VII osa Tagasitaitmine

17. peatükk Tagasitaitmine

Artikkel 172

Tagasitaitmine lepingu tühistamise või lõpetamise korral

1. Kui lepingupool tühistab või lõpetab lepingu, on kummalgi lepingupoolel kohustus tagastada teisele poolele (edaspidi „saaja”) sellelt poolelt lepingu alusel saadu.
2. Lepingu alusel saadu tagastamise kohustus hõlmab ka sellest saadud loodus- ja õigusviljade väljaandmist.
3. Kui lõpetatakse leping, mille alusel tuli kohustused täita osade kaupa, ei pea tagastama lepingu nende osade alusel saadut, mille puhul on mõlemad pooled oma kohustused täielikult täitnud või mille puhul tuleb ostuhind tehtu eest tasuda vastavalt artikli 8 lõikele 2, välja arvatud juhul, kui lepingu sisust tuleneb, et lepingupoolel ei ole osalise täitmise vastu õigustatud huvi.

Artikkel 173

Saadu väärtuse hüvitamine rahas

1. Kui lepingu alusel saadut ja sellest saadud vilju või digitaalset infosisu olenemata sellest, kas infosisu anti üle füüsilisel andmekandjal või mitte, ei ole võimalik tagastada, peab saaja hüvitama saadu väärtuse rahas. Kui saadu tagastamine on võimalik, kui nõuaks ebamõistlikke pingutusi või kulutusi, võib saaja hüvitada saadu väärtuse rahas juhul, kui see ei kahjusta teise poole varalisi huve.
2. Kauba rahaline väärtus on kauba väärtus, mis kaubal oleks olnud kauba väärtuse hüvitamise kuupäeval, kui saaja oleks kaupa säilitanud kuni selle kuupäevani nii, et kaup ei oleks hävinud ega kahjustunud.
3. Kui klient tühistab või lõpetab seotud teenuse osutamise lepingu pärast seda, kui seotud teenus on täielikult või osaliselt osutatud, on saadu rahaline väärtus summa, mille klient seotud teenuse saamisega kokku hoidis.
4. Digitaalse infosisu puhul on saadu rahaline väärtus summa, mille tarbija digitaalse infosisu kasutamisega kokku hoidis.
5. Kui saaja on vahetanud kauba raha või muu sama liiki kauba või digitaalse infosisu vastu ja saaja teadis või pidi teadma lepingu tühistamise või lõpetamise alusest, võib teine pool saajalt nõuda asenduskauba või selle rahalise väärtuse väljaandmist. Kui saaja on vahetanud kauba raha või muu sama liiki kauba või digitaalse infosisu vastu ja saaja ei teadnud ega pidanud teadma lepingu tühistamise või lõpetamise alusest, võib saaja valida, kas hüvitada asenduskauba rahaline väärtus või tagastada asenduskaup.

6. Digitaalse infosisu puhul, mille eest ei ole tasutud ostuhinda, tagasitaitmist ei toimu.

Artikkel 174

Tasu kasutamise eest ja saadud rahalt tasutav intress

1. Kui saaja on kaupa kasutanud, peab saaja tasuma teisele poolele kasutamise aja eest selle väärtuse rahas, kui:
 - (a) lepingu tühistamise või lõpetamise aluseks olev asjaolu on saaja põhjustatud;
 - (b) saaja teadis enne kauba kasutamist lepingu tühistamise või lõpetamise aluseks olevast asjaolust või
 - (c) võttes arvesse kauba olemust, kasutamise olemust ja ulatust ning õigust kasutada muid õiguskaitsevahendeid peale lepingu lõpetamise, oleks ebaõiglane lubada saajal kaupa nimetatud ajavahemiku jooksul tasuta kasutada.
2. Kui saajal on kohustus tagastada raha, peab saaja maksma intressi artiklis 166 sätestatud määras, kui:
 - (a) teisel poolel on kohustus tasuda kauba kasutamise eest või
 - (b) saaja põhjustas lepingu tühistamise pettuse, ähvarduse või raskete asjaolude ärakasutamise tõttu.
3. Käesoleva peatüki kohaldamise korral ei ole saajal kohustust tasuda saadud kauba kasutamise eest või maksta intressi saadud rahalt, kui kaup või raha on saadud muudel asjaoludel kui lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolud.

Artikkel 175

Kulutuste hüvitamine

1. Kui saaja on teinud kaubale või digitaalsele infosisule kulutusi, on saajal õigus nõuda tehtud kulutuste hüvitamist ulatuses, milles teine pool saab kulutustest kasu, tingimusel et kulutuste tegemise ajal saaja ei teadnud ega pidanud teadma lepingu tühistamise või lõpetamise aluseks olevast asjaolust.
2. Kui saaja teadis või pidi teadma lepingu tühistamise või lõpetamise aluseks olevast asjaolust, on saajal õigus nõuda ainult selliste kulutuste hüvitamist, millega kaitstakse kaupa või digitaalset infosisu hävimise või selle väärtuse vähenemise eest, juhul kui saajal ei olnud võimalust teise poole seisukohta küsida.

Artikkel 176

Kohustuste muutmine õiglasemaks

Käesolevas peatükis sätestatud tagastamis- või maksekohustuse sisu võib muuta, kui kohustuse täitmine oleks äärmiselt ebaõiglane, võttes eelkõige arvesse seda, kas kohustatud pool põhjustas lepingu tühistamise või lõpetamise aluseks oleva asjaolu või teadis sellest.

Artikkel 177
Sätete kohustuslikkus

Kaupleja ja tarbija vahelistes suhetes ei või lepingupooled tarbija kahjuks käesoleva peatüki kohaldamist välistada, sellest kõrvale kalduda ega selle toimet muuta.

VIII osa Aegumine

18. peatükk Aegumine

1. JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 178

Nõudeõiguse aegumine

Õigus nõuda teiselt isikult kohustuse täitmist ja sellega seotud õigused aeguvad käesolevas peatükis sätestatud aegumistähtaaja jooksul.

2. JAGU AEGUMISTÄHTAJAD JA NENDE KULGEMINE

Artikkel 179

Aegumistähtajad

1. Lühike aegumistähtaeg on kaks aastat.
2. Pikk aegumistähtaeg on 10 aastat ja tervise kahjustamisest tuleneva kahjuhüvitusnõude aegumistähtaeg on 30 aastat.

Artikkel 180

Aegumistähtaja algus

1. Lühike aegumistähtaeg hakkab kulgema ajahetkest, mil võlausaldaja sai teada või pidi teada saama nõudeõiguse teostamise aluseks olevatest asjaoludest.
2. Pikk aegumistähtaeg hakkab kulgema ajahetkest, mil võlgnik peab kohustuse täitma, või kahjuhüvitusnõude puhul nõudeõiguse aluseks oleva teo toimumise ajahetkest.
3. Kui võlgnikul on korduv kohustus teha mingi tegu või hoiduda teo tegemisest, tekib võlausaldajal kohustuse iga rikkumise tagajärjel eraldi nõudeõigus.

3. JAGU AEGUMISTÄHTAJA PIKENEMINE

Artikkel 181

Aegumise peatumine kohtu- ja muu menetluse korral

1. Mõlema aegumistähtaja kulgemine peatub kohtumenetluse alustamisega nõudeõiguse tunnustamiseks.
2. Aegumise peatumine lõpeb asjas tehtud lahendi jõustumisega või asja lahendamisega muul viisil. Kui kohtumenetlus lõpeb aegumistähtaja viimase kuue kuu jooksul ilma sisulise lahendita, ei lõpe aegumistähtaeg enne kuue kuu möödumist kohtumenetluse lõpust.
3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse vajalike erisustega vahekohtumenetluse ja vahendusmenetluse suhtes, sellise menetluse suhtes, kus kaks poolt pöörduvad vaidluses siduva otsuse tegemiseks kolmanda isiku poole, ja muude menetluste suhtes, mille eesmärk on teha otsus nõudeõiguse kohta või vältida maksejõuetust.
4. Vahendusmenetlus on mis tahes nimetusega struktureeritud protsess, kus vaidluse kaks või enam poolt püüavad vabatahtlikkuse alusel vahendaja abil ise oma vaidluse lahendamise suhtes kokkuleppele jõuda. Protsessi võivad alata pooled või seda võib soovitada või nõuda kohus või see võidakse ette näha siseriikliku õigusega. Vahendusmenetlus lõpeb poolte jõudmisega kokkuleppele või vahendaja või ühe poole avaldusega.

Artikkel 182

Aegumise peatumine läbirääkimiste korral

Kui pooled peavad läbirääkimisi nõudeõiguse või asjaolu üle, millest nõue võib tuleneda, ei lõpe kumbki aegumistähtaeg enne ühe aasta möödumist viimasest suhtlusest läbirääkimiste käigus või ajast, mil üks pool teatas teisele, et ei soovi läbirääkimisi jätkata.

Artikkel 183

Aegumise peatumine piiratud teovõimega isiku puhul

Kui piiratud teovõimega isikul ei ole seaduslikku esindajat, ei lõpe talle kuuluva nõudeõiguse lühike ega pikk aegumistähtaeg enne ühe aasta möödumist ajast, mil isik saab teovõimeliseks või talle määratakse seaduslik esindaja.

4. JAGU AEGUMISE KATKEMINE

Artikkel 184

Aegumise katkemine nõude tunnustamisega

Aegumine katkeb ja lühike aegumistähtaeg algab uuesti võlgniku poolt võlausaldaja nõude tunnustamisega, mis võib seisneda osalises tasumises, intresside maksmises, tagatise andmises, tasaarvestuses või muus teos.

5. JAGU AEGUMISE TAGAJÄRJED

Artikkel 185

Aegumise tagajärjed

1. Asjaomase aegumistähtaja möödumisel on võlgnikul õigus kohustuse täitmisest keelduda ja võlausaldaja kaotab õiguse kasutada muid õiguskaitsevahendeid peale oma kohustuse täitmisest keeldumise.
2. Võlgnikul ei ole õigust tagasi nõuda kohustuse täitmiseks makstut või üleantut, tuginedes üksnes asjaolule, et nõude aegumistähtaeg on lõppenud hetkeks, mil kohustus täideti.
3. Koos põhikohustusest tuleneva nõudega aegub ka intressi maksmise nõue ja muu kõrvalkohustusest tulenev nõue.

6. JAGU AEGUMISTINGIMUSTE MUUTMINE KOKKULEPPEL

Artikkel 186

Kokkulepe aegumise kohta

1. Käesolevas peatükis sätestatud aegumise tingimusi võib muuta poolte kokkuleppel, eelkõige lühendades või pikendades aegumistähtaegu.
2. Lühikest aegumistähtaega ei või lühendada vähem kui ühe aastani ega pikendada enam kui kümne aastani.
3. Pikka aegumistähtaega ei või lühendada vähem kui ühe aastani ega pikendada enam kui kolmekümne aastani.
4. Lepingupooled ei või käesoleva artikli kohaldamist välistada, selle toimest kõrvale kalduda ega seda muuta.
5. Kaupleja ja tarbija vahelise lepingu puhul ei tohi käesolevat artiklit kohaldada tarbija kahjuks.

1. liide

Taganemise näidisjuhised

Taganemisõigus

Teil on õigus põhjusi esitamata taganeda käesolevast lepingust 14 päeva jooksul.

Taganemistähtaeg lõpeb 14 päeva möödumisel esimesest päevast.

Taganemisõiguse kasutamiseks teavitage meid (2) oma otsusest käesolevast lepingust taganeda selge avaldusega (nt posti teel saadetud kiri, faks, e-kiri). Te võite selleks kasutada lisatud taganemisteate näidisvormi, kuid see ei ole kohustuslik. (3)

Taganemisõiguse kasutamise tähtajast kinnipidamiseks piisab, kui saadate teate taganemisõiguse kasutamise kohta enne taganemistähtaja lõppu.

Lepingust taganemise tagajärjed

Kui Te taganete lepingust, tagastame Teile kõik Teilt saadud maksed, sealhulgas kättetoimetamiskulud (välja arvatud täiendavad kulud, mis tulenevad Teie valitud kättetoimetamisviisist, mis erineb meie pakutud kõige odavamast tavalisest kättetoimetamisviisist) viivitamata ja igal juhul hiljemalt 14 päeva jooksul alates sellest päevast, mil saame teada Teie otsusest lepingust taganeda. Teeme nimetatud tagasimaksed, kasutades sama makseviisi, mida Te kasutasite algses tehingus, välja arvatud juhul, kui Te ei ole sõnaselgelt andnud nõusolekut teistsuguse makseviisi kasutamiseks; igal juhul ei kaasne Teile maksete tagastamisega kohustust maksta teenustasu. (4)

(5)

(6)

Täitmisjuhend

(1) Siia märkige üks järgmistest jutumärkides esitatud fraasidest:

- a) seotud teenuse osutamise lepingu või vee, gaasi või elektri tarnimise lepingu puhul, kui neid ei müüda piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, ning kaugkütte ja digitaalse infosisu puhul, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal: „lepingu sõlmimisest.”;
- b) müügilepingu puhul: „mil Teie või kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja ja kelle Te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud kauba oma valdusse.”;
- c) lepingu puhul, mis käsitleb mitme eraldi kättetoimetatava kauba tellimist ühes tellimuses: „mil Teie või kolmas isik, kes ei ole kauba kättetoimetaja ja kelle Te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud viimase kaubaartikli oma valdusse.”

- d) lepingu puhul, mis käsitleb mitmest partiist või osast koosneva kauba kättetoimetamist: „mil Teie või kolmas isik, kes ei ole vedaja ja kelle Te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud viimase saadetise või osa oma valdusse.”
- e) lepingu puhul, mis käsitleb kindlaksmääratud aja jooksul kauba korrapärasest kättetoimetamist: „mil Teie või kolmas isik, kes ei ole vedaja ja kelle Te olete selleks otstarbeks määranud, on saanud esimese kaubaartikli oma valdusse.”

2 Lisage oma nimi, täpne aadress ning võimaluse korral telefoninumber, faksinumber ja e-posti aadress.

3 Kui annate tarbijale võimaluse täita ja esitada teave lepingust taganemise kohta elektrooniliselt veebilehel, lisage järgmine tekst: „Teil on ka võimalik täita ja esitada taganemisteate näidisvorm või mis tahes muu selge avaldus loobumise kohta elektrooniliselt meie veebilehel [lisada internetiaadress]. Kui Te kasutate seda võimalust, saadame Teile viivitamata teate Teie loobumisteate kättesaamise kohta püsival andmekandjal (näiteks e-kirjaga).”

4 Kui tegemist on müügilepinguga, mille puhul Te ei ole teinud ettepanekut taganemise korral kaubale ise järele minna, lisage järgmine tekst: „Me võime viivitada tagasimaksetega, kuni oleme kauba tagasi saanud või kuni Te olete esitanud tõendid, et olete kauba tagasi saatnud, sõltuvalt sellest, mis toimub varem.”

5 Kui tarbija on seoses lepinguga kauba kätte saanud, lisage järgmine tekst:

a lisage:

- „Tuleme ise kaubale järele.”; või
- „Te saadate kauba tagasi või annate selle viivitamata ning hiljemalt 14 päeva jooksul päevast, mil Te teatasite meile oma taganemisest käesolevast lepingust, üle meile või ____ [lisage vajaduse korral Teie poolt kauba vastuvõtmiseks volitatud isiku nimi ja täpne aadress]. Tähtajast on kinni peetud, kui Te saadate kauba tagasi enne 14-päevase tähtaja möödumist.”

b lisage kas:

- „Kauba tagastamise kulud katame meie.”; või
- „Kauba tagastamise otsesed kulud tuleb katta Teil.”; või
- Kui Te kauglepingus ei paku võimalust kauba tagastamise kulusid ise katta ning kaup ei saa tema olemuse tõttu posti kaudu tagastada: „Kauba tagastamise otsesed kulud ____ EUR [lisage summa] tuleb katta Teil.”; või kui kauba tagastamise kulusid ei ole mõistlikkuse piires võimalik eelnevalt arvutada: „Kauba tagastamise otsesed kulud tuleb katta Teil. Maksimaalsed kulud on umbes ____EUR [lisage summa]; või

- Kui väljaspool äriruume sõlmitud lepingu puhul on kaup toimetatud tarbija koju lepingu sõlmimise ajal ning seda kaupa ei saa selle olemuse tõttu postiga tagasi saata: „Me tuleme kaubale ise oma kulul järgi.”

□ „Te vastutate üksnes kauba väärtuse vähenemise eest, mis on tingitud kauba kasutamisest muul viisil, kui on vaja kauba olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks.”

□ Seotud teenuse osutamise lepingu puhul lisage järgmine tekst: „Kui soovisite, et seotud teenuse osutamine algaks taganemistähtaja jooksul, tasute meile summa, mis on proportsionaalne teenuse osutamise hinnaga ajani, mil Te teatasite meile oma taganemisest käesolevast lepingust, võrreldes lepingu kogumahuga.”

2. liide

Taganemisteate näidisvorm

(täitke see vorm ja saatke kauplejale üksnes juhul, kui soovite lepingust taganeda)

- Kellele [kaupleja kannab siia oma nime, täpse aadressi ning võimaluse korral faksinumbri ja e-posti aadressi]:
- Käesolevaga soovin/soovime* taganeda lepingust, millega on ostetud järgmine kaup*/järgmine digitaalne infosisu / on tellitud järgmine seotud teenus*
- Tellimuse esitamise kuupäev*/ Kättesaamise kuupäev*
- Tarbija nimi / tarbijate nimed
- Tarbija(te) aadress(id)
- Tarbija(te) allkiri (allkirjad) (ainult juhul, kui see teade esitatakse paberkandjal)
- Kuupäev

* *Mittevajalik maha tõmmata.

II LISA

TEABELEHT

Lepingut, mida sõlmima hakkate, reguleerib Euroopa ühise müügiõiguse normistik, mis on alternatiivne siseriikliku lepinguõiguse režiim, mida võivad kasutada piiriüleseid tehinguid tegevad tarbijad. Euroopa ühise müügiõiguse normid kehtivad kõikjal Euroopa Liidus ühetaoliselt ja nendega tagatakse tarbijakaitse kõrge tase.

Euroopa ühise müügiõiguse norme kohaldatakse ainult juhul, kui annate oma nõusoleku, et lepingut reguleerib Euroopa ühise müügiõiguse normistik.

Võimalik, et nõustusite lepingu sõlmimisega telefoni teel või muul viisil (näiteks tekstisõnumiga), mistõttu te ei saanud teabelehte varem. Sel juhul hakkab leping kehtima üksnes juhul, kui kinnitate oma nõusolekut ka pärast teabelehe saamist.

Järgnevalt on kirjeldatud Teie peamisi õigusi.

EUROOPA ÜHISE MÜÜGIÕIGUSE NORMISTIK: KOKKUVÕTE TARBIJA PEAMISTEST ÕIGUSTEST

Õigused enne lepingule allakirjutamist

Kaupleja peab Teile edastama olulise **teabe lepingu kohta**, näiteks toote ja hinna (kaasa arvatud maksud ja muud kulud) kohta ning oma kontaktandmed. Teave peab olema üksikasjalikum, kui Te ei soorita ostu kaupleja kaupluses või ei kohtu kauplejaga isiklikult, näiteks juhul, kui teete ostu internetis või telefoni teel. Teil on õigus kahju hüvitamisele, kui teave ei ole täielik või ei vasta tõele.

Õigused pärast lepingule allakirjutamist

Enamasti on Teil 14 päeva aega **ost tühistada, kui ostsite kauba** mujalt kui kaupleja kauplusest või kui Te ostu sooritamise ajal kauplejaga isiklikult ei kohtunud (näiteks kui tegite ostu internetis või telefoni teel). Kaupleja peab Teile edastama vajaliku teabe ja taganemisteate **näidisvormi**²³. Kui kaupleja ei ole seda teinud, on Teil õigus leping ühe aasta jooksul tühistada.

Millised õigused on Teil juhul, kui kaup on puudustega või seda ei anta üle nii, nagu kokku lepitud? Teil on õigus valida järgmiste võimaluste vahel: 1) lasta kaup kohale toimetada, 2) asendada või 3) parandada; 4) küsida hinnaalandust; 5) samuti on Teil õigus leping tühistada, toode tagastada ja saada raha tagasi, välja arvatud juhul, kui puudus on väga väike; 6) võite nõuda kahju hüvitamist. Te ei pea ostuhinda tasuma enne, kui olete saanud puudusteta toote.

Kui kaupleja ei ole osutanud seotud teenust nii, nagu lepingus sätestatud, on Teil samasugused õigused. Kui olete kauplejale kaebuse esitanud, on tal tavaliselt siiski kõigepealt õigus püüda töö korralikult ära teha. Ainult siis, kui kaupleja sellega taas hakkama ei saa, on Teil õigus valida järgmiste võimaluste vahel: 1) nõuda kauplejalt seotud teenuse uuesti osutamist; 2) hinda mitte tasuda, kuni seotud teenus on korrektselt osutatud; 3) küsida hinnaalandust või 4) nõuda kahju hüvitamist. 5) Samuti on Teil õigus leping tühistada ja raha

²³

Lisa link

tagasi saada, välja arvatud juhul, kui seotud teenuse osutamisel esinenud puudus oli väga väike. **Ajavahemik, mille jooksul Teil on õigus nõudeid esitada, kui kaup on puudustega või seda ei anta üle lepingu kohaselt:** Pärast seda, kui saate aru või oleksite pidanud aru saada, et kaupleja ei ole lepingut täitnud, on Teil on kaks aastat aega nõudeid esitada. Kui niisugused probleemid ilmnevad väga hilja, on viimane võimalik ajahetk nõude esitamiseks kümme aastat pärast seda, kui kaupleja oleks pidanud kauba või digitaalse infosisu üle andma või seotud teenuse osutama.

Kaitse ebaõiglaste lepingutingimuste eest: Kaupleja lepingu tüüptingimused, mis Teid ebamõistlikult kahjustavad, ei ole Teie suhtes õiguslikult siduvad.

See õiguste loetelu on kokkuvõtlik ja ei ole täielik ega sisalda kõiki üksikasju. Euroopa ühise müügiõiguse normistiku terviktekstiga saate tutvuda siin. Lugege leping hoolikalt läbi!

Vaidluse korral kasutage vajadusel õigusabi.